

EGYETÉRTÉS

Elfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félévre 14 korona.
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 3 korona 40 fillér.
Egyes szám helyben és vidéken 10 fill., vasúti állomásokon 12 fill.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szépirodalmi főmunkatárs
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI., Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 788. Kiadóhivatal 706.

II. Vilmos Bécsben.

Budapest, május 11.

Az önálló bank nyelbeütése, vagy nyelbe nem üthetése körül támadt bizonytalanságon kívül sokkal nagyobb veszedelem kopogtat az ajtón. Vilmos császár bécsi látogatására gondolunk. Magától értetődik, hogy nem magát a látogatás tényét taksáljuk ennyire, hanem azoknak a politikai és diplomáciai eseményeknek sorozatát, melynek koronája a német császár és magyar király találkozása lesz.

Emlékezhettek reá, hogy Vilmos császár bécsi útját igen szerény keretek között tervezték. Fejedelmi csók, családi diner, diszszázad: ezt a másodrendű fogadtatást preparálták, amilyen a japán hercegeknek is kijár. Körülbelül két héttel ezelőtt azonban a „Times” bécsi tudósítója azzal a hírrel lepté meg a világot, hogy a német császár intervenciója következtében a bécsi fogadtatás a lehető legelsőbb rangú lesz — mintegy külsőleg is dokumentálandó, hogy a német világpolitika hajója új vizekre szaladt és hogy szilárdul kíván haladni kitűzött célja felé. S csakugyan ma Európa diplomáciája leplezetlen kíváncsisággal néz a bécsi találkozó elé és már most kezdik mérlegelni az entervue minden részletét. Azt

például, hogy Vilmos császár Ferencz Józsefen kívül még a trónörökös is meglátogatja konopisti kastélyában, igen jelentős tünetnek nézik; azt magyarázzák ki belőle, hogy a német fejlődés nemcsak a jelenre, hanem a jövőre is gondol és politikáját harmóniába akarja hozni Ferencz József utódjának fölfogásával is.

E pillanatban nem foglalkozunk a német impérium esélyeivel és azzal a szereppel, melyet ebben a kolosszális plánumban Magyarország számára kijelöltek. A bécsi látogatásnak sokkal közelebb fekvő következményei is vannak.

Tudja mindenki, hogy ez a látogatás a monarchia és a német birodalom között levő szorosabb viszony megpecsételése. Miben áll ez a szorosabb viszony? A Bosznia és Herzegovina anektálása nyomán támadt európai krízisben a német diplomácia, igen hathatós támogatásban részesítette a monarchia diplomáciáját. Mikor pedig a diplomáciai támogatás nem volt elég, Vilmos császár elrendelte az orosz határon fekvő német hadosztályok mozgósítását és ugyanakkor nyomtatékos jegyzéket küldött Oroszországnak. Oroszország erre engedett, elismerte az anektálást.

Ezek a tegnap eseményei: még frissen élnek az emlékezetben. Mi már

akkor is rámutattunk arra — szemben azzal a hozsánával, mely a német szövetségi hűséget glorifikálta — hogy Németország nem idealizmusból cselekedett így, hanem a maga nagy világpolitikáját tartotta szem előtt. Neki szüksége van egy igen hatalmas, állig fölfegyverezett, német érdekek szolgálatában álló monarchiára — hogy egyrészt sakkban tarthassa a szlávságnak a Balkánon való előnyomulását, másrészt, hogy Angliával való előbbutóbb bekövetkező mérkőzésében szembeállhasson mindazzal az erővel, melyet az angol diplomácia úgy a tengeren, mint a kontinensen talpraállítani tud. Életérdeke ez Germániának. Lakossága szédítő tempóban szaporodik, gazdasági fejlődése szédítő arányokat ölt és nincsenek gyarmatai! Ennek a kicsorduló energiának fegyverrel kell utat vágni valahova, mert ha a termelésnek a gyarmatok és piacok hiánygátakat emel, akkor az inségbe jutott proletáriátus öklével vágja agyon a Hohenzollern-dinasztiát, a militarizmust, a fegyelmet, a mintaszerű közigazgatást, junkertumot és mindazt, ami a nagynémet szívhez szorosan hozzánőtt.

Ez erős osztrák-magyar monarchia: jó magyarra fordítva annyit jelent, hogy a hadsereg mai létszámát föl kell emel-

Ruzsitska József.

Irtja: Váradi Antal.

(Utánnyomás tltos.)

Nagyváradon játszott a Vándza dekoráció-festő vezetése alatti színtársulat, melynek tagjai között van Udvarhelyi Miklós, a régi nemzeti színházi gárda egyik oszlopa. Sándorffy doktor, a nagyváradai színész-maecenása megvette a színház céljaira gróf Rhédey házát s abban lozsikat és sperrzítzeket csináltatván, egészen „komfortábilissá” tette a nagy szalát. Legalább így írja azt meg Udvarhelyi Miklós, a maga érdekes emlékirataiban, melyek nyomán böngészem a mult idők e vidám történeteit.

Udvarhelyi olyan vice-direktor-féle volt a társulatnál, sőt Vándza távozása után ő reá bízta Sándorffy a társulat vezetését.

1814-et irtak s messze Európában lezajlottak a napoleoni hősköltemény utolsó jelenései. Elba és Szent-Ilona következtek a wagrami, lipesei és eylau nagy napokra. Hazatértek a francia ellen kivezényelt magyar katonák, köztük egy színész is, Szilágyi Pál, aki végigküzdötte a napoleoni háborukat és lipesei keresztrel a mellén jött vissza. Történetét „a színész-husár” ezímen régesrég megírtam. Mert Szilágyi Pál huszár volt, még pedig a legviaszkosabb bajszuak közül. Mikor le akarta beretváltatni, a borbély fejésőváltva állott meg a monstruózus bajusz előtt s letette a beretvát.

— Kár lenne érte.

Mire Pali bátyánk meggondolta a dolgot.

— No, ha jó volt Lipésénél, meg Ver-

Sokáig kollégája volt Katona Józsefnek, kivált a Rundellában, ahol Katona József delectans aktor volt s mint olyan nagyobb szerepeket játszott a kis színpadon. Ott esténként együtt vacsoráltak az „Arany Kéz” című most is meglévő vendégfogadóban. Katona agyában ekkor fogamzottak meg a Bánk-Bán nagy alakjai, s mikor papírra vetette a Biberach beszédét, melylyel az összekülvök jelenetében mentegeti magát, sokszor emlegették a színészek, hogy ennél a passzusnál:

... Egy magyar csak egyik
Bajusza végével pokolba üzhet
Egy ily szegényke németet! ...

szentül a Szilágyi Pál monstruózus bajuszára gondolt.

Nagyváradai szereplésük alatt történt az eset, amelyet Udvarhelyi naplója nyomán elbeszélendő vagyok. Igaz, hogy az esetet Szilágyi Pál is megírta, egy kissé más világtásban s én bizony nem tudom eldönteni, hogy melyikkel történt igazában? de tény az, hogy az első magyar opera geniális szerzőjét Nagyváradon szerződtették a színtársulathoz, meglehetősen kalandos körülmények között. A tény hát tény marad. Mind a két memoire-író egyformán adja elő a tény, csak hogy magára vonatkoztatja mind-egyik. Halljuk Udvarhelyit:

— Itt jut eszembe, hogy Ruzsitska Józsefet, a „Béla Futása” című első magyar opera szerzőjét mikép hozta a véletlenség hozzám s mikép fogadtam őt fel a színház muzsikusa cím alatt, ugyszólván, doktor Sándorffy tudta nélkül, a társulathoz.

Egy délelőtti órában a hivatalszobámban levén, jön be hozzám egy magyar köz-

buszár, kezében egy ezüst paszomántos vörös esáköval s kérdezi, ha nem én lennék-e a diátristák princezipálisa?

Feleletemre, hogy én vagyok, előmutatja a esákököt, hogy nem venném-e meg? Igen olcsóért adja, ugymond. Elmondja aztán, hogy az ő ura a regement kapellamajstere volt a Nagy-Enyeden fekvő József huszároknál s elbeszéli azt is, hogy az őbester urral volt egy kis összeszólalkozása s azért kellett neki eljőnni.

Szóval: a esákököt én megvetttem két váltó forintért. Látván részvételemet a huszár, délután jön vissza hozzám, hogy, azt mondja, engedjek meg az alkalmatlanságért: nem volna-e szükségem muzsikusra? Mert már csak megvallja az igazat, hogy szegény ember feleségestől van itt és nagy ut van még előtte Veszprém vármegyéig s bajosan is vergődhetik egy huzomban odáig.

Itt egy kissé gondolkodóba estem.

— Hát, mondja csak: miféle hangszeren játszik az a maga ura?

— Tud az, uram, mindent. — Feleli a közbuszár.

— Tud-e, többi között, hegedülni?

— Mondom, uram, hogy tud az mindent.

Kevés vártatva azt mondom neki:

— Szeretnék személyesen beszélni a maga gazdájával. És ha valahonnan hegedüt keríthetne, nem bánám ha azt is hozna magával.

— Van neki, uram, magának hegedüje! — feleli a közbuszár. — De van klarinétja, meg trombitája is. Tud az, uram, mindent.

Másnap belép hozzám egy szőke baju, szőke bajuszu s nevető szemű vidor kis férfi, hóna alatt hegedüvel s megmondja kiletét.

— Megengedjen, — szólék, — hogy ide

ii. Aehrenthal ur nagy sikere után a félhivatalos hegedősök rögtön belekaptak a létszámemelési hurokba. Csak hogy most már nem azt a néhány ezer embert követelik, amelyért annak idején az obstrukció fejét vette Széll Kálmánnak. Most már egy nagy, modern hadseregről van szó, melynek lépést kell tartania a nyugoti államok hadseregeivel. Hány embert jelent ez? Az ég tudná még most megmondani.

De nemcsak a szárazföldi hadsereg megnagyobbítását jelenti az erős monarchia, vagyis a germán impérium, hanem jelenti a hajóhad kifejlesztését is. A delegációkban esztendőkön keresztül szürke refrénként csapott fel a tengerészügyek vezetőinek az a kijelentése, hogy a monarchia hajóhadának alapja a defenzíva. Tudni kell, hogy a modern hajótechnika a defenzíva kifejlesztésének lehetőségét igen olcsóvá tette: a torpedók és a tengeralatt járó hajók még a kis államoknak is lehetővé teszik, hogy nagy erővel szemben megvédelmezzék magukat. Az offenzíva azonban, ami ma egyet jelent a Dreadnought-okkal, igen költséges multság. Nos, a monarchia most Dreadnought-típusú hajók építésére készül és kettőnek vagy háromnak költségvetését már a legközelebbi delegáció elé terjesztik. Ösmertes az a verseny, mely Anglia és Németország között a Dreadnought-típusú hajók építése terén dúl. Anglia nagy előnyben van és a szakértők szerint ma egy vízi csata sorsa az ilyen típusú hajók számától függ. Németország tehát a Bosznia és Hercegovina körül nyújtott szolgálataiért néhány Dreadnought építését követeli a monarchiától, hogy így szembeszállhasson Angliával.

A bécsi látogatás ráüti a pecsétet erre a politikai szerződésre. Ha az ünnepi hangok elhallnak, megkezdik a pon-

tok végrehajtását — ami Magyarország számára olyan vér- és pénzáldozatot jelent, amihez képest egy elveszett háború költségei borra való számba mehetnek. Aehrenthal ur annexió politikájának gyümölcsei most érnek meg és már első szempillantásra is olyan színben tűnnek fel, hogy az országnak komoly oka van az aggodalomra.

A fény és pompa között lezajló bécsi látogatás tehát nem szimpla udvariassági aktus, hanem Magyarország történetében is új kikezdést jelent. Ezt nem lehet az adsza-nesze nivóju szögéből nézni; ha lesz katonai engedmény, akkor lesz ujoncz is. Ha Magyarország némán tűri, hogy a monarchiát a germán világpolitika elő fogják, akkor a nemzet beláthatatlan utra teszi lábát. Lehetséges, hogy megkapja a magyar czimert, a magyar zászlót, talán még a magyar vezényszót is; de kérdés, vajjon mindez fölé-e azzal, hogy Európa mostani egyensúlya megbomlik, a germán-ság tulsúlyba kerül s áradatával megfenyegeti a nemzeti létalapot magát.

A kormányválság.

— Wekerle a királynál. —

— A helyzet változatlan. —

Budapest, május 11.

A kormányválság ügyében ma délelőtt volt az utolsó kihallgatás. Utoljára még egyszer Wekerle Sándor miniszterelnök járult a király elé, s a háromnegyed óras audiencia után kiadott hivatalos jelentés szerint *döntés semmi irányban nem történt*. — ő felsége az elhatározását föntartotta magának. A válság megoldásához tehát egyelőre még nem jutottunk el, és holnap a király Bécsbe utazván, teljes bizonytalanságban marad az ország.

A kibontakozás dolgában azonban, amint azt már jeleztük, a tanácskozást tovább folytat-

ják. Így ma is Wekerle a királyi kihallgatás után gróf Andrássy Gyulát kereste föl és vele hosszabb ideig konferált; a kora délutáni órákban pedig Wekerle és gróf Apponyi Albert Kossuth Ferenczet keresték föl, aki tegnapi rosszullete folytán betegen fekszik lakásán. A függetlenségi párt és az alkotmánypárt vezérei, ha megállapodnak egy kibontakozási programban, a képviselőház kétharmadát sorakoztatják maguk mögött s így föltétlenül kezükben tartják a helyzetet és módjukban van hosszú békés munkásságot biztosítani. Ezt kívánja a király is s ezért megbizta ma Wekerle Sándor miniszterelnököt, hogy folytassa ez irányban az előkészítő tárgyalásokat. Ha aztán a megegyezés alapja meg lesz, a dezignálandó miniszterelnöknek fog jutni az a feladat, hogy ezen az alapon a pártokat egyesítse. Ma még tehát nem is történetelt döntés s a válság megoldása — mint már megirtuk — csak a német császár bécsi látogatása utánra, a hónap vége felé várható. Addig tisztázva lesz a helyzet a koalíció pártjai között, amely munka már most is sok reménnyel biztat. Az általános hangulat olyan, hogy a mostani koalíció vezérei, ha ismét ök állanak az új alakulás élére, maguk mögött fogják látni a tulnyomó többséget.

A politikai világban ma élénk feltűnést keltett az a Bécsből származó hír, hogy a döntés küszöbön áll annyiban, hogy a király gróf Andrássy Gyulát bizza meg a kabinetalakítással. Bécsben a „N. Fr. Pr.“ jelentette a hírt, melyet azután Budapestre is telefontaltak. A hír valótlansága azonban hamarosan kiderült, úgy hogy azt félhivatalosan megegyeztették.

A miniszterelnök a királynál.

Wekerle Sándor miniszterelnök ma délelőtt tíz órakor külföldi kihallgatáson jelent meg ő felségénél a budai királyi várpalotában. A kihallgatás majdnem egy óra hosszat tartott. E kihallgatással lezárult a király mostani budapesti tartózkodása alatt tartott kihallgatások sorozata. Mint a „Budapesti Tudósító“ illetékes helyről értesül, a király eddig semmi te-

fárasztottam, nekünk nincs saját orkestrumunk. — itt a várból jön minden előadásra egy katonabanda, hanem Debreczenben csak dilettansokból kell kiállítani az orkestrumot, s leginkább ott lenne szükség, ha egy jó hegedűse volna a társulatnak. Mert, ha némelykor egy kar-dal adja elő magát, arra bontanán a személyzetet.

A könyvtárból elővettem az „Ujholdvasárnapi gyermek“ című vig operának, mint amelyet már jól ismertem, a violino primo-ját, s oda tettem elébe, hogy játszaná le. Látván egyszerre, hogy milyen jól áll kezében a hegedű, s mily jól játszik prima vista, még nagyobb kedvem jött hozzá, hogy minden módon megszerezzük a társasághoz. Említeni találnám neki, hogy ma is van a darab végén egy rövid, kis chórus, melyet zene nélkül kell énekelniük.

Erre ő rögtön ajánlkozzék, hogy ha nincs zene hozzá, az legkevesebb; kért, hogy énekeljem le a melódiát, s ő egész orkestrumra fogja letenni. Kérdezte, hogy mely hangszerek vannak a katonáknak, rögtön hozzáfogott s anélkül, hogy először partitúrát készített volna belőle, letette azt hangszerekre.

Este eladás előtt a személyzettel együtt összeprobáltuk, s az előadás végén csakugyan teljes zenével történt a kar eléneklés.

Igy lett Ruzsitska a nagyváradi-debreczeni színtársulat muzsikavezetője. „Többet nem eszközölhettem havi fizetésül számára, — mondja Udvarhelyi, mint harmincz bankó forintot.

— Mit csináljak én abból, uram, másodmagammal?... — szomorodott el Ruzsitska, — hiszen nekem még ágyi ruhám sincs, azt is szereznem kell? Meg aztán miből éljek? Ruházkodiam? etc.

Én tehát négy zenészi előadást rendeztem számára, és az udvarban ingyen szállást-hozt, hogy őt magunknak megnyerhessük.

Ruzsitska, — akit Udvarhelyi bátyánk, a maga bementése nyomán, egyre „József“nek nevez, holott tulajdonképen Ignácznak hitták, magyar születésű. Bazinban jött a világra Pozsony megyében, 1774-ben. Mikor a század első évtizedeiben a József-huszárokhöz került „kapellmájszter“-nek, már öt-hat hangszerezen játszott. Nagyváradra érkezve, a Szilágyi-Udvarhelyi-féle szerződöttes korában már negyvenéves elmúlt, s férfi kora jávában csak katonai indulókat komponált. Később, mikor már a debreczen-nagyvárad-i társulattól Kolozsvárra került, a tizenkilenczedik század harminczes évében, ott Erkel Ferenczel való szoros barátsága adott új irányt zenészerzői pályájának. Kolozsvárott halt meg 1833-ban. De térjünk vissza Udvarhelyi följegyzéséhez:

„— Debreczenbe átmenvén, Ruzsitska első munkája volt az „Arany Idő“ című vig-opera. A librettot hozzá Vándza Mihály készítette, ki már ekkor a „Fehér ló“ bérelője volt.

A „Béla futása“ második operája volt. Ezt nemcsak országsszerte játszották a színtársulatok, de Erkel Kolozsvárott is többször előadatta, Molnár György pedig, a budai népszínház igazgatója, még 1863-ban is színrehozta, s az a nagy kardal:

„Hunnia nyög letiporva,
Sírnak a bus magyarok...“

sokáig hangzott országsszerte minden énekes ajkon. Hja, akkor még nem dudolhatták a „Varázskeringőt“...

A zenekarát Ruzsitska maga állította össze Debreczenben s nem egy hasznavehető zenészt képezett ki. Udvarhelyi a zene dolgában akkor való nyomoruság illusztrációjára azt is elmondja, hogy „volt idő azelőtt, mikor többnyire színészekből telt ki a felvonások közti zene is. Diószegi Samu volt egyedül, akit életemben láttam, hogy a nyirettyüt a bal kezében tartotta. Váradon egykor a „Csörgő sapkát“ dirigálta és violino primot játszott egyszermind. Jó színész jó énekes volt, szóval: minden kitelt belőle, s jó barátom lévén, sokat segített rajtam. Ő lévén egyedül, kit szoros értelemben zeneismerőnek lehetett tartani, s még engemet is elővett, kinek hangszere azelőtt sohasem volt a kezemben, avégett, hogy játszsam. És csakugyan, a zenekarban, — ami nem alant hanem fent a színpadon játszott akkor az első függöny mögött, — mint kisbögöst használt, megmutogatván, ujjaimat hová helyezzem, mikor ő a melódiát játszsza, s hova ugorjam, mikor más hangba megyen által?“

Gratulálhatunk az ilyen zenekarhoz... Magam is láttam egy vidéki templom kórusán egy zenekari tagot, aki máskor rendszeren hegedűt játszott, — egy vasárnap reggel egy istentelen hosszú trombitával járni a kóruson. Megkérdelem: Mit csinál?

— Trombát fujok, uram.

— Hát aztán tud maga?

— Nem én uram. De addig huzigálom, míg azt szólja, amit köll.

Ilyen orkesztrum lehetett a Diószegié, meg tün a Ruzsitskaé is.

Ruzsitska szerződöttesét, mint említettem, Szilágyi Pál is magának vindikálja, azzal a hozzáadással, hogy a közhuszár, aki úgy látszik, szolgálja lehetett katonakarmester

intetben nem döntött s mint előrelátható volt, a magyar fővárost el fogja hagyni anélkül, hogy a politikai helyzetre vonatkozóan bármely irányban határozott volna. Ő felsége közölte Wekerle Sándor miniszterelnökkel, hogy a döntést későbbi időpontra tartja fenn. Ennélfogva eddigelé semminemű deszignálás a király részéről nem történt.

A döntés elhalasztása.

Irányadó helyről a „Budapesti Tudósító“ a következő értesülést kapta:

Szerdán délután ő felsége visszautazik Bécsbe anélkül, hogy a magyar válság dolgaiban döntött volna. Ez meg is felel az eredeti szándéknak, amely ő felségének Budapestre való érkezésekor már fennállott. Magyar politikuskok meghallgatása kizárólag a célból történt, hogy a király a pártvezérekkel, valamint a kabinetben kívüli álló férfiakkal a helyzetre nézve tájékoztassa magát. A dolgok jelenlegi állásánál személyi kérdések még szóba sem kerülhetnek.

Andrássy — miniszterelnöksége.

A bécsi lapok ma egyértelműen azt írják, hogy a válság megoldása közel van s többkevesebb határozottsággal már meg is nevezik az új miniszterelnököt gróf Andrássy Gyula személyében.

A „Neue Frei Presse“ mai száma három nagy cikket közöl a válság ily irányu megoldásáról; a cikkek közül kettőt Bécsben írtak, egyet Budapesten. Mind a három cikk Andrássy miniszterelnökségét jövendőli és jelzi, hogy Andrássy megbízása esetleg már a mai napra várható. A király nem járult hozzá a függetlenségi párti politikuskok ahhoz az előterjesztéshez, hogy egy függetlenségi párti kormány neveztessek ki, hanem Andrássyt akarja megbízni, hogy a pártokkal, valamint az új miniszterjelöltekkel tárgyalásba bocsájtkozzék. A bécsi lap szerint gróf Andrássy kormányzati programját egyrészt Wekerle, másrészt gróf Apponyi Albert és Kossuth Ferenc hozzájárulásával dolgozta ki; ennél fogva föltehető, hogy Apponyi és Kossuth el van rá szánva, hogy a bank-szétválasztást követelő, Justh vezérlete alatt álló kicsiny csoporttal energikusan fölveszi a harcot. Andrássy programjának tartalmáról azt írja a bécsi lap, hogy a fúzió és a banközösség fontartása az alapja; Andrássy katonai engedményeket is kért, de ezek-

korában, előbb csákót, aztán tarsolyt is hozott eladás végett. A megélhetést illetőleg pedig állítólag ő Szilágyi Pál járt el Sándorffyánál. Ezt Udvarhelyi nem is vindikálja magának. Tény az, hogy Ruzsitskát szerződtek s éveig velük járt-kelt, míg egyszer meguntván a sok faluzást, letelepedett Kolozsvárott s ott 1833-ban meg is halt.

Operáinak belső értékére én itt nem terjeszkedem ki. Nem vagyok illetékes megbírálni a mult idők szerény komponistáját, de meg nem is a zenei érték adja meg annak a zamatát, hanem az, hogy annyi idegen féremunka után végre megembereli magát egy magyar születésű zenész és magyar szövegre magyar operát komponál. Az elsőség érdeme mindenestre a legszebb érdeme „Béla futásának.“

Kolozsvárott 1823-ban adták először „Béla futását“. És mikor 1863-ban a budai dunaparton épült s „Hazafiság a Nemzetiségnek“ büszke fölírásu muzsatemplomban megzendültek a mult idők elfeledett harmóniái: meghatottság vett erőt mindazokon, akik valamikor hallották a Hacker-szálla, vagy a Hattyu magyar vándorszínészeit... Pedig akkor még éltek olyanok... Sőt, emlékezem egy öreg urra, aki a Nemzeti Színház egy díszelőadásán mellettem ült, s aki, mikor Vörösmarty „Árpád ebredését“ kezdték szavalni a színpadon, felzokogott.

Kérdeztem: mi baja?

— Semmi, fiatalember, — mondotta agg szeméit törülgetve. Én hallottam ezeket a szavakat 1837-ben, augusztus 22-ikén, mikor megnyitották ezt a templomot... Én hallottam „Béla futását“ is, mikor még az öregek énekelték... Ne nevéssen ki gyöngeségemért. Dehogyan nevettem ki, dehogyan...

hoz vagy egyáltalán nem, vagy csak szűk keretben járult hozzá az uralkodó. Ugyancsak a „Neue Freie Presse“-ben egy másik, szintén Bécsben írott cikke azt jelenti, hogy az osztrák politikai körök érteülése szerint az új kormányprogram a koalíció vezéreinek minimális követeléseit tartalmazza. Az új többségi párt tagjai lesznek: az alkotmánypárt, a mérsékelt függetlenségi párt s a néppárt egy része. Ami a katonai engedményeket illeti, a nyelvi kérdésekben az uralkodó nem enged most sem, de a cizmer és a jelvények ügyében az új kormány engedményeket ígérhet. Továbbá fölveheti az új kormány a programjába a készfizetés megkezdését is. Remélhető, hogy az új párthoz, miután Wekerle, Andrássy, Apponyi és Kossuth közösen dolgozta ki a programot, a mai képviselők többsége fog csatlakozni.

A „Fremdenblatt“ is jelzi, hogy a helyzet lényegesen megváltozott, mert az uralkodó a kibontakozás alapjául alkalmasnak elfogadja gróf Andrássy tervét. A király, írja a „Fremdenblatt“, aligha távozik most Budapestről a nélkül, hogy meg ne jelölne a vezérpolitikuskok számára azt az utat, melyen a válságból való kibontakozást lehetőségesnek tartja.

A bécsi „Neue Freie Presse“ nyomán ma már délelőtt elterjedt Budapesten az a hír, hogy a király gróf Andrássy Gyula belügyminisztert bizza meg a kabinetalakítással. Ezt a hírt a félhivatalos „Magyar Távirati Iroda“ is közölte, idézve a bécsi újságnak erre vonatkozó jelentését. Illetékes helyem meggyőződést szerzettünk arról, hogy ez a híradás alap-talan. Andrássy semmiféle megbízást nem kapott, mert a mai napig döntés nem történt és a legközelebbi napokban döntés nem várható.

A miniszterek tanácskozásai

Wekerle Sándor miniszterelnök ma délelőtt féltenekettőkor a belügyminisztériumba ment, ahol hosszasan tanácskozott gróf Andrássy Gyulával. Dében félegykor gróf Apponyi Albert és Wekerle miniszterelnök meglátogatta Kossuth Ferencet és délután, félháromig értekezett vele.

A miniszterek Bécsben.

A német császár tiszteletére bécsi látogatása alkalmából rendezendő ünnepségeken a magyar kormány részéről Wekerle Sándor miniszterelnök, gróf Andrássy Gyula belügyminiszter és gróf Zichy Aladár ő felsége személye körüli miniszter vesznek részt. A magyar miniszterek esütörtökön délután félhárom órakor utaznak Bécsbe.

A magyar miniszterek kétnapos bécsi tartózkodásuk alatt mindenestre beható tárgyalásokat fognak folytatni a válság dolgában és az illetékes körökkel és a politikai világban azt hiszik, hogy a jövő héten már sok tekintetben tisztábban fogják látni a helyzetet.

A pártkörökből.

A függetlenségi pártkörben ma nagyon sok képviselő járt fenn, akik élénken tárgyalták a nap politikai eseményeit. Ott voltak Tóth János, Meskó László és Déry Zoltán államtitkárok, az elnökség tagjai közül Thalys Kálmán, a párt tiszteletbeli elnöke, Hoitsy Pál ügyvezető alelnök, gróf Batthyány Tivadar, Holló Lajos, Ságghy Gyula alelnökök, továbbá Justh Gyula, a képviselőház elnöke és Leszkay Gyula ház-nagy. Sok szóbeszédre adott alkalmat az Andrássy-féle kabinet hire és a kormányznak néhány lapban közölt állítólagos kibontakozási programja.

Az alkotmánypárt klubhelyiségében a párt tagjai nagy számmal jártak fent kedden este. Élénk eszmecsere folyt a politikai helyzetről. Egyes bécsi és pesti lapoknak gróf Andrássy Gyula miniszterelnökké való deszignálásáról szóló híret általában minden oldalról demen-táltak.

Este nyolcz óra után a pártnak nagyszám-mal összegyűlt főrendi, képviselő és kültagjai a rendes heti pártversorára mentek a Hungáriába. Ott voltak többek közt Széll Kálmán, a

párt elnöke, gróf Andrássy Gyula, a párt vezére, Wekerle, Darányi, Bolgár Ferenc államtitkár, Nagy Ferenc a párt másodelnöke is.

Budapest, május 11.

A horvát bán Budapesten. Báró Rauch Pál horvát bán ma délelőtt hosszasan tanácskozott Josipovich horvát miniszterrel, majd a miniszterelnökségi palotába ment, ahol Wekerle Sándor miniszterelnökkel tanácskozott. Crnkovich belügyi osztályfő, bán-helyettes ma reggel Budapestről Zágrábra visszautazott.

Báró Rauch Pál horvát bán titkára, dr. Kren-csics Iván kíséretében kétnapi budapesti tartózkodás után ma este visszautazott Zágrábra.

A külügyminiszter és fődvarmester elutazása.

Báró Aehrenthal közös külügyminiszter ma reggel 7 óra 55 perczkor gróf Szapáry Frigyes követségi tanácsos és gróf Kinsky Ferenc attasé kíséretében visszautazott Bécsbe. Herczeg Montenuovo, ő felsége első fődvarmestere, valamint Nepalleck udvari szertartási igazgató, ma reggel visszautaztak Bécsbe; velük ment Rosner Ferenc udvari biztos is.

A váci választás. Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye központi választmánya ma délelőtt fél tizenegy órakor tartott ülésében a váci választás ügyével foglalkozott. A Bottlik János országgyűlési képviselő halála folytán megüresedett kerületben a választmány a választás napját május hó 26-ára tűzte ki. A választást Gosztonyi Tibor elsőök és Révész Béla helyettes-elnök fogják vezetni. A kerületben három jelölt vetélkedik a mandátumért, és pedig Preszly Elemér váci ügyvéd, Miltényi Aurél váci vaskereskedő és Gál Elek aszódi ügyvéd. Mindhárom függetlenségi pártiak.

A karánsebesi püspöki szék. A „Tribuna“ állítólag biztos forrásból azt írja, hogy a kormánynak esze ágában se volt Muszta Filáret püspökké megválasztását megsemmisíteni. A kormánynak semmi kifogása se volt Muszta személye ellen. Az egész dologért Metianu metropolitát terheli a felelősség. Apponyi kultuszminiszternek azt javasolta, hogy Muszta választását ne hagyja jóvá. A metropolita nevében Pap János aradi püspök járt kétszer is Apponyinál, akit csak hosszas kapacitálás után tudtak rávenni, hogy Musztát ne erősítse meg. A karánsebesi püspöki színat június havában fog összeülni az új püspök megválasztása céljából. A színatban többségben levő Burdia-pártiak jelöltje Olariu József, míg a nemzetiségi pártiak Csorogáru archimandrita, másodsorban pedig Mangra Vazul mellett foglalnak állást.

A Reichsrath ülése. A mai ülésen a Ház a cseh agráriusoknak a répatermelők helyzetére vonatkozó sürgős javaslatát tárgyalja. A kereskedelmi miniszter törvényjavaslatot nyújt be a dalmát-allán hajózási szolgálat és egy törvényjavaslatot a házalás dolgában.

A répatermelők helyzetének megvizsgálására kiküldendő bizottságra vonatkozó sürgős javaslat vitája folyamán Rychtera és Bergmann képviselők behatóan ismertetik a répatermelők és czukorgyárosok közti konfliktust, amely annyira kiélesedett, hogy a répagyárosok szervezete elhatározta, hogy ebben az évben egyáltalán nem termeszt czukor-répat.

Braf földművelésügyi miniszter védi a kormányt az ellene felhozott vádakkal szemben és ráruat arra, hogy a kormány többször, és nem egy esetben eredményesen közvetítő akciózt fejtett ki a répatermesztők és czukorgyárosok között.

Luksch a javaslat elfogadása mellett és a répa ragonozása ellen foglal állást. Az urakháza valószínűleg elvetné a másként intézendő javaslatot. Szólv appellál az urakházához, ne ignorálják a parasztság érdekeit, mert ez kénytelen volna az önvédelemhez folyamodni.

Dansm képviselő kijelenti, hogy a javaslat a megoldás magvát tartalmazza ugyan, de nyitva hagyja azt a kérdést, hogy miképpen lehet a helyzeten javítani. Tekintettel arra, hogy a javaslat arra kéri a törvényhozást, siessen a gyengék segítségére, pártja ugy a javaslat merituma, mint sürgőssége mellett foglal állást. (Helyeslés.) A többi képviselő is a sürgősség mellett szólalt fel. Legközelebbi ülés pénteken.

Ma délelőtt beállított a parlament hírlapírói szobájába Nastics György, a Finale szerzője. Masaryk képviselővel akart beszélni sürgős indítványa miatt, amely ma volt napirenden. Mikor Nastics a hírlapírók termében megjelent, nagy lett az izgatottság a délszláv és az olasz újságírók között. Érthetően közölték vele, hogy jó lesz hamarosan eltávozni, mire Nastics csakugyan sietett elhagyni a parlament épületét. De délután ismét eljött s mintha semmi sem történt volna, leült a hírlapírói szoba egyik asztalához és írni kezdett. Néhány délszláv és olasz újságíró köréje csoportosult és hangosan rákiáltott:

— Itt nem fog Finalet írni! Ez nem rágalmazóknak való hely! Takarodjék ki, denunziáns!
Nastics sietve kerekelt oldott.

A török események.

Budapest, május 11.

A kardövezési szertartás zavartalan lefolyása nagy meglepedést keltett az ifjú-törökök pártjában. Sokan attól tartottak, hogy a reakziós párt emberei zavart igyekeznek támasztani. De ezek az aggodalmak alaptalanok voltak, mert a hadügyi vezetőség drákói szigora, melylyel nyomban megtorolt minden rendzavarást, megfélemlítette a reakziós párt amugy is megcsappant táborát.

Az új szultán proklamációját intézett a lakossághoz, melyben a példás rend miatt meglepedésének ad kifejezést. A kardövezési szertartás után, mely tudvalevőleg a török szultánoknál a koronázást helyettesíti, Mohammed szultán követségeket meneszt a külföldi udvarokhoz, hogy azoknak ünnepélyes formában is tudomásukra hozza trónralépését.

Mai híreink a következők:

A szultán proklamációjája

A hivatalos lap proklamációját tesz közzé, mely szerint a szultán nagyon meg van elégedve és büszke a szeretet és kiváló tisztelget nyilvánulásaira, amelyben őt a miniszterek, szenátorok, képviselők, a hadsereg, tengerészet, az ulemák, a sejkék, az egyházak fejei, az összes hivatalnokok, a török és idegen iskolák, a belföldi és idegen előkelőségek és a lakosság minden rétegei a tegnapi szertartás alkalmával részesítették, mely az ottománok részére történelmi dátum. A szultán meg van elégedve továbbá a renddel, amelyről maga győződött meg. A proklamáció hozzáteszi, hogy a szultán irádét bocsátott ki, amelyben mindannyioknak meglepedését fejezi ki. A tegnapi szertartás befejezése után a szultán a régi szerailban az ökmén patriárka által az összes egyházak fejének köszönetet mondott és biztosította őket jóindulatáról. A különböző nyilatkozatokból, amelyeket a szultán a tegnapi ceremóniák folyamán különböző helyeken tett, említett érdemel, hogy ismételen kifejezést adott a szabadság és alkotmány kivívásán érzett örömeinek, valamint azon kívánságának, hogy az megmaradjon és az összes ottománoknak hasznára váljon. A tegnapi kivilágítás fényes volt.

Burhan Eddin.

A berlini török nagykövetséget értesíteték, hogy Burhan Eddin, a trónjától megfosztott Abdul Hamid kedvenc fia, atyja meghatalmazása alapján, Abdul Hamidnak ott elhelyezett vagyonából félmillió török fontot vett föl. Híre jár, hogy Burhan Eddin herceg 50,000 főből álló hadsereget akar összegyűjteni, hogy azzal Konstantinápoly ellen vonuljon. Ezzel szemben a „Courrier Orient“ megbizható forrásból úgy értesül, hogy Burhan Eddin herceg Szalonikiba költözik atyjához, Abdul Hamidhoz.

Abdul Hamid fogsága.

Egy komité-tagokból és katonatisztekkel álló bizottság támaszkodni fog Abdul Hamid

szigorú őrzése ügyében és el fogja dönteni azt a kérdést, hogy az Allatini-villa alkalmas-e arra, hogy Abdul Hamid végleges száműzetési helyéül szolgáljon. Az Allatini-nyaraló szomszédságában lévő két villát és a korteket már megvásárolták és most építik körülötte a magas falat, amiből az következik, hogy az lesz a szultán állandó fogsága. A legnagyobb szigorúsággal őrzik Abdul Hamidot. Három tiszt és harmincz közlegény főlváltva, szakadatlanul teljesít őrszolgálatot a kastély körül. Négy tiszt tart őrséget a volt szultán lakosztálya előtt és megmozognak mindenkit, aki Abdul Hamidhoz megy és tőle jön.

A macedóniai önkéntesek távozását.

A macedón önkéntesek elhagyták már Konstantinápolyt. Festői alakok voltak, akik a török főváros amugy is tarka utcáit még színesebbé tették napsütötte orozáikkal, erőteljes alakjaikkal. Meglátszott rajtuk, hogy az esztendő legnagyobb részét a természettel, az állatokkal és az emberekkel való hadakozásban töltik. Egyenruhájuk rendkívül hiányos volt, alig felének volt teljes katonai öltözete, míg a többi csupán zubbonyt viselt polgári öltözete fölött. Egyesek farkasbőrt, mások szürke nemezburnust hordtak vállukon. Lábaikon csárikot, a Ruméliában használatos és zsinórokkal a lábukhoz erősített bőrdarabot, fejükön pedig szürke nemezsapkát viseltek, amelyek egyuttal származásukat is elárulták. A küzdelmekben nem igen vettek részt, hanem amial többet voltak láthatók a villamos vasuton, mert előszeretettel mutogatták magukat. Minthogy köztük több gyanus alak volt, akik korábban a komitások vagy rablók közé tartoztak, éppen ezért maga a hadvezetés igyekezett őket a fővárosból mielőbb eltávolítani. Azonkívül a töltött fegyverrel való gondatlan bánásuk is aggasztó volt a főváros lakosságára.

A kivégzések mellett.

A kardövezési szertartás következtében 43 kivégzést halasztottak el. A kormány most elrendelte, hogy ezeket az elítélteket illetőségi városaikban végezzék ki.

Azt az öt mohamedán lelkészt, akik az osztrák-magyar nagykövetségen találtak menedéket, kiszolgáltatták a török hatóságoknak. Több vidéki város felszólította a kormányt, hogy a kivégzéseket a vidéki városokban hajtassa végre és a porta minden valószínűség szerint teljesíteni is fogja ezt a kívánságot, mert azt reméli, hogy ily módon a vidéken is megfélemlíti a reakciót.

Török óvjntézkedés.

Mahmud Sefket pasa szemlélet tartott a hadiflotta fölött, ami összefügg azzal a félelemmel, hogy Anatóliában és Mezopotámiában angol intervenció készül. Eddigélé nincs megerősítve az a hír, hogy Merzinában angol matrózok szállottak partra, ellenben igaz, hogy Alexandretteben az angol konzulátus védelmére husz haditengerészt szállítottak partra. A kormányzó Basrából jelentette a portának, hogy a Basra-sziget angol kormányzója az ottani törzsfőnököket pénzzel akarta megvesztegetni, hogy engedjenek két ágyunaszádot a Tigrisre. E hír vétele után a nagyvezír utasította a tengerészeti minisztert, hogy sürgősen küldjön két hadihajót a Perzsa-öbölbe és két ágyunaszádot Sate-el-Arabba.

MEGYÉK ÉS VÁROSOK.

Uj járás Sárosmegyében. Sáros vármegye új közigazgatási területi beosztása május hó elsején életbe lépett és az új bethársi járási szolgabírói hivatal is a jelzett időben megkezdte működését.

Szatmár város törvényhatósága dr. Falussy Árpád főispán elnöklésével közgyűlést tartott, melyen a vízvezetési és csatornázási munkálatainak tervezés-feltételeit megállapították, a Városok Országos Takarékpénztárába 200,000 korona alapítékkel beléptek. Arad város átíratára az önálló bank pártolása tárgyában a közgyűlés elhatározta, hogy a törvényhozáshoz már hasonló följelentést küldtek.

KÜLFÖLD.

Orosz-bolgár katonai konvenció. (?) A Szófiában megjelenő ruszofil „Den“ című lap azt írja, hogy Paprikoff tábornok és bolgár miniszterelnök legutóbbi szentpétervári tartózkodása alkalmával, Oroszország kezdeményezése folytán, Oroszország és Bulgária katonai konvenciót kötött, melybe még ez év folyamán Szerbiát és Montenegrót is belevonják. A Den tudni véli, hogy mihelyt Törökországban a normális viszonyok helyreállnak, Oroszország és Anglia részéről javaslatok tételnek egy új hármasszövetség és egy Balkán-konföderáció megkötése iránt.

Stolypin bukása. Pétervári jelentések szerint a császár vétője a minisztertanácsban mély benyomást tett. Az ülés megkezdése előtt Makarov birodalmi titkár több, a császár által szentesített törvényjavaslatot olvasott el, míg végre sorra került a tengerészeti vezérkar sokat megvitattott költségvetése. Halotti csend volt a teremben. Makarov hangosan olvasta a császár által a törvényjavaslatra feljegyzett szavakat: „Nem erősítem meg.“

A jobboldalnak, mely már évek óta intrikál Stolypin ellen, ez a győzelme politikai és kormánykörökben igen nagy izgatottságot kelt. Nem várják az aknamunkának ezt a diadalát. A válság kitört. Ha Stolypin a császár kedvéért egyelőre meg is marad hivatalában, végleges lemondása csak idő kérdése. Stolypin tegnap este ismét Czarszkoja-Szeloba utazott, ahol ezuttal a helyzetet előrelátólag teljesen tisztázni fogják.

Miklós császár Stolypin miniszterelnökhöz intézett leiratában a következők foglaltatnak:

„Miután én a tengerészeti vezérkar költségvetésére vonatkozó törvényjavaslatot nem szentesíthetem, fölhatalmazom önt, hogy a hadügyi és tengerészetiügyi miniszterrel egyetértően, egy hónapon belül, az állami alaptörvényekben jelzett határokon belül szabályokat alkosson, amelyek meghatározzák, mely törvényhozási ügyei a hadügyi és tengerészetiügyi hatóságoknak közvetlen döntés alá esnek és pedig ezen törvények 96. szakasza értelmében és melyek csakis szentesítésre terjeszthetők fel. Ezen szabályokat, miután azok a minisztertanácsban meg lettek állapítva, nekem előterjesztendők és miután azok általam szentesítettek, okvetlenül alá kell azoknak magukat vetni. Az ön elnöklése alatt álló egész minisztertanács működése, amely teljes méltánylásomat megérdemli és amely az általam megingathatlanul felállított állami rend megőrzésére van irányítva, biztosítékot nyújt nekem ezen megbízásomnak is utasításom szerint való eredményes kivitelére. Maradok az ön mindenkori jóakarója.
Miklós.“

A birodalmi gyűlés pénzügyi bizottsága. A birodalmi gyűlés pénzügyi bizottsága ma tárgyalta az albizottság által a dohányadó-törvény megváltoztatására vonatkozó javaslatot. Az albizottság ellene nyilatkozott a szövetséges kormányok által javasolt jelzés alapján történő dohányfogyasztási adónak és helyett azt javasolta, hogy mintegy 30 százalékos értékcsökletet vessenek ki a külföldről behozott szivarok vámjára. A dohány illetéknépen létrejövő nagyobb megadóztatásából 30 millió márka jövedelem adódik a kormányjavaslat 77 millió márkájával szemben. A szabadelvűek a dohánybeviteli vámnak a súly szerint való emelését javasolták. Sidov államtitkár ezt ellenzi, mert a javaslat sterilizálja az adót és képtelenné teszi, hogy a dohány állandó javítására tekintettel legyen. Ezzel szemben az albizottság javaslatában előnyös és így figyelmet érdemel a fejlődési képesség.

Az új perzsa kormány. Az új perzsa kormány tagjai egytől-egyig Európában tanult modern államférfiak. Legnagyobb részük angol egyetemet végzett, így a miniszterelnök is, aki lord Coursonnak és sir Edvárd Greynek volt társa az oxfordi egyetemen. Az új külügyminiszter éveket töltött Európában mint perzsa követ és a közoktatási miniszter is Angliában végezte egyetemi tanulmányait.

A Balkán-konfliktus kulisszatitkai. A párisi Matin mai száma a lap élén feltűnést keltő leleplezéseket közli a legutolsó Balkán-konfliktus kulisszatitkairól. A szenzációs cikk abban csúszdik ki, hogy Bulgária függetlenségének proklamálása és Bosznia-Hercegovina annexiója után a nagyhatalmak tisztában voltak vele, hogy az ellentétek nem fognak háborúra vezetni. *Izvozszi Dicsóban* állt megmondta Tittoninak, hogy háború esetén Oroszország nem képes 600.000 emberrel többet talpraállítani, de komolyan számolnia kell azzal is, hogy a forradalmi mozgalom újult erővel lobban lángra. Párisban és Londonban Izvozszi azt a határozott megnyugtatót kapta, hogy Anglia és Franciaország nem engedi háborúvá fajulni a Balkán-konfliktust. Ilyen körülmények között felette kényes volt Olaszország helyzete és Tittoni nagyon ügyesen feltalálta magát, amikor Ausztria-Magyarországtól kompenzáció képpen a berlini szerződés 29. cikkelyének kiküszöbölését kívánta, amely Montenegróról szólt. E népszerűtlen megoldás miatt Tittoni heves támadásoknak volt kitéve Olaszországban, de most utólag kiderült, hogy az ő politikája volt az egyetlen okos és a lehetőségek határai között mozgó politika.

Megszüntetett orosz erődök. A múlt hét legnagyobb szenzációja az orosz hadügyminisztérium ama rendelete volt, amelylyel az Orosz-Lengyelországban levő varsói, modlini, demblini (ivangorodi) és zegrzei határszéli erődök erődjellegét megszüntette. Már régebben is híre járt ugyan annak, hogy a varsói erődöt, amelynek laikus körök nézete szerint sincs hadászati értéke, legközelebb megszüntetni szándékoznak, mindamellett a hírek hivatalos megerősítése mégis meglehetősen nagy feltűnést keltett. Az orosz hadügyi vezetés nyilvánvalóan belátta azt, hogy az orosz birodalom nyugati határszéli erődítése tulságosan előre tolatott és hogy az ellenséges csapatok esetleges bevonulása alkalmával az erődök könnyen megkerülhetők. Jövőre Oroszország nyugati erődítési vonalát a dubnoi, a koveli, a breszlitovszki, az oroszoczei, a kovnoi és a revali erődök fogják alkotni, míg az orosz-lengyelországi erődök teljesen megszüntetnek. Ez utóbbiakat legnagyobb részben I. Miklós uralkodása alatt emelték óriási költséggel. Így például a híres varsói erődöt a lengyelek novemberi felkelése után, I. Miklós szavaiként „fenyegető emlékül a fegyelmetlen város lakosságának.” Az építkezési költségeket a varsói kikötői munkálatokra szánt összegekből fedezték. Ugyanebben az időben renoválták a modlini erődöt is. A lengyel királyság amúgy is erősen igénybe vett állampénztárából az 1832. évtől 1843-ig kerek 18 millió rubelt vontak el az erődök építésére. Az építkezések végrehajtása és a költségek folyósítása természetesen orosz módra történtek. I. Miklós ezár egy ízben, amikor megkérdezték, hogy miibe került egy akkoriban felépített határszéli erőd, így felelt:

— Én nem tudom, azt csupán az Isten és az én Den tábornokom tudja megmondani.

Mindamellett a czár az építkezések befejezése után Den tábornokot, aki éppenséggel nem fővénykedett az állam vagyonával, még ezenfelül is dusan megjutalmazta. Ebben az időben egyre másra szaporították a lengyelországi erődök számát. A katonai szakértők tiltakoztak ugyan az ellen, hogy az erődök éppen ebben a rajonban emeltessenek, a mindenható Tetleben tábornok követelése ellen azonban mit sem tehettek. És most az ennyi millióba került erődöket teljesen megszüntetik. Az oroszországi lengyelek bizonyára nem ejtenek könyvet értük.

A japánok ellen. Vancouverből jelentik, hogy a japán-kérdés ismét elmérgesedett. E hó 17-én két japán ezirkáló hadihajót várnak Vancouverbe és a városi tanács tagjai között megpendítették az eszmét, hogy a japán tengerésztszettek ünnepiesen kell fogadni, a közgyűlés azonban viharos és elkeseredett vita után elhatározta, hogy egy fillért sem pazarol a japánok megvendégelésére. Egyidejűleg értesítették a szállodatulajdonosokat és kereskedőket, hogy bojkottálni fognak mindenkit, aki a japán hadihajók érkezése alkalmából zászlót mer kitűzni.

Mozgófénykép az iskolában.

89

Egy praktikus angol agyvelő teremtette meg ezt a kapcsolatot, mister Bernard Brown, aki mint London város tanácsosa, egészen komolyan javasolta, hogy az iskolai előadásokat mozgófényképekkel illusztrálják. A hirtelen karriért csinált mozi ezzel bevonul a katedrára is, a földben pedig nagysebességgel forogni kezdenek ezennel a régi jó öreg professzorok, akik el sem képzeltek másképp a tudományt mint száraz, nagyképi, végtelen monologban. Sok szomorú délelőttre és délutánra emlékezem így: a tanár a katedrában trónolva beszélt, beszélt, beszélt az Oceán állatvilágáról, India tropikus növényvilágáról, a tengertjáró, nagy gözhajókról, én pedig a pad alatt guggolva gomboztam valamelyik hozzámméltó cimborámmal. Jött a másik tanár, ez beszélt a francia forradalomról — én pedig Rocambolle ifjúságát olvastam a történelmi könyv alá bujtatva. Abban az időben úgy vélekedtem, hogy az Oceán állatvilágánál hajószerkezethetnél, francia forradalomnál nincsen unalmasabb téma a világon s hosszú-hosszu időbe telt, amíg az egész nagy ragyogó világot minden jelenjével, múltjával, jövőjével egyetemben sikerült megtisztítanom mind attól a töméntelen pókhálótól, amivel az én fiatal szemem számára teleaggatták a jó öreg professzorok. (Nem tudom, most hogy van, mert régen kinőttem az iskolapadból, de az én időmben a huszonöt-estizendős professzorok is öregek, igen öregek voltak. Sokkal öregebbek Athénél Rómánál, mert még az életvidor, tetterős klasszikus világot is magukhoz tudták véníteni és szűrkiteni.)

Csodálatos művészet a derék iskolás tanárok ügyessége, melylyel az étel, ital, alvás vágya után a legerősebb emberi ösztönt tudják kioltni a fiatal gyermekből: a kutató kíváncsiságot és a tudásvágyat. Egyszerre olyan rettentő kietlen és szomorúvá tesznek minden tudományt és ahoz hasonlót, hogy keserves lecke lesz az, aminek passziójának és gyönyörűségnek kellene lennie: az ismeretlen kutatásának és megismerésének. Egy esomó adat, amit el kell recitálni; egy osztálykönyv, amibe a hiányzókat és rendetlenkedőket föl kell írni; föladat, amit vagy tud vagy nem tud a nebulus, notesz, amibe szép szekundákat s jeleseket lehet berajzolni; ebben mérül ki minden paedagógiájuk. A sok impresszióra éhes gyermekkedély, tornázó munkára vágyó úde fantázia ott marad tikkadt szomjusággal, árván, magára hagyatva, régen Rocambolle históriák s Amor könyvtárak, ma Nic Carterek és Fidibuszok martalékául. Ki felel azért, hogy ennyi drága, értékes energia sárba pottyan, elpazarlódik? A tanár urak nem, mert ők pontosan elrecitálták a sok adatot, beirták az osztálykönyvet, teleirták szekundákkal és jelesekkel a noteszüket kötelességüket tehát híven teljesítették, mit lehet kívánni tőlük egyebet?

Jól esik elképzelni, hogy most az iskola-terem szürke porba fult atmoszféráját ragyogó fényárvával hasítja ketté a reflektor fénye. S szegény mai kis fiuk nem alusznak el az iskolapadban, mert tágranyított, csodálkozó szemük előtt falra vetítve élő elevenen jelennek meg az Oceán állatvilága, India tropikus flórája, a tenger hullámját szelő hajóóriás, vagy Wright gépe, amint szárnyait próbálgatja, s a messzi világ sok más csodája. A mai kis fiuk már az iskolapadok-

ban érezni fogják, hogy milyen gyönyörű, milyen nagy, érdeklődésre, kutatásra, megértésre érdemes a világ.

Azaz, hogy a mai kis fiuk is csak Angliában. A magyar mai kis fiuknak legfeljebb majd csak az unokáik. Akkor, amidőn már a mozi is elég penészes ócskaság lesz ahoz, hogy bekerülhessen ebben a mi iskoláink dohos zsibvásárjába. **Ben.**

A társadalom védelme.

Budapest, május 11.

Mindezeket abból az alkalomból mondom el, hogy néhány nappal ezelőtt cigányakasztás volt Eszéken. Ez az apropos azonban éppen nem fontos, mert először is a cigányokról sokszor és sokfélet beszéltek már, másodsor pedig cigánybüntetett majd minden nap akad széles ez országban. Tehát a cigányság maga gondoskodik róla, hogy az a teljesen idegen faj, amelynek a körében él, valahogyan tud ne tegye magát a faji előítéletek, amelyek pedig beléverődtek sok évszázadokon által.

Ha én bíró lennék és itélkezniem kellene bűnös cigányok felett, bizony mindig felhasználnám a törvénynek azt a tág gyeplyés szerkezetét, amely megengedi, hogy akasztófa helyett egy pár esztendei börtönt mérjék a bűnösre. Mindig látnék enyhítő körülményeket a bűnös cigány tettében és mindig meg tudnám menteni a súlyos büntetéssel az itélőszékem előtt álló meztelábast. Mert ha én bíró lennék akkor az embert nem büntetném a fajért és akkor nem a cigány fölött itélkezniem, hanem az ember fölött, aki embert ölt, lovat rabolt, vagy tyukot esalt el. Itélkezniem, mint bíró, az egyéni bűnösség foka szerint és szabnék ki büntetést az egyénre, aki előttem épp úgy ember, ha cigány, mint ha örmény, zsidó vagy fajmagyar. De igenis, figyelembe venném mindig az enyhítő vagy súlyosbító körülmények mérlegelésénél, hogy micsoda társadalomból szakadt elem ez az ember, akire most földi törvények szerint büntetést kell kimondanom. Megnézném, hogy kultúremler gyilkolt-e, vagy fehér üngös paraszt és súlyosabban büntetném a fővárosi gyárost, mint a vidéki földesurat, a falusi tanítót, mint a kóbor cigányt. És azt az embert, aki a kultúra levegőjében nőtt föl, súlyosabban büntetném a törvények általam, mint azt, akire nem készültek a Csemegi-paragrafusok. És éppen ezért, ha bíró volnék, nem itélnék halálra sohse cigányt.

De én nem vagyok bíró, én nem ülök a tölgyfából faragott elnöki pulpitus ormán es nekem nem adatott hatalom itélni a halandók fölött. Én a félhomályos, törvénykomor tárgyalási termeknek a sarkában szoktan ülni, abban a kis ketreczben, ahonnan a közönség szokta megfigyelni az igazság kezelését. Én a büntetési-könyvelmentési szinjátéknak nézője vagyok, akinek odabent még tapasztolni vagy fütyülni sem szabad, mert máskülönben a nagyságos elnök ur kidobát a terem-szolgával és aztán a folyosón elmélkedhetem arról, vajjon a szegényesdon ülő cigányt érdem szerint megbüntetni vagy szélnek eresztetni lenne-e igazságos.

Odakint pedig, a folyosón, világos van, sokkal világosabb, mint a nagy, szép faragású teremben. És megcsapja az ember arcát a szabad levegő, amely kívülről jön, az életből ahol nincs törvény, nincs paragrafus, de van nagyon sok szabad levegő. És ez a szabad levegő azt zümmögi a fülembre, hogy egyénileg azok az emberek nem bűnösök, mert az ő társadalmukban a lopás, a rablás, a gyilkolás a morál, az ő társadalmuk, az a nomád, korlát nélküli társadalom még főtartja a maga nyersségében az erőjogát és lesújtja a gyöngébbet könyörtelenül. És abban a társadalomban az erő, a szó szerint vett erőt jelenti, a bunkósbotot, a kar-muszklit, meg a revolverbirtoklást. Akinek a fizikai ereje nagyobb, az üt, az gyilkol és az lop. És ez náluk morál. Az ő társadalmuk erőt kihasznál, tehát az ő nyelvükön szólva: ütni, lopni, meg gyilkolni tanit. És aki gyerekkor-

rától kezdve ebben a társadalomban él, aki ezt a morált szívja az ő dadé-agyvelejébe, azt egy más társadalom törvénye és erkölcsi szert bűntetni nem lehet.

Ezt gondolom a törvényszéki folyosón és aztán nyugodtan a kezembe veszek egy újságot. És olvasom, hogy ma a cigányok itt loptak tegnap itt öltek, tegnapelőtt amott raboltak. És aztán eszembe jut, hogy holnap engem is leíthet egy kóbor cigány, talán éppen ugyanaz, amelyiket én most olyan bölcsen el akartam bocsítani a törvény keze alól. És eszembe jut, hogy itt tulajdonképpen egy nomád társadalom egy letelepedett társadalom ellen harcol és hogy ebben a harcban a fejlődöttebb társadalom nem tudja legigazni a primitívebbet. A cigányság, amelynek más erkölcsi, más törvényei vannak és amelynek a társadalmi, vagy az apróbb társadalmi folytonos guerilla-beütésekkel veszélyeztetni az én társadalmamat. És az a társadalom, amelyhez én is tartozom és amelynek a gondjára van bízva az én életem is, üres theóriákkal gyönyörű filantróp tervezetekkel akar segíteni az őt fenyegető veszélyen, ahelyett, hogy két ökölre fogná a farkasbotot. Pedig itt egyszerűen érvényesítenie kellene az erőjogot, ugyanazt a durvát és nyerséget, amelyre támaszkodva baltát fog rá a kóbor cigány. Itt két társadalom verékszik és ha arról van szó, hogy ki pusztuljon: én-e, vagy ők, akkor theória ide, ember szerzet oda — kétkézre a füttykőst és hulljon a gyöngébb. És így egész bátran filozofálhatok, mert tudom, hogy én vagyok az erősebb, az én társadalmam esendőségével, ismétlőfegyvereivel és bitófáival, amelyekkel már nem veszi föl a versenyt a sok sátoralja cigány.

Az erőnek ezzel a biztos öntudatával pedig bosszat és izgat, hogy az én társadalmam kölyökszentalizmussal nem használja az öklét, amikor az én bőrömről van szó, ami tulajdonképpen az ő bőre is. Ez korlátoltság, elvenlovaglás és bátortalanság, ami elkésért és vérig bánt különösen, amikor a sok cigánygaszágról olvasok. És ilyenkor zsebre vágom az újságot, újra bemegyek a nagy terembe és most már dühösen tapsolok a nagyságos elnök urnak, aki példastatualással és bitóval akar eldönteni egy társadalmi harcot és aki halált mond a gyilkos cigány fölött.

TÁVIRATOK.

Közgazdasági táviratok, Szerbia kölesőne.

Belgrád, május 11. (Saját tudósítónktól.) A huszfrankos arany árszija 85 centime, tehát 4%-nál is magasabb. A tőzsde kormánybiztosa nem volt képes a hazai külkereskedelm aranydevisezési szükségletét kielégíteni, ami annak a jele, hogy Szerbia már kimerítette a párisi és berlini kölesőnek aranyállományát, ugyiszintén azt az összeget is, amelyet a Societé Financier D'Orient előlegezett. Kétségtelen, hogy az aranyárszót ezután is emelkedni fog s elkerülhetetlenül sürgős Párisban új kölesőn után nézni.

UJDONSÁGOK.

NAPIREND. Naptár. Szerda, május 12. — Róm. kath.: Pongrácz. — Prot.: Pongrácz. — Görög-orosz: ápr. 29. Szozipater. — Zsidó: Ijar 21. — A nap két reggel 4 óra 29 perczkor, nyugszik este 7 óra 24 perczkor. A hold két éjjel 1 óra 21 perczkor, nyugszik délelőtt 10 óra 11 perczkor.

A horvát miniszter fogad d. u. 4 órakor.
A közoktatásügyi államtitkár fogad délután 12 órakor.

A király elutazása délután 2 órakor a nyugati pályaudvarról.

Tavaszi Tárlat a Műcsarnokban. Nyitva 9—6-ig. Belépődíj 1 korona. — Nemzetközi női kiállítás a Nemzeti Szalonban. Nyitva 9—5-ig. Belépődíj 1 korona. — Állandó kiállítás a Könyves Kálmánnál. Nyitva egész nap. Belépődíj nincs. — Az Új Művészeti Szalon (Kecskeméti-u. 3.) Nyitva egész nap. Belépődíj nincs.

Nyitva levő muzeumok: A Nemzeti Múzeum ásványtára 9—2-ig. — A Szépművészeti Múzeum: 10—2 óráig. — A Mezőgazdasági Múzeum 10—1-ig. — Az

Iparművészeti Múzeum 9—1-ig. — Az aquincumi múzeum egész nap.

Nyitvalevő könyvtárak: A Nemzeti Múzeum könyvtára 9—4-ig. — Az Akadémia könyvtára 3—7-ig. — Az Egyetemi Könyvtár 9—12-ig és 3—8-ig. — A Fővárosi Könyvtár 9—2-ig. — A Kereskedelmi Múzeum könyvtára 9—2-ig. — A pedagógiai könyvtár és tantervkészítés 3—6-ig.

Merényletek.

* * *

Egy orosz szociológiai füzetkét olvastam a napokban, amely a mindenható csár közgazgatási intézményeivel foglalkozik. Nagyon sok érdekes dolog van abban a füzetkében és nem hiszem, hogy európai közbiztonságban nevelkedett ember ne csikorgatná a fogait, amíg ezekkel a belkormányzati érdekességekkel megismerkedik. Még így olvasva is embertelen szörnyiségek azok, amiket a nagy orosz birodalom sok milliónyi polgársága az atyuska jószágos gondoskodásának nevez.

Hogy egy kihágási ügy miatt huszszentendi kényszermunkára vándorolhat valaki a bányákba, az ott olyan közönséges, mindennapi valami, hogy fönn se akadnak rajta az emberek. Hogy bírói ítélet, sőt kihallgatás nélkül egy megfizetett rendőröközeg teljhatalmu ur a magánvagyon fölött, azt az orosz zsidó olyan jól tudja, hogy nem is próbálja meg az igazát védelmezni, ha megfosztják mindenétől. Ha megpróbálja, még földönfutóvá is teszik a törvény és jog nagyobb dicsőségére.

Hogy a férj mellől elvehetik az asszonyt és nyilvánosan holtra kanosukázzák, hogy a gyermeket nyomorékká verhetik a szülők szemelátára, hogy a nyilvánvaló bűnös helyett a vádlót ítélik el két rubel baksisért a pártatlan bírók — ezek lappaliák, amikkel foglalkozni sem érdemes.

A muzsik fölvonja rájuk a vállát és isteni rezignációval mondja:

— Ahogyan atyuskának méltóztatni tetszik...

Vannak azonban atyuska széles birodalmában a filozófus lelkű muzsikoknál türelmetlenebb temperamentumu alattvalók is. Egyik-másika ezeknek az elégedetleneknek aztán néha a fejébe veszi, hogy neki meg kell váltania Oroszországot a zsarnokságtól és a zsarnokság siserahadától.

Olyankor aztán eldördül egy-egy revolver, és meghal valaki. A revolver tulajdonosa majdnem mindig egész bizonyosan. Néha az is, akire a szerszámot ráfogják.

Utána azonban marad minden a régiiben. Mert kik azok, akik ellen a terror rajongói fölkészülnek?

Eppen ma van egy távirati hír az újságokban. A moszkvai rendőrfőnököt akarta egy Szibériából menekült forradalmár agyonlőni. Mekkora ur lehet egy rendőrfőnök a csár mellett? Megszünik a csár — csár lenni, ha meghal a rendőrfőnök?... Ha minden rendőrfőnök meghalna!

Csalálatos dolog, hogy erre azok az emberek nem gondolnak. Pedig azok gyakorlatilag csinálják a megváltást.

Valamikor régen, mintha jó helyen kereskedtek volna. A Romanovok háza háromszor-négyszer is gyászba borult esztendőnként. Nagyhercegek, földi urak remegtek a Nihil üzeneteitől. És minden katasztrófa elszibbasztotta a mindenható, legfőbb ur szívét. Ez, aki most tartja súlyos kezét az oroszok fölött, már a népszabadság frázisával lépett a véres lépesőjű bíbor trónra. Aztán megölték egy esomó rendőrfőnököt és ettől elhunyt a liberális kedve őfelségének.

Minek is?! Ha azok beérnek rendőrfőnökkel...

Atyuska nem bolond ember, ő okos csár, isten kegyelméből való, aki tudja, hogy nem a rendőrfőnököktől lesznek a csárok, hanem a rendőrfőnökök lesznek a csártól.

Garvay Andor.

— A Lónyay-pár utja. Pozsonyból jelentik: Gróf Lónyay Elemér és felesége, Stefánia királyi hercegnő ma Oroszvárról automobilon Bécsbe mentek, ahonnan Ostendébe és Londonba utaznak.

A grófi pár a pünkösdi ünnepre visszatér Oroszvárra.

— **Kossuth Ferenc állapotja.** Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter állapotában a mai nap folyamán javulás állott be. A beteg miniszternél a délelőtt folyamán látogatást tett kezelő orvosa, dr. Müller Kálmán egyetemi tanár főrendiházi tag, ki továbbra is a legmagyobb nyugalmat ajánlotta. Később meglátogatta a minisztert Ssterényi József államtitkár, aki a minisztérium ügyeiről referált.

— **A japán vendégek elutazása.** Nashimoto japáni herceg és neje, akik két napon át tartózkodtak a fővárosban, ma délután kíséretükkel együtt Bécsbe utaztak. A hercegi pár és kísérete ma délelőtt Frank vezérkari százados társaságában megtekintette a parlamentet. A japáni vendégek nem győzték magasztalni a kupolacsarnok pompáját és hosszabb ideig gyönyörködtek a dunai folyosóról szóló remek kilátásban. A parlamentből visszahajtottak a Hungária-szállóba, ahol megebédeltek, délután két órakor pedig a rendelkezésükre bocsátott udvari fogatokon kihajtottak a nyugati pályaudvarra, ahol Pavlik Ferenc rendőrfelügyelő és Daróczy állomásfőnök fogadták a herceget. A japáni vendégek a fél háromkor induló gyorsvonattal utaztak Bécsbe, ahova Frank százados is elkísérte őket.

— **A király és a Zeppelin-léghajó.** A német trónörökös legutóbbi bécsi látogatásakor a király azt az óhaját fejezte ki, hogy Zeppelin grófot láthaassa, miután — mint mondtotta — isten abban a kegyben részesítette, hogy az emberi álomnak ezt a korszakos beteljesedését élete estjén megérhette. Vilmos császár is kifejezte azt a kívánságát, hogy a német hadsergeknek lemodernebb technikai vívmányát szövetségeseinek bemutassa. Eppen ezért a német birodalmi léghajót julius közepe táján fogják a királynak Ischlben bemutatni, amikor a német trónörökös is ott lesz.

— **Az udvarnagy ebédje.** Gróf Apponyi Lajos magyarországi udvarnagy és neje, Scherr-Thoss Margit grófnő kedden este 8 órakor ebédet adtak, melyre hivatalosak voltak: gróf Festetics Tasziló, neje és leányuk, gróf Nákó Sándor és neje, özvegy gróf Esterházy Mihályné és leánya, özvegy gróf Széchényi Imréné és leánya, báró Gerliczy Ferenc, neje és leányuk, gróf Festetics Vilmos, Pallavicini György örgróf, gróf Wenckheim József, gróf Esterházy Alajos és gróf Batthyány Gyula; a család részéről az ebédén még gróf Apponyi Gyula vett részt.

— **A német császár Konopistban.** A „Den“ című Prágában megjelenő újság állítólag jól informált forrásra hivatkozva, azt a hírt közli, hogy Vilmos császár, amikor bécsi látogatása után visszatér Berlinbe, Csehországba érkezik és Ferenc Ferdinánd trónörökösöt konopisti kastélyában meglátogatja. A császár körülbelül öt óra hosszáig marad Konopistban. Ferenc Ferdinánd trónörökös, aki tegnapi Konopistban időzött, maga tette meg a császár látogatására az előkészületeket. Más forrás szerint a német császári pár az eddig még nem változtatott utiprogramm szerint szombaton délután 3 órakor Bécsből egyenesen Karlsruheba utazik. A trónörökös jelenleg a Semmeringen időzik.

— **Uj nemes.** A király dr. Tóth Imre selmeczbányai bányakerületi főorvosnak, valamint törvényes utódainak, a tudományos irodalom és a bányagészségügy terén szerzett kiváló érdemei elismerésül, a magyar nemességet „Vértesi“ előnévvel díjmentesen adományozta.

— **A honvédség köréből.** A király Treplics János marosvásárhelyi 22. honvéd gyalogezredbeli helyi alkalmazású századosnak, nyugállományba való helyezése alkalmából, az őrnagyi címlet és jelet díjmentesen adományozta és elrendelte, hogy nevezettnek a legfelső megelégedés kifejezése tudtul adassék, továbbá elrendelte, hogy Krompecher Jenő a honvéd fegyvertári műszaki tisztak állományába tartozó századosnak, kiváló szolgálatai elismerésül, a legfelső megelégedés kifejezése tudtul adassék, dr. Fodor Viktor nagyváradi 4. honvéd gyalogezredbeli tartalékos/ezredorvosnak a magyar királyi honvéd orvosi tisztikar tényleges állományába való áthelyezését elrendelte.

— **Kitüntetés.** A hivatalos lap mai száma közli, hogy a király *Macsvanszky* József miniszteri tanácsos, zágrábi pénzügyigazgatónak, a közszolgálat terén kifejtett buzgó és sikeres működéséért, továbbá dr. *Náray-Szabó* Sándornak, a kultuszminisztérium miniszteri tanácsosi címmel és jelleggel fölrüházott osztálytanácsosának buzgó szolgálataiért a Lipót-rend lovagkeresztjét adományozta.

— **Samy bég tragédiája.** Samy bég holttestét ma egy ládába csomagolva esztronkon átszállították Zimonyból Belgrádba. Az átszállításra Arzien effendi belgrádi török követ a szerb külügyminisztériumtól kért engedelmet. A délelőtti folyamán Arzien török követ két török lelkészszel ajzott Zimonyba, ahol a holttestet török rítus szerint koporsóba helyezték, majd elszállították. A vizsgálat most oly irányban folyik, vajjon nem-e a nő intézte az első lövést Samy bégre és csak azután löött önmagára, mert Samy bég lösebe a balhálántékon konstatáltatott, holott ő jobbkezét használhatta csak a lövéséknél.

— **A kultuszminisztériumból.** A király a válás- és közoktatásügyi miniszter előterjesztésére dr. *Schwöder* Ervin és *Angeli* Róbert miniszteri fogalmazóknak a miniszteri segédtitkári címet és jellegét adományozta.

— **Lujza hercegnő póré.** A Rainer örökösai saacheni ékszerészegéd bepörölte Lujza kőbúrgi hercegasszonyt nála vásárolt ékszerek hátralékos tartozása fejében 14.000 márká erejéig. A bécsi bíróság a keresetet elutasította és a felperest elmarasztalta a költségekben.

— **A hadvezetőség új hivatalnokai.** A király elrendelte, hogy a hadvezetőség szolgálatában álló mező- és erdőgazdasági tisztviselőket, mint katonai hivatalnokokat a hadsereg kötelékébe fölvegyék. A katonai hivatalnokoknak ez a csoportja „a hadvezetőség mező- és erdőgazdasági hivatalnokai” megjelölést nyeri s a csoportban a következő rangfokozatok lesznek: VII. rangosztály: katonai gazdasági igazgató, VII. rangosztály: katonai gazdasági főtanácsos, VIII. rangosztály: katonai gazdasági főintéző, VIII. rangosztály: katonai erdészeti főintéző, IX. rangosztály: katonai gazdasági intéző, IX. rangosztály: katonai erdészeti intéző, X. rangosztály: katonai gazdasági alintéző, X. rangosztály: katonai erdész, XI. rangosztály: katonai gazdasági segéd, XI. rangosztály: katonai erdészegéd. Ezenkívül a eskükotelepek számára gazdasági felügyelő-személyzetet rendszeresítenek.

— **A Sorompó ünnepélye a Margitszigeten.** A Sorompó május 23-iki ünnepélyére egyre jobban folynak az előkészületek. A száztáru hölgyhíztárság élén Apponyi Albertné és Batthyány Lajosné grófnők állanak. Ujabbán az Amatőrök Országos Szövetsége csatlakozott az ünnepély rendezéséhez, s művészi kiállítással vesz részt azon. Ezuton kéri a bizottság az érdeklődőket, hogy aki meghívóra igényt tart, forduljon a liga irodájához (VIII. Szentkirályi-utca 3. Telefon 48—74), mivel a táncmulatságon csak meghívó előmutatása mellett lehet résztvenni.

— **A Jellasics-ezred ünnepsége.** A Fiumében állomásozó 79. számú gróf Jellasics nevét viselő közös hadseregbeli gyalogezred e hó 15-én jubileumot ünnepel. Ekkor lesz száz esztendeje annak, hogy az ezred elődeit alkotó ogulini és szinji határsereg ötszáz embere 1809-ben feltartóztatta Malboghethnál és Predilnél az Olaszországból Ausztria ellen vonuló haderőt. A küzdelem emlékére a fumei helyőrség zenés és lampionos takarodót tart, a kaszárnya udvarán tábori mise lesz és a tisztikar a meghívott notabilitásokkal banketten vesz részt. Azonkívül az ezred tisztí küldöttsége az ezred zászlajával és egy kisebb csapatjával a harc színterére megy, ahol az elesettek emlékéit ünneplik meg. Az ünnepség idejére gróf *Nády* Sándor fiumei kormányzó is visszaérkezik Fiuméba.

— **Egy képviselő felesége az államfogházban.** *Vlád Anita* asszonyt, *Vlád Aurél* képviselő feleségét a dévai kir. törvényszék a magyar nyelv ellen való ígatás miatt egy lavi államfogházra ítélte. Ezt az ítéletet a kolozsvári kir. tábla és legutóbb a kir. Curia is helybenhagyta. A dévai ügyészség felszólította *Vládnét*, hogy május 6-án kezdje meg büntetését a váci államfogházban. *Vládné* a büntetés megkezdésére haladékot kért ez évi június hó 1-ig, amit az ügyészség meg is engedett neki. Az elítélt uri asszony részéről semmiféle lépés se történt arra nézve, hogy a büntetés királyi kegyelemmel elengedtesse.

— **Kitüntetett csendőrtisztek.** A király kiváló szolgálataik elismerésül *Quinz* Károly ezredesnek, a magyar királyi horvát-szlavon csendőrpáncsnokság parancsnokának a 3. osztályu vas-korona-rendet díjmentesen és *Urbanic* József magyar királyi horvát-szlavon csendőrpáncsnokság-beli századosnak a Ferencz József-rend lovagkeresztjét adományozta.

— **József főherceg automobilja.** Pár héttel ezelőtt József főherceg automobilján Szarvason járt. A főhercegi automobiltól *Deák* Ferencz mézárós lovai megbokrosodtak s a kocsit fölfordították. A mézárós és a kocsiban ülő kísérője veszedelmesen megsebesültek. József főherceg 1500 koronát küldött kárpótlásul a sebesülteknek.

— **Gyémántlakodalom.** Ritka családi ünnep volt vasárnap a fővárosban. *Weil* Lipót és élet-párja *Friedmann* Fanny, vejük *Fellner* Leó budapesti gyáros. Váci-ut 4. szám alatt levő lakásán gyémántlakodalmukat ülték. — A nyolcvannegy éves házastársakhoz dr. *Hevesi* Simon főrabbi szép beszédet intézett és *Lazarus* főkántor segédletével újból megáldotta frigyüket.

— **Lopuchin ügye.** Pétervárt igen nagy érdeklődés mellett kezdődött meg a Lopuchin-pör tárgyalása. A törvényszéki teremben minden talp-alattnyi helyet megtöltött a közönség, de rosszul járt, mert mindjárt a tárgyalás elején kirekesztették a nyilvánosságot és azontul is többször elrendelték a titkos tárgyalást. A hirhedt *Azew* nem jelent meg, noha a rendőrség ismeri rejtkehelyét. *Azew* fél a terroristák bosszujától. Jogászörökben biztosra veszik Lopuchin elítélését.

— **Harden és Moltke.** A Harden Miksa szerkesztésében megjelenő „*Zukunft*” című folyóirat legújabb számában közli a Moltke-pör nemrég lezajlott új tárgyalásának gyorsírási jegyzőkönyvét. A közlemény sok érdekes és eddig ismeretlen tényről értesít. Harden többek között feljegyzi, hogy abban az időben, amikor az Eulenburg-ügy a delelőjére ért, egy előkelő családból származó fiatal hadnagy megesküdött arra, hogy őt lelövi. Továbbá Eulenburg, aki a tárgyalásokon a tudósítások szerint félholtan jelent meg a bíróság előtt, a mozgalmas napok estéin a legvidámabban eltréfálkozott elükről, ügyésztől és tanúkról. Bismarck valamikor ezt mondotta Hardennek: „Önök a császár, mint politikus személyiség, sok tekintetben nem tetszik. Nekem se. De elhiheti, hogy minden nem örvendetes tulajdonságot, vagy legalább is a kilencz-tized részüket nem lehetne észre venni, ha Eulenburg nem tukmálván rá az atyifiságát. Borzasztó emberek ezek. Egészen mások, mint mi. Érzélgősek, vakhittűek, érzéktelenek a politikai élet jócskára iránt, hiányzik belőlük az a bátorság, amit egy nagy nemzet megkíván és jórészüik rendellenes hajlamosságá és nem tisztja. Vannak itt összefüggések és rokonérzések, amelyeket a magunkfajta ember meg sem ért”. Figyelemre méltó Hardennek, az udvar egykori kegyeltjének távozására vonatkozó közlése. „Szilárd tény, hogy Moltke Kunó gróftól meg sem hallgatták. Körülményesen felesleges most szólni erről. De el lehet-e fogadni azt, hogy egyedül a *Zukunft* cikkek okozták ezt? Oly bírodalomban élünk, ahol a legszeretettebb férfiakat elkergetik, mert egy tekintélyes, de a császár előtt épenséggel nem kedvelt lapban egy pár cikkek jelent meg? Ezért dobnának ki régi pajtásokat, akiket tegeztek?” Harden megemlékezik arról a nagy elismerésről, amiben az akciója a mértékadó körökben részesült és végezetül jelenti, hogy az ügyét feltétlenül befejezi, meg hogy a hatszáz márká pénzbüntetésre szóló ítéletet megfellebbezte. — Mint már tudtuk, Harden Miksa Budapestre jön és esztőtörökön a fővárosi Vigadóban előadást tart, amely iránt rendkívül nagy az érdeklődés.

— **Belgium ünnepe.** Az 1425-ben alapított s az 1797. évi elnyomatás miatt szünetelt, de 1834-ben visszaállított louvaini szabad kath. egyetem újjalakotásának 75-ik évfordulóját vasárnap, hétfőn és kedden nagy fényvel ülte egész Belgium. A király, a kormány és az egész társadalom az egész lakosság s a vendégereg nagy sokasága vett részt az ünnepélyen. Az ünnepen jelen volt a primás, az egész püspöki kar, a világ majdnem összes egyetemének és akadémiájának kiküldöttei. Így jelen volt a párisi akadémia, az oxfordi, cambridgei, toulousei, manillai és még más 45 egyetem és akadémia képviselője. Vasárnap ment végbe nagy ünnepségek között *Justus Lipsius* szobrának leleplezése. A tulajdonképeni egyetemi ünnep hétfőn folyt le. A budapesti tudományos egyetem képviselőit dr. *Kis János* prodékán jelent meg, aki pergamenen írott feliratot nyújtott át latin beszéd kíséretében. Az egész ünnep a katolikus világ dicsőítése volt.

— **Sub auspiciis Regis.** A budapesti királyi magyar tudományegyetem rektora és tanácsa e hónap tizenharmadikán délelőtt tizenegy órakor az egyetem-terti központi épület aulájában sub auspiciis Regis avatja doktorrá *Egyed* István államtudományi doktorjelöltet.

— **A Gyermekvédő Liga Munkácson.** A Gyermekvédő Liga élén egyes nagyveziv emberek való-ságos vándorapostoli munkát vállalnak. Budapest nyomán a vidéken szervezik a Ligát és agítálnak a nemes ügy érdekében. Legutóbb Munkácson tartottak ilyen gyűlést, amelynek társadalmi körében az ott elhangzott beszédek nyomán erőteljesebb hullámverése volt. A gyűlésen szólásra emelkedett gróf *Vay Gáborné*, aki a magyar asszony hivatásáról és a gyermekneveléséről mondott el olyan dolgokat, amelyek mindenképpen megszívlelésre méltók. A gyermekvédelemnek — mondotta — valamiképpen asszonyi hivatásnak kell lennie. Az asszonyi kötelességek közül legsebbe és legnemesebb az irgalom gyakorlása és van-e irgalmasabb valami, mint az elhagyott gyermekek ügye. Nem volna-e nemesebb feladat abban versenyezni, hogy egy kis árvát gondozzunk testileg s lelkiileg, semminthogy fényezésben és pazarlásban tegyünk tul egymáson. Nyitott szemmel kell nézni a szegény emberek nyomorúságát és ahol mód nyílik rá, a hölgyeké a kötelesség a segítségnyújtásban. A nyomor látása megnevesíti az érzéseket és talán be fogjuk látni, hogy a 800 koronás női kalapoknál emberibb, nagyobb boldogság is van a földön. A sanyolók, a nyomorultak segítése. Azzal végezte nagyhatású beszédét, hogy a magyar nőknek is tudomást kell venniük az idők változásáról. A ma szociális kötelezettséget ró a hölgyekre és ez nem lehet más, mint a jótékonykodó figyelem. Kiki azzal segítsen, csak egy veszendő kis emberkét is, amivel tud. Ruhával, cipővel, kötött tárgyakkal, himzések árával. A női leleményességnek a jótékonykodás szolgálatába kell állani és akkor ennek a társadalmi akciónak meg lesz az a sikere, hogy a társadalomra is kihat javítólag.

— **Iskolai találkozó.** Dr. *Komlósi Gyula* budapesti ügyvéd (VI., *Andrássy-ut* 53.) felkéri azokat a volt iskolatársait, akikkel az 1898/99. tanévben a budapesti VII. kerületi (*Barsay-utca*) főgymnázium VIII. B. osztályát együtt végezte, hogy lakás-címüket a tízéves találkozó előkészítése végett vele közölni sziveskedjék.

Felkérem osztálytársaimat, kik a losonezi állami főgymnáziumban 1899. év június 5—7. napjainban érettségi vizsgálatot tettek, hogy a megbeszélte 10 éves találkozóra 1900. év május 30-án, pünkösd vasárnap délelőtt 11 órájára a losonezi főgymnázium nagytermében megjelenni sziveskedjenek. Egyszersmind tudassák velem közelebbi címüket, hogy a találkozás pontosabb részleteiről tájékoztassam őket. Dr. *Oppenheimer* Ferencz ügyvéd, Losonez. *Burghardt* József mérnök, *Alséhamor* (Bars megye).

— **Egy család szerencsétlensége.** A *Fecske-utca* 5. számú házában ma délelőtt szerencsétlenül járt *Selyem* Flórián asztalossegéd a feleségével és a náluk lévő öt éves kis *Szöke* Alfréddelel együtt, akit a Fehérkereszt-Egyesület adott hozzájuk gondozásba. Az asztalossegéd, aki csak a minap költözött be mostani lakásába, ma délelőtt a butorait javíttatta és borszeszlángon enyvet és terpentint melegített. Közben a terpentín lángot fogott és egy pillanat alatt meggyújtotta az egész szobát. Meggyuladt *Selyem* Flórián ruhája is. A felesége segítségére sietett, de az ő ruhája is lobbot vetett. A kétségbeesett kiáltozásra berohant hozzájuk egy tizenhét esztendő iparos tanuló, *Köhler* László és el akarta oltani a tüzet, de oltás közben ő rajta is meggyulladt a ruha. A szomszédok azt sem tudták mitévők legyenek. Az égő szobából nagynehézen az utolsó pillanatban kimentették az öt éves kis fiút, akinek azonban már akkor összeégett a lába. Nagy szerencse volt, hogy a mentők idejekorán megörkeztek. Dr. *Löbl* vezetésével vonultak ki és velük csaknem egyszerre jött a tűzörség. *Selyem* Flórián és a felesége borzalmasan összeégték, különösen az asszony, akinek sebei halálosak. *Köhler* László és a kis fiu sebei elég súlyosak, de nem veszedelmesek. A tűzörség pár perc alatt oltotta a tüzet. A mentők a sebesült házaspárt a *Rókus-kórházba* vitték.

— **Wölfling Lipót haragszik.** Wölfling Lipót megbizta ügyvédjét, hogy a zugi kantonban lévő birtokát adja el. Wölfling ezt a birtokot annak idejében drágán vásárolta meg. A volt királyi herceg különösen azért költözik el Svájcba, mert a bírósági hatóságok nem tanúsították irányában azt az előzékenységet, amelyet nézete szerint tőlük elvárható volna.

— **Egy milliárdos leány esküvője.** Newyorkból jelentik, tegnap délelőtt volt *Kolorado-Mansfeld* Ferdinánd grófnak, a római osztrák és magyar nagykövetség titkárnak esküvője *Iselin Oliver* amerikai milliárdos leányával, *Flórával*. Az egész amerikai sajtó ujjra azzal a kordéssal foglalkozik, vajjon helyeselhető-e, hogy amerikai gazdag leányok európai arisztokratákhoz mennek feleségül. Ugy látszik, hogy a fiatal asszony apja sokáig azon a véleményen volt, hogy az amerikai leányoknak nem szabad hazájukból elmenniük és habár végül beleegyezett a házasságba, arra még sem tudta magát elhatározni, hogy az esküvő jelen legyen. Az esküvő a menyasszony nagybátyjának házában történt és rendkívül egyszerű volt. Mindössze ötven vendéget hívtak meg. A vőlegény tanú testvére, gróf *Kolorado-Mansfeld Rudolf*, washingtoni osztrák és magyar nagykövetségi attasé és *Windischgrätz* herceg volt.

— **Az aradi gyermeknap.** Aradról jelentik: Az aradi Fehérkereszt Egyesület gróf *Károlyi Gyula* főispán elnöklésével közgyűlést tartott, amelyen elhatározta, hogy május 22-én kétnapos gyermeknapot rendez. A rendezés élén előkelő asszonyok állanak.

— **A francia postások sztrájkja.** A francia postások — így közli ezt egy Párisból érkezett távirat — az elmúlt éjjel falragaszokkal látták el a párisi hirdető oszlopokat, melyeknek felírása ez volt:

„Utolsó fölhívás a parlament tagjaihoz.“
Rámutatnak arra, hogy *Clemenceau* miniszterelnök nem teljesítette vállalt kötelezettségeit, amennyiben hét postahivatalnokot jogosulatlanul elbocsátottak. A szövetség kijelenti, hogy a legvégsőig menő harcra kerül a sor, ha az utóbbi intézkedést nem vonják vissza.

— **Baleset az Operában.** Az Opera ma estére „Zsidónó“-t hirdette. Déry Jenő rekedtsége miatt azonban meg kellett változtatni a műsort és az igazgatóság az ilyen esetekben obligát „Parasztbecsület“-et rántotta elő. Zavar nélkül azonban ennek az előadásra sem folyt le. Az opera vége felé ugyanis *Pichler Elemér*, aki Turiddut játszotta, oly szerencsétlenül taszította el magától *Santuzza* személyesítőjét, *Haselbeck* Olgát, hogy az énekesnő elesett és megsérítette a lábát. Nagy erőfeszítéssel föltápaszkodott és kinok közt megjátszotta szerepét. Előadás után dr. *Löbl Vilmos* színházi orvos bekötötte a sebet és a sérült művésznőt kocsin lakására szállíttatta.

— **Egy régi gyilkosság kiderítése.** Két évvel ezelőtt az aradmegyei Forrai-Nagyiratoson megölték *Petróczy János* paraszt földbirtokost. A gyilkossággal akkor feleségét gyanúsították. Most a csendőrség elfogta *Bereczki Pál* napszámost, aki bevallotta, hogy két társával ő ölte meg *Petróczy* földbirtokost és a rablott pénzzel két társa Amerikába szökött. A gyilkost az aradi ügyészség fogházába szállították.

— **Az amerikai cukortruszt vámszalása.** Newyorkban a legfelsőbb bíróság összesen 2,134,000 dollárra ítélte el a cukortrusztöt vámszalások miatt. A truszt oly módon károsította meg az államot, hogy vasúti kocsijainak titkos feneke volt s ilymódon a vámhivatalok nem tudták pontosan megállapítani a vasúti kocsik cukorrakományának súlyát. A vizsgálatot kiterjesztik arra is, hogy volt-e részük a vámhivatalnokoknak a nagy csalásban.

— **A hős.** Szintye község kocsmájában több legény mulatott ma délelőtt. Mulatozás közben *Kádas Havel Józsefet* társai gunyolták, hogy bátyja kilencszerezes rablógyilkos, mert a Délvidéken annak idején kilenc embert megfojtott és kirabolt. *Kádas* a gunyolás feletti dühében kést rántott és egyik társát, *Kiss Gyulát*, szívenszurta. *Kiss* azonnal meghalt. A gyilkost letartóztatták.

— **Öngyilkos ügyvéd.** A főváros ügyvédi kamarának egyik öreg tagja, dr. *Páldy Iván*, ma délelőtt sip-utezai lakásán öngyilkossá lett. A hatvan éves, de korához képest még életerős ember tíz óra tájban halántékán lőtte magát s két órával ezután a Rókus-kórházban, ahová a mentők vitték, belehalt sebébe. Dr. *Páldy Iván* már több mint tíz esztendő óta lakott a Sip-uteza 5. számú házában első emeletén, éppen a háziúr, *Lipkay Artur* fővárosi levéltáros mellett, aki igen jó barátja volt. A négyszobás lakásban volt az iroda is, ahol azonban már évek óta egyedül dolgozott dr. *Páldy Iván*, mert segédét nem tartott.

Ma reggel látszólag nyugodt kedvében volt s beszélgetett feleségével. *Páldyné* azután kevéssel tíz óra előtt lement a mézszárszékcbe husért. Mialatt odajárt, egyszerre csak hatalmas durranás hallatszott az ügyvédék lakásából. A szomszédok közül senki sem tudta, mi történhetett s elsőnek *Lipkay Artur* leánya szalált át. A lakásba lépve, az irodában találta dr. *Páldy Ivánt* a halántékán vérző sebbel, a kezében revolvert szorongatott. Még élt, sőt eszméletét sem veszítette el. A fiatal leány rémületében sikoltozva futott ki s intézkedett, hogy hívják haza a hivatalból apját s hogy értesítsék a mentőket is.

Elsőnek *Lipkay Artur* levéltáros érkezett meg. Nyomban bésietett barátjához s megrémülve kérdezte tőle, hogy mi történt.

— Elestem — mondotta halk hangon az ügyvéd.

Majd azután, amikor *Lipkay* tovább akart kérdezősködni, rászólt még:

— Ne kérdezz semmit; szervusz!

E szavak után még volt annyi ereje, hogy kezét nyújtsa, de néhány pillanat múlva már elvesztette eszméletét. A mentők ideiglenesen kötéssel látták el, azután elvitték a Rókus-kórházba. Ott a sebesültet a sebészeti osztályon a harminczharmadik számú kórteremben helyezték el. Az orvosok rögtön látták, hogy a seb halálos. Dr. *Páldy Iván* egy óráig vívódott még, öntudatra többé nem ébredt s kevéssel tizenkét óra után meghalt. Elhunytá lirét csak jóval ezután tudta meg özvegye s értesítették róla a fiát is, aki Szegeden hivatalnok.

— **Hivatalan vendég.** Kellometlen meglepetés érte tegnap báró *Prónay Gábort*, amikor este tíz és fél óra tájban hazament a Trefort-uteza 2. számú házában lévő lakására. Mielőtt nyugodni tért volna, belépett lakásának egyik mellékszobájába, hogy kivessen valamit egy ott álló szekrényből. A szobába lépve körülnézett, s meglepetve látta, hogy egy toprongyos ember fekszik az ágy alatt. A báró nyomban fölszólitotta, hogy bujjon elő és mondja meg, miért jött. A látogató előbujt és ijedten mondta, hogy ő *Radies József* napszámos, nem volt semmi rossz szándéka, csak aludni akart a szobában. Nyomban rendőrt hívtak, aki bekísérte a főkapitányságra. A napszámos ott már azt mondotta, hogy *Paskon Józsefnek* hívják s égre-földre esküdözött, hogy nem akart betörést elkövetni, hanem csak aludni, nincs lakása, s nagy nyomorúságában elpanaszkodott báró *Prónay* inasának, *Dian Pálnak*, aki megkönnyít rajta s azt a tanácsot adta neki, hogy aludjék a báró lakásán az ágy alatt egy mellékszobában, ahová úgy is csak ritkán szokott a ház ura bemenni, tehát nem vesz észre senki. Ott is aludt már két éjjel, a harmadik éjszaka azonban a báró véletlenül rátalált. A rendőrségen nem hitték el ezt a mentegőzést s a napszámost egyelőre letartóztatták.

— **A nagykorona-utezai merénylet meghalt.** Boros Márton, huszonöt éves vízvezeték-mester, aki a múlt esütörtökön a Nagykorona-uteza 4. számú házában merényletet követett el a felesége ellen és akit tegnap a rendőrség a Rókus-kórházban, ahol nagybetegen feküdt, gyilkossági büntéssel kísérletéért letartóztatott, ma délelőtt belehalt a sebébe.

— **Öngyilkosság dorgálás miatt.** Hódmezővásárhelyről írják, hogy *Sajtó Nagy Julianna* sógorától 10 koronát kért kölcsön és azt haszontalanságokra költötte. Özvegy édes anyja ezért leányát megdorgálta. A 19 éves leányt ez annyira bántotta, hogy édes anyja és testvérei szemeláttára föbelötte magát és meghalt.

— **A kapitány balesete.** *Eckbauer Hugó* 69. gyalogezredbeli százados a sóstói gyakorlóteremen ma lebukott lováról és jobblábát eltörte. A súlyosan sérült kapitányt a mentők szállították lakására Szekesfehervárra.

— **Összeütközés nyílt pályán.** Megint súlyos vasúti szerencsétlenség történt, melynek egy halottja és több sebesültje van. A katasztrófa híre Marburgból érkezik és Prözauitz állomáson történt az elmúlt éjjel egy óra után. A Bécsből este nyolcz órakor elindított 9. számú gyorsvonat belerohant az ugyancsak Bécsből négy óra harminczöt perczkor délután elindított triezsti személyvonatba. Az összeütközés hatása borzasztó volt. A gyorsvonat lokomotívja elpusztult s a kazánban lévő forró víz és tűz betódult a személyvonat utolsó kocsijaiba, amelyek azonnal meggyuladtak. Az utasok közül, akik többnyire mélyen aludtak, csak kevesen sérültek meg. Eddig megállapították, hogy egy utas meghalt és hárman veszedelmesen megsérültek. A gyorsvonat utasai között leírhatlan rémület támadt. Félig felöltözöködvé ugrottak ki a kocsikból. A sebesülteket a váróterembe vitték. A szerencsétlenség következtében a táviróvezeték is megrongálódott. Az összeütközés oka, hogy a személyvonat a távolságjelzőnél állt és a jelzőtábla nem volt föllállítva. A szerencsétlenséget enyhítette, hogy a személyvonat vezetője vonatát azonnal megindította úgy, hogy a gyorsvonat nem tudott teljes erővel a személyvonatba belemenni. A személyszállító forgalmat hat órakor ismét megkezdték.

— **Ellopott aranyláncok.** *Mandel Gyuláné*, született *Fléger Hermin* magánzónó vasárnap a löversenyteréről igyekezett hazafelé a Bristol-szállóban lévő lakására. A löversenyter kijáratánál a nagy tolongásban valaki letépte a derekáról négyszáz koronát érő aranylánczát s elfutott. — *Rozsalek Anna* magánzónó följelentést tett a főkapitányságon, hogy tegnap a Nemzeti Színházban lelop-ták a nyakáról értékes aranylánczát, amelyen ket-tős fényképtartó csüggött. A rendőrség keresi a tolvajokat.

— **Széngázmérgezés.** Szekesfehervárról *Stieber Márton* 68 éves gazdálkodó a szőlőben szénké-megézésel foglalatzkodott, miközben észrevette, hogy karja erősen megdagadt. Később oly rosszul lett, hogy kórházba kellett szállítani. Daczára a gyors orvosi segítségnek, az öreg ember pár óra múlva vérmérgezés következtében meghalt. Karján egy kis pattanás volt, melyet a szénké megfertőzött s ez okozta halálát.

— **Házasság.** *Glück Gyula* fővárosi szanatórium tulajdonosa a hónap 8-án házasságot kötött *Bruckner Margit* kisasszonnyal.

Simonyi Sándor, a Magyar Áll. Hitelbank tisztviselője vasárnap, a hó 16-án délelőtt fél 11 órakor vezeti oltárhoz a Dohány-utezai izr. templomban *Reis Margit* kisasszonyt.

Lévy Jenő a hó 20-án tartja esküvőjét *Hoffmann* Honával.

Gyurgyóka dr. *Zilahi Jenő* fővárosi orvos, gyurgyóka *Zilahi Simon*nak, a Budapesti Hírlap igazgatójának fia, ma délelőtt vezette oltárhoz *Krása Johannát*, *Krása Manó* kelédi nagybirtokos leányát a Jézus Szent Szíve-templomban, amely ez alkalomból zsúfolásig megtelt díszes és előkelő közönséggel. A násznagyi tisztelet *Rákosi Jenő* főrendiházi tag és *Hentaller Lajos* orsz. képviselő látták el. Ott voltak azonkívül: *Balla Lajos* miniszteri tanácsos, *Béla Henrik* és *Sáncsi Vilmos* orsz. képviselők, *Alexander Bernát* és *Simonyi Zsigmond* egyetemi tanárok, *Körössi Henrik* királyi tanácsos, *Ferenzy József* műegyetemi tanár, *Wolfner József* és *Kállay Gyula* fővárosi bizottsági tagok, továbbá *Csajthay Ferenz* szerkesztő vezetéke alatt a Budapesti Hírlap szerkesztősége testületileg, az írói, hírlapírói, tudományos és művészeti világ számos előkelősége. Az esketési szertartást *Ott Ádám* címzetes apát, esperesplébános végezte fényes segédlettel.

Hegedűs Gyula m. kir. esendőrszázados ma délelőtt fél 12 órakor tartotta esküvőjét *Szitar Bertával* a tereztvárosi plébániatemplomban.

Dr. *Vass János*, Hevesvármegye tb. főjegyzője és *Hangonyi Irén* május 8-án tartották esküvőjüket az egri főszékes-egyházban.

Dr. *Pach Miklós* eljegyezte *Stürmer Terézia* Máriát Temesvárról.

Karl József es. és kir. hadnagy eljegyezte *Köry Mimit* Szatmár-Nemetiben.

Néder István székesfővárosi tanító holnap, f. hó 12-én délelőtt 11 órakor tartja esküvőjét *Birtl Elza* kisasszonnyal a visegrádi róm. kath. templomban.

Petik Károly eljegyezte Budapesten *Berkes Mária* urhölgyet.

Halm Miklós es. és kir. 12. dsidászezdbeli hadnagy, *Halm Ottó* bácsmadarasi földbirtokos és néhai neje *Cantacuzene-Valois Ilona* hercegnő fia eljegyezte *Tóth Vallyt*, *Tóth Ede* balatonfőkajári földbirtokos és neje *Karl Emilia* leányát.

— **Ünnepély a sárospataki várban.** Herceg Windischgrätz Lajos és neje, Széchenyi Mária grófnő, június 10-én a sárospataki várban jótékony özölnagy nyilvános kerti ünnepélyt rendeznek. Az ünnep a sárospataki Rákóczi-vár kertjében lesz s a nép ugyanakkor a várkerttel szemben lévő Kossuth-kertben vesz részt az ünnepen. Alkonyatkor a régi Rákóczi-vár bástyáit fényesen kivilágítják s nagy tűzijátékot rendeznek. Az ünnepen számos budapesti és bécsi arisztokrata-családon kívül részt vesz a vármegye egész intelligenciája; Sátoralfajhelyről különvonat viszi a vendégeket a pataki várhoz. Az ünnepség megszerzte ölének érdeklődést kelt s ezt az érdeklődést fokozza az, hogy a Rákóczi-család ősi székhelyének tulajdonosai először lépnek érintkezésbe ez alkalommal a vármegyei nyilvánossággal.

— **A kivándorlók fosztogatója.** A családnak eddig még egészen új fajtáját próbálta meg egy szélhámos ember, akit most mindenfelé keres a rendőrség. A szélhámos felszállt a fumei vonatra, szóba elegyedett a kivándorlókkal s utközben apróra kikérdezte őket terveikről, családi viszonyaikról, családi állapotukról. Amikor már mindent tudott, valamelyik államra szállt, visszajött a fővárosba s innen táviratozott egyik másik kivándorló feleségének, hogy küldjön pénzt. A táviratot persze a férj nevében küldötte s a pénz rendszerint megérkezett. Eddig három ilyen eset jutott a rendőrség tudomására. A szélhámos Iván András láposi gazdálkodó feleségével küldetett magának százharmincz koronát és pedig nem ide Budapestre, hanem Nagykátára. Ivánné, akinék férje a minap indult el a tengerentuli utra, nagynehezen összeszedte a pénzt s el is küldötte. A család a nagykátai postahivatalnál úgy vette fel a pénzt, hogy egy hamisított okmánynyal igazolta magát, melyre az eperjesi rendőrkapitány aláírását és bélyegzőjét is ráhamisította. Kért azonkívül ugyancsak az Amerikába utazó férjek nevében Erdőbényéről Tokár Andrásnéól és Urbán Istvánnétől száz-száz koronát. A pénzt Törökbálintra küldötte és ott vette fel. A rendőrség megindította a nyomozást és kiderítette, hogy a család Pál Károly abádszalóki születésű huszonhat éves cipészsegéd, aki hamis néven bujkál mindenfelé. Pál vörös haja, közép termetű, erős, kövér ember. A bíróság elfogató parancsot adott ki ellene.

— **Személyi hir.** Dr. Salacz Zsigmond egészségügyi tanácsos, az ismert orvos, rendeléseit *Marienbadban* ismét megkezdette.

— **A mesterséges kaucuk.** Az ikarusi kísérletek sikerével, meg a tuberkulózis biztos hatású gyógyszerének felfedezésével milliókat szerezni vágyók versengésével csak a mesterséges kaucuk kérdésének megoldásán lázasan dolgozók fáradozása hasonlítható össze. Természetes, hogy a szerencsés kutató nagy vagyont szerezhet találmányával. Könyven érthető ebből, hogy csaknem minden hónapban akad a földalálók sokadalma közül egy-kettő, aki kijelenti, hogy ezélt ért s máris érzi, hogy az övé a dícsőség és az anyagias szempontból ennél többet érő kézzel fogható vagyon. Legújabbban Franciaországból száll világgá a kérdés megoldásának híre. Egy igen egyszerű recept az, amit mint a mesterségesen készíthető kaucuk előírását szabaddalmaztatott szerzője. E szerint kalium bichromát, zselatin és glicerin keverendő össze. A víztelen és melegített anyagok összekeverésekor állítólag olyan anyag alakul, amely a kaucukhoz vagy guttaperkához hasonlít. De hogy vajjon a sikeres eljárás nyomában járó nagy vagyon keze között van-e a legújabb „biztoseredményű” receptet összeállítónak, arról hallgat a krónika.

— **Felrobbantott templom.** Messinának leg-híresebb templomát, a Magdolna-templomot, mely a nagy földrengés idejében megrongálódott és falai megrepedeztek, egy kivézenyelt műszaki csapat dinamittal felrobbantotta. Ezt azért tették, mert a templom minden bizonynyal összeomlott volna amugy is. Előbb a tornyot döntötték romba. A torny alatt gelatin-aknákat helyeztek el, amelyeket villamos áram utján robbantottak fel. Hasonlóképen végeztek a hatalmas templomfalakkal is. A tető már a földrengéskor dőlt be. A templomnak nagyértékű kincsei voltak, továbbá híres festményei és egy könyvtára, amelyben háromezernél több pergament-kéziratot és pergament-nyomatványt őriztek a könyvnyomtatás feltalálásának a korából.

— **Öngyilkos földbirtokos.** Korb József negyvenéves izsáki nagybirtokos ma Kecskeméten déltájban egy szállodában halántékonlötötte magát és meghalt. Öngyilkosságának oka idegesség.

— **Rejtélyes holttest.** A szegedi rendező pályaudvar vágányain ma reggel Kiss István vasuti szerszámraktár őrnök holttestét találták, tetemét a vonat teljesen szétromosolta. A rendőrkapitányság Temesváry Géza kapitányt bízta meg a nyomozással, amelynek során megállapították, hogy Kiss Istvánt előbb meggyilkolták és azután fektették a sínekre, hogy a gyanút a tettesek magukról elhárítsák. Azt is megállapították, hogy az éjjel tolvajok jártak a raktárban és valószínűleg ezeket Kiss észrevette, amiért a gonosztevők Kist elpusztították.

— **Professzionátus ékszerlovajok.** Egy müncheni ékszerüzletben tegnap vakmerő lopás történt. Megjelent ott két nagyon elegáns öltözötű nő, akik azzal az ürügygel, hogy ékszer akarnak vásárolni, drága briliáns-gyűrűket és nyakékeket mutattattak maguknak. Mialatt a kereskedő hátat fordított az asszonyoknak, ezek több értékes gyűrűt elloptak. Az ékszerkereskedő észrevette a lopást és rendőrökért küldött, akik a két asszonyt letartóztatták. A rendőrségen az egyik asszony, *Zdekauer Albertina* bárónénak, a másik pedig *Rotky* bárónénak mondta magát és mind a ketten az vallották, hogy Prágába valók. A szállóban levő poggyászukban a rendőrök nagy pénzösszeget és sok gyémántot és egyéb drágaságot találtak, Rotky báróné később megvallotta, hogy a gyémántot és az ékszer Reichenhallban, Meránban és Bózenban lopták.

— **Halálos baleset.** A Ferencz-körút 44. számú házát most festik. Tegnap délután a három emelet magasságban levő álkiványról munkaközben lezuhant *Keresztes Aladár* mázolósegéd s agyonzuzta magát az utca kövén. A szerencsétlen ember özvegyet és árvákat hagyott hátra. A rendőrség megindította a nyomozást, mert úgy látszik, hogy gondatlanság volt az oka a szerencsétlenségnek. A halottat a törvényszéki orvostani intézetbe vitték.

— **Öngyilkos postatiszt.** Szilágyosmlyöről jelentik: Gugi Zoltán postatiszt tegnap este revolverből két golyót röpített fejébe. A rendőrség nyomban megjelent az életunt postatiszt hivatalában, de semmi szabálytalanságot nem konstatált. Az orvos véleménye szerint Gugi sebe nem életveszélyes. A fiatal, szorgalmas tisztviselő kezébe az idegesség adta a fegyvert.

— **Halálozás.** Tövisi Rácz György nagybirtokos, Bácsbodrogvármegye törvényhatóságának tagja, a vármegye közgazdasági előadója, a Bácsmegegyi Gazdasági Egyesület alelnöke, folyó hó 10-én 73-ik életévében rövid szenvedés után meghalt Kulán.

Kállay-Dubovay Béla, a miskolci ev. egyházközségnek nyugalmomba vonult másodlelkésze 60 éves korában Miskolcon meghalt. *Béck* Jánost, a földtani intézet volt igazgatóját egyelőre Boráros-tér 1. szám alatti lakásán ravatalozták fel, ahonét holnap, szerdán reggel szállítják át holttestét a földtani intézet előcsarnokába. Onnét a temetés délután négy órakor lesz. A halálozás alkalmából a Tudományos Akadémia, a Magyar Földtani Társulat, a Földrajzi Társaság és több más tudományos intézet épületeire kitűzték a gyászlobogót és a gyásztól sujtott családhoz eddig is több száz részvétlevirat és level érkezett, amelyek mind a kiváló tudós elvesztése fölötti sajnálkozásnak és részvételnek adnak kifejezést.

— **Rendőri hírek.** *Tolvaj cigányasszony.* A rendőrség leartóztatta *Rafaél* Mátyásné, született *Lakatos* Mária cigányasszonyt, aki jóslással, varázslatokkal és mindenféle hókusz-pókuszszal családleányoktól pénzt és ékszert esalt ki, vagy lopott el. Hasonló család miatt már többször megbüntették a cigányasszonyt. — *Elhunnt.* *Barta* Kálmán műszaki hivatalnok, aki a Falk-féle mérleggyárban volt alkalmazva, e hónap elején eltávozott Nagy-fuvaros-utca 20. számú lakásáról s azóta nyoma veszett.

x **Baumann és Aalbach jutalomjátéka** május 14-én este lesz a Fővárosi Orfeumban. A közkedveltségben álló két jeles variété-színész és komikus ez ünnepélyes jellegű fellépése iránt a fővárosi közönség minden rétegében nagy érdeklődés mutatkozik. Igen nagy számú barátai és jóakarói valamennyien megváltották már jegyeiket a jutalomjátékra. Baumann és Aalbach a jutalom-estén azzal hálálják meg a nagy érdeklődést, hogy külön ez alkalomra írt nautaságos újdonságokat fognak bemutatni. A Fővárosi Orfeum májusi műsora egyébként minden este zsufolt házat vonz.

x **Ha gyermekét egészségesben, vidáman és szellemileg frissen akarja látni, úgy adjon neki dr. Hommel-féle Haematogént.** Ne vezettesse magát félre az utáztatoktól.

x **Fedor-féle vívőterem** a Koronaherceg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobb felszerelt torna- és vívőterme. Különös gond fordítatik a gyermektorna- és vívására.

x **Bob-hashajtó a legkellemesebb, 10 fillér.**

A szerencsés házasság.

Budapest, május 11.

Clyde Fitch amerikai drámaírónak „A szerencsés házasság” című darabja már hónapok óta napról-napra nagy sikerrel kerül színre egy newyorki színházban. A „Newyork Herald” tudósítója megkérdezte a szerzőt, mit akart a munkájával kifejezni.

— Azt a különbséget akartam kifejezni — mondotta Clyde Fitch, — amely az amerikai és az európai férj között van. Thorton, a darabom hőse, tipikus amerikai férj. Naponta tízennégy—tizenhat órát dolgozik, a klubjában ebédel és amikor végre késő este hazavetődik, fáradtan rogy az ágyára. Egyáltalában nem érdeklődik a felesége dolgai iránt. Ami a felesége előtt nagy, életbevágó, fontos: azt ő számárságnak gondolja. Amiért a felesége rajong, azon ő csak unatkozni tud. Az európai férj teljes ellentéte Thortonnak. Az európai férj sokat tartózkodik a családi tüzhelyen, mindentív elkiséri a feleségét, érdeklődik az ő magánügyei iránt, virágot hoz neki s a szó szoros értelmében udvarol neki.

„No, most már egyszerre csak föltűnik az amerikai házaspár látóhatárán az a bizonyos harmadik, aki nem üzletekről, hanem irodalomról, idealizmusról, madárdalról és örök boldogságról beszél. Thorton minderről nem tud semmit s ebben is különbözik európai kollégájától. Az európai férj, ugyanis, nyomban észreveszi, ha valaki forgolódik a felesége körül. Az én hősem csak akkor tud meg mindent, mikor a feleségét együtt találja a harmadikkal.

Mit csinál ilyen esetben az európai férj? Ordít, bög, ágál, székeket vagdos jobbra-balra és ha van nála fegyver, hát lelövi a csábítót; azután válókeresetet ad be a felesége ellen, elválnak, földulják egymás boldogságát, a botrány kiszivárog, mindenki erről beszél és a szülők czivakodását a gyermekek fizetik meg. Mit csinál azonban az amerikai férj? Mit csinál Thorton? Hideg, nyugodt tekintettel néz végig a bűnösökön. Egyszer-kétszer végigsétál a szobán, miközben mélyen gondolkodik. Azután határozottsággal neje felé megy, karját karjába ölti és így szól hozzá: Margit, menjünk haza. Hazamennek, szót sem szólnak egymáshoz, de mindketten érzik, hogy lelkük most közeledik egymáshoz. Mire haza érnek, érzik mind a ketten, hogy új élet kezdődik számukra, új, szerencsés élet, szerencsés házasság... Ime, ugyanaból a helyzethől Európában katasztrófa, nálunk Amerikában boldogság fakad!”

A drámaíró azután megmutatta a lakását az újságíróknak. A berendezés százötven ezer dollárba került. Nincs egyetlen új darab a lakásban. Mind antiquitás. Valamennyinek van egy kis regénye. Akár meg is lehetne írni. De hát ő nem a butorokba, hanem az életbe markol és onnan szedi témáját, amint azt „A szerencsés házasság” is bizonyítja.

Valami igen nagy követ nem szabad erre az amerikai drámaíróra dobni. Abba az iskolába tartozik ő, mely most még majdnem korlátlanul uralkodik a színpadon. Ebben az iskolában az életet a napilapokból tanítják. Jellemző sajátossága: mindent abszolút módon tudnak. Az isten ilyen, az asszony olyan, a férfi emilyen, a gyermek amolyan: mindent a legföltétlenebb módon tudják, osztályozzák, skatulyázzák és megegyezülázzák. Kétségek nem gyötrik őket. Mert kételkedéssel nem lehetne szerezni százötvenezer dolláros lakásberendezést.

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

(*) **Kolozsvár vendégei.** Ezen a héten két érdekes vendég szerepel a kolozsvári Nemzeti Színházban. Az egyik M. Szoyer Ilonka, az Opera bájos szubrettje, ma kezdette meg két estére tervezett vendégjátékát „Faust” operában, holnap pedig a „Hoffmann meséi”-ben bucsuzik. A hét végén viszont Blaháné ünneplése következik. A nagy művész — mint annak idején irtuk — két hét előtt készült Kolozsvárra fellépni, vendégszereplése azonban, közbejött akadályok miatt elmaradt, illetőleg kitoldott s e hét szombatján a „Nagymamát” és vasárnap a „Finum Rózsit” fogja játszani.

(*) **Az Operaházban** holnap, szerdán Hajduné K. Ilona asszony vendégfellépésével „Fra Diavolo” kerül színpadra. Az előadást az Operaház és a Nemzeti Színház nyugdíjintézete javára rendezik. Holnapután, csütörtökön „A bolygó hollandi”-t adják.

(*) **Berliniek a Vígyszínházban.** Reinhardt Miksa berlini színtársulata az idén is vendégszerepel a Vígyszínházban és tíz est keretében be fogja mutatni a Deutsches Theater és a Kammerspiele java előadásait, amelyek az idei berlini szezon irdalmi és művészi eseményei voltak. A klasszikus és a legmodernebb irodalom legértékesebb termékei fognak a tíz estén váltakozni. Köztük lesz természetesen a „Tanitóné”, Bródy Sándor nagysikerű életképe is, amelyet éppen a Reinhardt-féle társulat ismertett meg a külfölddel. Shakespeare művei közül a „Hamlet” és a „Vizkereszt” kerülnek színpadra. Reinhardt sokszor méltatott rendezése mellett, valamint Aristophanes „Lysistrata”-ja is, amelynek stilszerű, fényes kiállítása is egyik nevezetessége lesz a vendégszereplésnek. Meg fogja ismerni közönségünk a nagytehetségű Schmidt-bonn Vilmos drámáját, „Gleichen gróf”-ját, továbbá Shaw Bernátnak „Orvos a válaszután” című színművét, amely a híres író egyik leghatalmasabb alkotása. Elhozzák a berliniek a „Revolucion im Kraewinkel” című énekes bohózatot is, amelynek keretében egészen új téren fognak bemutatkozni. Ezt a jövedelű újdonságot az idén közel százszor játszották és a mi közönségünknek is vidám estét fog szerezni. A berliniek műsora a következő: május 22-én: Was Ihr wollt (Vizkereszt); 23-án: Der Arzt am Scheidewege; 24-én: Revolution im Kraewinkel; 28-án: Der Arzt am Scheidewege; 29-én: Die Lehrerin (Tanitóné); 30-án: Was Ihr wollt; 31-én: Hamlet. Ezekre az előadásokra a Vígyszínház r-t. részvényesei jegyeiket a Vígyszínház nappali jegypénztáránál legkésőbb az illető előadást megelőző nyolczadik napon, tehát legkésőbb f. évi május hó 15-én és megfelelően a következő napokon válthatják meg.

(*) **A Nyugat.** Most jelent meg az Ignó, Fenyő Miksa és Osvát Ernő szerkesztése alatt álló legmodernebb szépirodalmi folyóirat 9-ik száma a következő nagybecsű tartalommal: Gellért Oszkár: Vers. Nagy Zoltán: Versek. Füst Milán: Vers. Ady Endre: Versek. Móricz Zsigmond: Cziróka—Maróka (Novella). Lengyel Géza: A megbántott Benczur. Laczkó Géza: A kollégium Don Quijotéja. Ujhelyi Nándor: Szemek (Novella). Brestovszky Ernő: Uj hedonizmus. Fröhlichné Kaffka Margit: Rablás (Novella). Bárdos Artur: Az új színpad. A figyelő rovattartalma: Lakásberendezések (Lengyel Géza), De Ryons halála (Téglás Béla), Szomorú füzek alján (Tóth Árpád), Balázs Béla: Dr. Szélpál Margit (Fenyő Miksa). A Nyugat előfizetési ára egy évre 20 korona, félvre 10 korona. Mutatványszámot a kiadóhivatal ingyen küld (V., Dorottya-utca 14. Telefon 60—96.).

(*) **„Az édes teher.”** A Vígyszínház legközelebbi és ebben a szezonban utolsó újdonsága Heltai Jenő háromfelvonásos énekes bohózata lesz, melynek „Az édes teher” a címe. A darabban G. Kertész Ella, Góth Sándor, Kornai Berta, Tihanyi, Tapolczai, Haraszthy Hermin és Szerényi fognak játszani. A premiér május második felében lesz.

(*) **Reznicsék német rajzoló meghalt Münchenben.** Reznicsék Nándor, a „Simplicissimus” ismert nevű rajzolója ma délben gyomor baj következtében, amelyen operáció sem segített, meghalt. Reznicsék rajzai az ő különösen kedveskedő, francziás stílusuk miatt, igen népszerűek voltak a „Simplicissimus”-ban, mint müncheni képeslevezőlapokon igen sok ilyen finoman elgondolt felvétel jelenet tette nevét népszerűvé. Fiatalon bekövetkezett halála nagy gyász a német kulturának.

(*) **Magyar operette Berlinben.** Szirmai Albert és Rajna Ferencz „Táncos huszárok” című operetteje, amelyik legutóbb Bécsben került színpa-

nagy sikerrel, az ősszel már Berlinben is színpadra kerül a Theater des Westensben, amelyeknek igazgatója, Monti a darabot megszerezte.

(*) **Jótekönyvezélu előadás a Vígyszínházban.** A Vígyszínházban csütörtökön, e hó 13-án a székesfővárosi m. kir. államrendőrség detektív-testülete nyugdíjpótló- és segélyező-egyesületének alapja javára a színház legutóbbi szenzációs újdonságát, a „Lupin Arzen”-t adják, amelynek tegnapi előadását is zsúfolt nézőtér előtt tartották.

(*) **A „Hegyek alján” Berlinben.** D'Albert operája, a „Hegyek alján” Berlinben is óriási sikert ért el. Szombaton kétszázadszor került színpadra a Komische Oper-ben és a jubiláris előadás maga a szerző dirigálta. A nagysikerű opera eddig 138 színpadon került színpadra és Németországban kívül Budapesten, Prágában, Kopenhágában és Stockholmban adták.

(*) **Starcevic drámái.** Jegyecska zágrábi tanár, aki Starcevic Antal hátrahagyott iratainak a rendezésével van megbízva, azok közt a Matice Ilirskoj (Iliria anyja) és Selszki prorok (Falusi jós) című drámákat fedezte föl. A drámákat a zágrábi Nemzeti Színházban fogják előadni.

(*) **A műszaki személyzet jutalomjátéka.** A Király- és Magyar-színház személyzetének szombaton délután 3 órakor lesz a jutalomjátéka a Király-színház színpadán. Színpadon Huszka és Martos ismert daljátéka, a Gül Baba, amelynek előadásán több elsőrangú vendég vesz részt. Gábor diákot Albert Erzi, a Fővárosi Nyári Színház népszerű primadonnája fogja játszani, míg partnerét, Lolát Halmágyi Anna, a nagyváradi Szigligeti színház volt primadonnája volt szíves elvállalni. Gül Babát Németh József, Mujkó cigányt Rátkai Márton és Zülfikárt Bársony István, a Modern Kabaret tagja fogja játszani.

(*) **Girardi utczája.** A gráci városi tanács Girardi Sándort, a híres kómikust — aki gráci iparostanonczból lett színész — abban a kitiün-tetésben részesítette, hogy az ottani városi színház tiszteletbeli tagjává nevezte ki és egy utczát a nevére keresztelt. Girardi ezidő szerint szerződés nélkül van és a bécsiek ebből az alkalmából azt a szójátékot követték el, hogy a művésznek Grácban van ugyan utczája, de Bécsben nincs — tere.

(*) **Magyar képek a külföldön.** Károly román király jószágigazgatója: Kalinderó János titkos tanácsos fővárosunkban járván, több ízben meglátogatta a tavaszi tárlatot és abból nyomban megvásárolt négy képet lakásának díszítésére, amely a bukaresti román királyi palotában van.

(*) **Az Arányi-testvérek sikere Angliában.** Arányi Adila és Jelly hegedűművésznők és Hortense zongoraművésznő, dr. Arányi Taksony rendőrtanácsos leányai egyenes meghívásra a tavasz elején hangverseny körútra indultak Angliába. Legelőbb Londonban léptek a nyilvánosság elé és egy csapásra meghódították maguknak az angolokat, nemcsak a zenekedvelő közönséget, de a legismertebb kritikuskat is. A művésztestvérek vidéki körúrtjuk után pedig állandóan Londonba telepedtek le, hogy eleget tehessenek az angol főváros főiri világa meghívásának s hetenként két-három estén is másutt és másutt koncerteznek.

(*) **Virágjáték az Urániában.** A szegénysorsu tüdőbetegek javára két estén, május 17-én és 19-én előkelő budapesti társaság előadja Ducoudray zenés játékát, a virágok összeesküvést, melyet Várady Antal alkalmazott magyar színpadra. A darabban a fővárosi társaság sok szépsége virágjelmezben lép fel. A magánzerepeket éneklék: Lindh Marcella (pitypang), Ada Adrienna (pusztai virág), Thomann István (ibolya), Hubay Jenőné Czebrán Róza grófnő (páfrány), Váradi Ili (pipacs), Koliny Pichler Olga (buzavirág), Basillides Mária (Margitvirág), ifj. Odry Lehel (babér), Latzkóné Takáts Sári (génusz). A darabot Lindh Marcella rendezi és tanította be, a táncokat pedig Hans Gyuláné, karmester Drenzi Oszkár. Az előadás iránt igen nagy érdeklődés van. Jegyek kaphatók: az Urániában, a Harmóniánál és Bárdnál.

(*) **Francia hangverseny a Mücsarnokban.** Az előkelő közönség minden rétegében ismét egyre kedveltebbek lesznek a Mücsarnok csütörtöki klasszikus hangversenyei, s azokon a fővárosi társadalmának színe-java tölti meg a kiállítási palota termét. A legközelebbi hangversenyen, amely 13-án lesz, a honvédeknek, Bachó István vezetésével, a legjobb nevű francia zeneszerzők legkedveltebb darabjait adja elő. A műsor a következő: 1. Nicolai: Nyitány a Vándori vig nök-ből. 2. Chopin: II. Polonaise. 3. Berlioz: Scene du ballet (hegedűszó). 4. Saint-Saens: Haláltánc. 5. Bizet: Részletek a Carmen-ből. 6. Gillet: Bonheur perdu. 7. Delibes: Coppelia ballet. 8. Planquette: Aria a Ripp-Ripp-ből. A tárlat este hét órakor nyílik, a hangverseny félnyolcztól tizenegyig tart s arra az egykoronás jegyeken kívül a tag- és a családtagjegyek is érvényesek.

(*) **Egy festő halála.** Münchenben tegnap Thiersch Lajos tanár, ismert történelmi festő 85 éves korában meghalt. Thiersch szobrász készült lenni, s Schwanthalernak volt tanítványa, de már 1848-ban átpártolt a festészetbe.

(*) **Kabaré a vidéken.** A Teréz-körúti kabaré több tagja vidéki körútra indult. Első állomásuk Szabadka volt, ahol május 10-én és 11-én léptek fel a Kereskedelmi Egyesület dísztermében. A társaság női starjának Szécsi Magdát ünnepelte a zsúfolt nézőtér bájos közvetlenségével előadott énekszámaiért. A kabaré férfi starjaként Nyáray Antalt fogadta tetszésébe a szabadkai közönség. Nagyon tetszettek a többiek is, Kökény Ilona, Várady Elza, Heidelberg Antal és Bálint Béla.

(*) **A Nemzeti Szalonban a nemzetközi női kiállítást a közönség a legmelegebb érdeklődéssel keresi fel.** A kiállításon az Országos Magyar Képzőművészeti Tanács vásárló bizottsága már kiválasztotta azokat a műveket, melyeket a vallás- és közoktatásügyi miniszternek megvételre fölterjeszt. A kiállítás már csak 15-én estig marad nyitva.

FŐVÁROS.

(*) **A községi takarékpénztár.** A főváros pénzügyi osztálya tudvalevően elkészítette a községi takarékpénztár létesítésére vonatkozó tervezetet, amelyet annak idején ösmertettünk. A tanács ma foglalkozott az ügyosztály előterjesztésével, amelyhez egész terjedelmében hozzájárult. A tanács az ügyet a pénzügyi bizottság elé terjesztte. Illetékes helyen azt remélik, hogy a községi takarékpénztár már ez év őszén megkezdí működését.

(*) **A házasságok lakásának igazolása.** A székesfőváros rendőrfőkapitánya ma érkezett átíratásban megkereste a főváros polgármesterét, utasítsa az anyakönyvvezetőseket, hogy a házasságok lakásának az igazolására csak a bejelentési hivatal által kiállított lakásbizonyítványt fogadják el, a lakásbejelentést igazoló lapot azonban ne. Több ízben megtörtént ugyanis, hogy a fővárosból kitiltott egyének valakivel bejelentették magukat és mielőtt a bejelentési hivatal rájött volna a visszaélésre, lakásukat az anyakönyvvezetősnél a lebélyegzett szelvényvel igazolván, a fővárosban házasságot kötöttek. Hasonló visszaélés nem fordulhat elő, ha az igazolás csak külön kiállított lakásbizonyítványval lehetséges és ezért a főkapitány a polgármestertől ilyen irányú intézkedést kér.

(*) **Villamos a gyáli-uti kislakásokhoz.** A Gyáli-uti kislakásokat tudvalevőleg már ez év nyarán átadják a használatnak. Minthogy ezek a lakások kívül esnek a villamos vasutak forgalmi vonalain, a főváros tanácsának közlekedési ügyosztálya most azzal a tervvel foglalkozik, miként lehetne a kislakások telepét a villamos vasutak forgalmába bekapcsolni.

(*) **Orvosi kinevezés.** Fülepp Kálmán főpolgármester dr. Róth Arnoldot a balparti közokházakhoz további egy esztendőre orvosossá kinevezte.

(*) **A tanügyi pályázatok eredménye a fővárosnál.** A főváros iskoláiban igazgatói, tanári és tanítói állásokra hirdetett pályázat határideje e hó 8-án lejárt. A hivatalos kimutatás szerint az üresedésben levő 143 állásra 1718 pályázat érkezett és pedig a felső leányiskolai igazgatói állásra 3 (üresedésben 1), felső kereskedelmi iskolai igazgatói állásra 6 (üresedésben 1), polgári iskolai igazgatói állásra 38 (ür. 4), elemi iskolai igazgatói állásra 120 (ür. 4). Tanári állásokra: polgári iskolai 419 (ür. 38), felső leányiskolai 42 (ür. 3), felső kereskedelmi iskolai 30 (ür. 4), főreálisiskolai 28 (ür. 2), a tanítói állásra beérkezett 233, tanítónői állásra pedig 706 pályázat. Mindössze 60 tanító és tanítónői állás volt eredetileg üresedésben, később azonban a pályázatok nagy számára való tekintettel, 80-ra emelték fel és valószínűleg felemelik még e számot 100-ra. Övönői állásra beérkezett 84 pályázat (üresedés 6.)

Nyílttér.

Erovatban közzéttekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Dr. KÁLLAY ZOLTÁN jogi szemináriuma

Budapest, IV., Magyar-utca 3.

Kiváló sikerrel s alaposan készít elő az alapvizsgáktól az ügyvédi vizsgáig bármely jogi vizsgára.

— Nem tévesztendő össze hasonló intézetekkel. —

ROHITSCHI Javítja az étvágat, elősegíti az emésztést, szabályozza az anyagcserét. Nagybani raktár: **HOFFMANN J.** Budapest, V. ker., Táthorv-utca 8. szám.

TÖRVÉNYSZÉK.

§ A zágrábi pör. A mai tárgyalás előtt dr. Nemecz védő figyelmeztette az elnököt, hogy megint jelen van az a leány, aki tegnap a karzatról közbekiáltoztatott. Az elnök azt felelte a védő figyelmeztetésére, hogy szükség esetén ma is ki fogja irtetni a karzatot. Ezután kihallgatták Matijevics Mijat tanút, a vád tanuját, aki megerősítette a propagandista jelenségeket. Rebraca vádlott, beszélt a tanu, azt mondogatta, hogy Glina: kis Belgrád. A szerbek gyakran idézték Péter királynak azt a már régi keleti jóslását, hogy Horvátország Szerbiáé lesz. Konesán vádlott több ízben megfenyegette a tanut, hogy ne szóljon a nagyszerb mozgalom ellen. Miután a védők kérdéseket intéztek a tanuhoz, áttértek a következő terhelő tanu. Radancevics Milán megyei titkár kihallgatására. A tanu újabb részleteket közölt Pribiesevics Szvetozár képviselő nagyszerb agitációjáról. Elküldte, hogy Pribiesevics Milán szerbiai katonatiszt, a belgrádi „Szlóvenszki Jug“ tagja néhányszor a glinai járásba is ellátogatott. A tanu titkos értekezletről nem tud. Konair vádlott a tanuhoz levelet írt, amelyben halállal fenyegeti őt és családját, ha ellene mer vallani. A délelőtti tárgyaláson még Kriznyak Josip tanárra került a sor, aki nem akart nyilatkozni, bár a vizsgálóbíró előtt bőségesen tett kijelentéseket. Az ügyésznek arra a kérdésére, hogy terrorizálták-e őt a vádlottak, a tanu nemmel felelt. Délután folytatták az ügyészség glinai tanuinak kihallgatását.

Radancevics Milán tanu, megyei titkár és a glinai kir. járási hatóság főnöke nem tud semmit a nagyszerb propagandáról. A következő tanuak, Kriznyak Josipnak a kihallgatása nagy izgatottság mellett folyt le. A tanut kihallgatása végén az ügyész indítványára hamis tanuzásért és a vizsgálóbíró megrágalmazásáért letartóztatták. A tanu, mikor kivezetik, a terem közepén hangosan a következőket mondja: Mindaz, amit mondtam igaz. Esküszöm erre. Állításaimat még be fogom bizonyítani. — A tanuak a kihallgatása mindvégig nagy izgalomban tartotta a közönséget. A következő tanu, Zvonarics Rozália egészen jelentéktelen valamást tett.

§ Amerikai házasság. Fialat, gazdag özvegyet és egy 13 éves leánykát hagyott hátra dr. Schneider Kornél, a bácsmezei Cservenka község orvosa amikor 1904. év tavaszán meghalt. Az özvegy csakhamar megismerkedett egy vidéki színésszel, László (Lobovics) Miksával, aki a színlapon Salgó Béla néven szerepelt. A jó modoru színész annyira megnyerte a fiatal özvegy tetszését, hogy rövid idő múlva átadta neki 40.000 koronányi készpénzt s kivándorolt vele Amerikába, magával vivén a kis Margit nevű leányát is. Özv. Schneidernek Amerikában rövid idővel ezután meghalt és a kis Margit Salgó gondozása alatt maradt. A kisleányra azonban Salgó nem fordított elég gondot, mire a new-yorki gyermekvédő egyesület panaszt emelt a new-yorki gyermekbíró előtt és követelte a gyermek Magyarországra való szállítását. A bíróság maga elé idézte Salgót és bár ez megesküdött arra, hogy a gyermek anyja az ő törvényes felesége volt és így megilleti őt a gyámság, a bíróság mégis elvette tőle a gyermeket és hazaküldte szülőfalujába, ahol a bácsmezei árvaház vette gondjába. A leányt hazakísérte Salgó is és itt is magának követelte a gyámságot. Az árvaház azonban elutasította őt kérelmével és mert Salgó nem tudott beszámolni az özvegy asszony 40.000 koronájával, azonfelül ki-tünt, hogy a new-yorki gyermekbíró előtt tett vallomása sem felel meg a valóságnak, feljelentést tett ellene lopás és hamis tanuzás büntetése címén. A budapesti büntető törvényszék vádtanácsa a lopás vádját elejtette Salgó ellen, elfogadván azt a védekezését, hogy a 40.000 korona a Newyorkban vásárolt szállodán elcsúszott. A hamis tanuzás miatt azonban tovább folyt ellene az eljárás. A bíróság Salgót ugyanakkor le is tartóztatta és Salgó hat hónapra töltött a vizsgálati fogságban. A budapesti törvényszék felmentette a vádlottat az ellene emelt vád alól. A kir. tábla ezzel szemben megállapította a hamis tanuzás büntetést és Salgó Bélát hat hónapi fogságra ítélte, amelyet azonban a vizsgálati fogsággal kitöltöttnek vett. A kir. Kuria Bernáth Géza elnöklésével ma tárgyalta ezt az ügyet s a táblai ítélet megsemmisítésével felmentette a vádlottat, mert a gyermek elhelyezésének kérdésében a vádlott vallomása nem volt perdöntő s ezért nem is büntethető.

§ Drágakövek bizományban. A budapesti büntetőtörvényszék ma tárgyalta Wachsler Lipót bizományos drágaköveskereskedő sikkasztási bűnügyét. Wachsler a múlt év márczius 9-én két hat és félkarátos, 3055 korona értékű briliánskővet vett át a bécsi Julius Figdor et Sohn bizományi cégtől eladás céljából. A drágakövek számát, súlyát és értékét a bécsi cégnek egyik tagja, Steiner Frigyes, jegyezte be Wachsler bizományi könyvébe a megjegyzéssel: „Netto cassa“. A kereskedők abban állapodtak meg, hogy Wachsler a bizományba vett drágaköveket nyolcz nap alatt köteles vagy visszaadni, vagy vételárukat beszolgáltatni. Wachsler azonban a köveket eladta, de a pénzt saját céljaira fordította. A tárgyaláson, amelyen dr. Makutz bíró elnökölt, Wachsler tagadta, hogy a köveket bizományba kapta és azt állította, hogy megvette azokat. Ezt bizonyítják a feljegyzési kvkönyvbe beirt „Netto cassa“ szavak is. A bíróság, miután a panaszos cég részéről senki sem jelent meg s így nem lehetett megegyezni a vádlott védekezéséről, Wachsler Lipótot felmentette a sikkasztás büntetése alá. A felmentő ítélet ellen az ügyész fellebbezést jelentett be.

§ Haverda Mária esődtárgyalása. Özvegy Haverda Boldizsárné dúsgazdag szabadkai földbirtokosnő meggyilkolása miatt a szabadkai rendőrség letartóztatta a megölt asszony egyetlen leányát, Haverda Mária-t, azon gyanu alapján, hogy tudott az anyja ellen elkövetett gyilkosságról már elzötenesen is. A letartóztatás híre feltűnést keltett Szabadkán, mert a meggyilkolt dúsgazdag asszony vagyonának felét végrendeletileg előzetes letartóztatásba helyezett leányára hagyta. Haverda Mária rövid néhány év alatt közel 200.000 korona adósságot csinált. Lelketlen szövetségesei uszorasok karmai közé került, akik aztán néhány ezer korona kölcsön fejében többszörös értékű váltókat vettek a feltűnő szép, de végtelen könnyelmű asszonytól. Most kellemetlen meglepetés érte ugy Haverda Mária-t, valamint a vagyonára spekuláló uszorasokat. A Budapesti Hitelbank képviselőiben dr. Polyák Béla ügyvéd 4000 korona követelés miatt esődkérvényt adott be Haverda Mária ellen a budapesti törvényszékhez. Ma tárgyalta ezt a esődkérvényt dr. Bothos törvényszéki bíró. A tárgyaláson Haverda Mária képviselőiben dr. Klein Mátyás szabadkai ügyvéd jelent meg, aki kijelentette, hogy amennyiben az összes hitelezőkkel 50 százalékos egyezséget kötnie nem sikerülne, ez esetben ő maga fogja ügyfele nevében a esődöt megkérni a hagyték ellen. Ezen 50 százalékos egyezség keresztülvételére nyolcz napi halasztást kért. Miután ezt a kérelmet a esődkérő bank jogi képviselője nem ellenozte, a bíró megadta a felek kérelmére a kért nyolcz napi halasztást. Az újabb tárgyalást a jövő héten kedden délelőtt fél 11 órára tűzte ki a bíróság.

§ Csendőri tulkapások. Ilyen cím alatt a Gyöngyösi Lapok 1907-ben hosszabb cikket közölt a gyöngyösi esendőrségről. El van mondva ebben, hogy a esendőrkövek a fejükbe szállt a dícsőség. Este a házak előtt beszélgető családokat bekergetik lakásaikba. Általános megszállításuk: — Fogd be a szád, hord el magad, mert bekísérlek stb.

A honvédelmi miniszter felhatalmazása alapján az ügyészség rágalalmazási pörbe fogta a lap felelős szerkesztőjét, Székely Jenőt, aki a mai esküdtzéki tárgyaláson kijelentette, hogy a közleményt nem ő írta, de azért kész a megsértett esendőrköktől bocsánatot kérni. A tárgyaláson jelenvolt főhadnagy esendőrpáncsok, valamint dr. Vargha kir. ügyész a felajánlott elégtételt nem fogadták el, mire a bíróság a tárgyalás folytatását rendelte el. A vádlott kérelmére a bíróság elrendelte a valódiság bizonyítását. A kihallgatott tanuk nagy része a esendőrkök ellen vallott. Az esküdték a lefolytatott tárgyalás után nem bűnösnek mondták ki a vádlottat a rágalalmazás sajtóvétségében, mire a bíróság a vádlottat felmentette a vád alól. Az ítélet jogerős.

§ Az alkohol hatása. Teljesen az ivásnak adta magát néhány év óta Belák József napszámos, aki hosszú idő óta semmit sem keresett, hanem abból élt, amit családja napi munkával szerzett. Mikor aztán ittas állapotban haza tért, feleségét és gyermekeit rendszeren ütötte-verte. A múlt év december 27-én, miután két napon át folyton ivott, ismét ütötte-verte és fojtogatta feleségét, ezután pedig neki rontott János nevű fiának, szidalmazni kezdte és azzal vádolta, hogy anyjával szerelmi viszonyt folytat. A fiu ezen annyira felháborodott, hogy a konyhában talált baltával többször atyjára sújtott. Az öreg Belák súlyos sérüléseket szenvedett és

csak hosszas orvosi kezelés után épült fel. Belák Jánost a budapesti törvényszék felmenő ágbeli rokonon elkövetett súlyos testi sértés büntetése miatt 10 hónapi börtönrre ítélte. A kir. ügyész és a vádlott felelősségével ma foglalkozott a kir. tábla s a nyomatékos enyhítő körülményekre való tekintettel hat hónapi börtönrre szállította le a vádlott büntetését.

§ Vádirat egy aljárásbíró ellen. A máteezalkai megölt Bordás Demeter kéményseprő ismert ügyében a szatmárnémeti kir. ügyészség elkészítette vádiratát. A terhelt Sovány Dezső aljárásbíró, ki ellen a btkv. 307. szakaszának első bekezdése szerint minősülő erős felindulásban elkövetett halált okozó súlyos testi sértés van vád gyánant emelve. A tanuvallomások szerint a veszedékes Sovány hibájából történt. A vádirat tizenhat tanu terhelő vallomása alapján készült és a kir. törvényszék ma délután küldte meg a terheltnek Tiszapolgárra, hol felfüggesztése óta tartózkodik.

SPORT.

Budapesti tavaszi versenyek.

— Negyedik nap. —

Az esőre hajló idő sokakat visszatartott a mai versenyek végignézésétől, de azért meglehetősen számmal rándult ki a közönség a városligeti pályára.

A Májusi handicap, mint minden évben, az idén is óriási mezőnyt gyűjtött startjához, mert a huszonegy indulásra jogosult közül csak kettő maradt távol. A verseny favoritja Francesco lett, mellette még Kondor, Vincenz Albert voltak némileg pártolva. Eléggő sikerült start után Tábornok, Beau mérite színei látszanak az élen egészen a távoszlopig, ahol Katz im Sack és Heimlich előretörnek és az előbbi igen könnyen négy hosszsal nyeri a versenyt Heimlich előtt, melyhez az utolsó pillanatban felnyomuló Königsee félhosszsal futott föl harmadiknak, Kondor fejhosszsal negyedik, Tábornok ötödik.

A Lánchíd-díjban csak három lovat nyergelték fel. A verseny favoritja Rouquin lett, de ismét csalatkoztak benne hívei, mert a versenyt igen nagy fölényvel Berengar nyerte meg Lanzendorf előtt. Rouquin rossz utolsó.

Az Ujonez-verseny 1600 méteres távján nyolcz telivér mérte össze erejét. A verseny favoritja 1¼ réával Goldrogen lett, mely nagy könnyedséggel oldotta meg feladatát, amennyiben biztosan egy hosszsal nyerte a versenyt a távoszlopnál vele küzdelemben bocsátkozó Smelling Salt ellen, melyet fejhosszsal harmadikként a későn jövő Tengelicze követett.

Az Asszonyágok díja párharcz volt Palotás és Lángoló között. Start után Palotás rögtön átveszi a vezetést és az egész pályán végig vezetve könnyen három hosszsal előzi meg a czélnál Lángolót.

Két óriási meglepetés is volt a mai napon, ugyanis a Májusi handicapban Katz im Sack győzelmet huszonkétzeres, a napot bezáró Welterhandicapban pedig a esodálatos módon elhanyagolt Polpettáéit harmincznyolczszoros horribilis kvótával honorálta a totalisateur.

Részletes eredmény a következő:

I. Lánchíd-díj. Díj 3000 korona. Táv 2000 méter. 1. Gr. Pálffy J. 3é. pm. Berengar 47 k. (Baumgartner). 2. Milne F. 4é. sm. Lanzendorf 60 k. (Blades). 3. Gr. Batthyány E. 4é. sm. Rouquin 60 k. (Hewitt). Négy hosszsal nyerve, hat hosszsal harmadik. Tot.: 10:24. Könyvfogadások: 1¼ Rouquin, 1½ Berengar, 2 Lanzendorf.

II. Ujonez-verseny. Díj 3000 korona. Táv 1600 méter. 1. Br. Rothschild A. pm. Goldregen 56 k. (Janek). 2. Gr. Henckel A. pm. Smelling Salt 56 k. (Walkington). 3. Br. Springer G. sm. Tengelicze 56 k. (Carlsaké). Futottak még: Szerény (Baumgartner), Haecher (Hewitt), Fixstern (Pulai), Hü-hó (Blades), Nightlight (Krouzil). Egy hosszsal nyerve, fejhosszsal harmadik. Tot.: 10:21, 40:54, 94, 116. Könyvfogadások: 1¼ reá Goldregen, 3¼ Nightlight, 6 Szerény, Smelling Salt, 10 a többi.

III. Asszonyágok díja. Díj tiszteletdíj és 5000 korona. Táv 2600 méter. 1. Lossonezy Gy. 4é. stpm. Palotás 68½ k. (Marquis de Saint Sauveur). 2. Szemere M. 5é. pm. Lángoló 70 k. (Szemere K.). Három hosszsal nyerve. Tot.: 10:18. Könyvfogadások: 1¼ reá Palotás, pari Lángoló.

IV. Májusi handicap. Díj 10.000 korona. Táv 1000 méter. 1. Baranyay G. 4é. pk. Katz im Sack

47½ k. (Pescnka) 2. Hg. Hohenlohe 36. pk. Heimlich 50 k. (Hewitt) 3. Gr Arco-Zinneberg M. 36. pk. Königsee 47 k. (Pretzner). Futottak még: Tábornok (Carslake), Beau merite (Blades), Kondor (Walkington), Vincenz Albert (Aylin), Francesco (Janek), Bisamberg (Martinkovich), Telemach (Baker), Anzval Bandi (Dyck), Lepke (Vivian), Folyta (Horváth), Julietta (Paul), Mayenne (Smutny), Par les yeux (Finán), Pityi Palkó (Baumgartner), Tilos (Ulrichshoffer), Grand Seigneur (Guttman). Négy hosszal nyerve, félhosszal harmadik. Tot.: 10:219, 40:246, 166, 194. Könyvfogadások: 3½ Francesco, 5 Vincenz Albert, 8 Grand Seigneur, 10 Kondor, Julietta, Tilos, 12 Tábornok, Bisamberg, Katz im Sack, Königsee, Mayenne, Pityi Palkó, 20 a többi.

V. H. osztályú eladóverseny. Díj 4000 korona. Táv 1000 méter. 1. Gr. Trauttmansdorff L. stpk. Hedjira 48 k. (Guttman). 2. Br. Harkányi A. sk. Moonlight 54½ k. (Janek). 3. Dávid E. pk. Jesuíté 50½ k. (Klimsa). Futottak még: Gambinus (Ulrichshoffer), Minek (Kisziváth). Másfél hosszal nyerve, másfél hosszal harmadik. Tot.: 10:36, 40:54, 46. Könyvfogadások: 1¼ reá Moonlight, 2 Hedjira, 5 Gambinus, 6 Minek, 10 Jesuíté.

VI. Kétévesek eladóversenye. Díj 2000 korona. Táv 900 méter. 1. Egyedi L. sk. Isis 50 k. (Shersin). 2. Mr. Redgrey pk. Dunciad 54½ k. (Carslake). 3. Gr. Pejacsevich A. sk. Cythere 52½ k. (Pretzner). Futottak még: Teringette (Tréber), False (Puzster), Gyom (Smutny), Gourgandine (Vivian), Babuska (Izményi). Egy hosszal nyerve, két hosszal harmadik. Tot.: 10:41, 40:60, 46, 50. Könyvfogadások: 1½ Dunciad, 2½ Isis, 3½ Gourgandine, 5 Cythere, 6 a többi.

VII. Welter-handicap. Díj 3000 korona. Táv 1400 méter. 1. Aresin Fatton J. 36. sk. Polpetta 58 k. (Horan). 2. Egyedi A. 36. pm. Avar 54 k. (Miles). 3. Br. Harkányi J. 36. sm. Aladin 53 k. (Carslake). Futottak még: Rolande (Janek), Haramia (Krouzil), Biró (Aylin), Finstergrün (Sente), Arno (Walkington), Gaiety (Baker), Só (Pretzner), Paff (Kisziváth), Rengeter (Martinkovich), Tulipán (Cockeram), Pali (Finán), Ászár (Vivian), Show me (Ulrichshoffer). Rövid fejjel nyerve, egy hosszal harmadik. Tot.: 10:382, 40:408, 114 76. Könyvfogadások: 3 Aladin, 5 Avar, Arno, Ászár, 6 Rolande, 7 Finstergrün, 12 a többi.

( ) A kardvívó-bajnokság. A Magyarország 1909. évi kardvívó-bajnokságát eldöntő, Mészáros Ervin és Krenesey Géza közti mérkőzés idejéül a Magyar Athletikai Szövetség vívószakosztálya a hó 13-ik napjának (csütörtök) esti 7 óráját, helyéül a Magyar Athletikai Club nemzeti lovardai vívótermet (VIII. Eszterházy-utca 36. I.) tűzte ki. A zsüri elnöke dr. Nagy Béla, tagjai: dr. Hajdu Marcell, Sötér Gyula és Szántay Jenő.

( ) Gimnáziumi atletika. Szépen sikerült atlétikai háziversenyt rendezett a III. kerületi állami főgimnázium Testgyakorló Köre a III. ker. T. és V. E. pályán. Az elért eredmények a következők:

I. 100 m. síkfutás osztályverseny: V. osztály. 1. Federit H. 2. Rauch Gy. — VI. osztály. 1. Brámer Z. 2. Kriszthaber A. — VII. osztály. 1. Szemes F. 14 mp. 2. Krikler Ferencz. 3. Pescnka L.

II. Súlydobás. VI. és VII. osztály. 1. Krauman J. 9.76 m. 2. Páztai E. 8.83 m. 3. Brámer Z. 7.74 m.

III. 60 m. síkfutás III. és IV. oszt. részére. 3. előfutam után a döntőben. 1. Mojzes J. 2. Fricsofszky Gy. 3. Ujházy Gy. Hirt G.

IV. Magasugrás osztályverseny. V. oszt. 1. Rauch Gy. 145 cm. 2. Szentesi S. 140 cm. 3. Karácson Gy. 135 cm. VI. oszt. 1. Biró A. 145 cm. 2. Kovács K. 145 cm. VII. oszt. 1. Széchy D. 150 cm. 2. Krauman J. 145 cm. 3. Pescnka L. 140 cm.

V. Távolugrás VI. oszt. részére. 1. Brámer Zs. 4.80 m. Kriszthaber A. 4.85 m. 3. Biró A. 4.64 m.

VI. Füléslabdabotás összetett. 1. Federit H. 58.85 m. 2. Skoda R. 56.95 m. 3. Krauman J. 55.70 m.

VII. Stafétafutás (360 m.) 80+80+100+100. 1. VII. oszt. csapata 48 mp. 2. V. oszt. csapata, füléslabda-mérkőzés az V. és VII. oszt.-ok csapatai közt. 1:1 arányban eldöntetlenül végződött.

( ) Automobil tura-verseny. A Henrik herceg automobil-tura választmánya tegnap ülést tartott Budapesten, amelyen a berlini Automobil-Klub részéről gróf Arco, dr. Levin-Stöping és dr. Veith, a bajor Automobil-Klub részéről Czerna százados, az osztrák Automobil-Klub részéről Fassbender Károly vezértitkár és a magyar Automobil-Klub részéről gróf Zichy Béla Rezső vettek részt. A választmány megállapította, hogy a versenyre 114 nevezés érkezett be és így körülbelül 400-ra tehető a résztvevők száma, akik június 12-én gyűlnek össze Tátrafüreden. Az éjszakát ott töltik és másnap Budapestre utaznak, ahova aznap este fognak megérkezni. Június 14-én az automobilekat kiállítják, a

külföldiek a városot megtekintik, kirándulásokat rendeznek és díszbóden vesznek részt, amelyen József főherceg is meg fog jelenni.

( ) A nemzetközi lawn-tennis-verseny. A József főherceg és Augustó főhercegnéasszony védnöksége alatt a „Magyar Atlétikai Club“ által június 25-én és folytatólag Budapesten a margitszigeti sporttelepen rendezendő VI. nemzetközi lawn-tennis-verseny feltételei ezek: Versenyszámok: I. Férfi egyes verseny Budapest székesfőváros bajnokságáért. II. Női egyes verseny Budapest székesfőváros bajnokságáért. III. Férfi páros verseny Budapest székesfőváros bajnokságáért. IV. Vegyes páros verseny Budapest székesfőváros bajnokságáért. V. Férfi egyes handicap I. oszt. VI. Férfi egyes handicap II. oszt. VII. Női egyes handicap I. oszt. VIII. Női egyes handicap II. oszt. IX. Férfi páros handicap. X. Vegyes páros handicap. XI. Női páros handicap. Díjazás: 1. Minden versenyszámban a győztes (győztes pár), a második (második pár) és a harmadik (harmadik pár) tiszteletdíjat nyer. Harmadik díj azonban csak 12 nevező jelentkezése esetén adatik ki. A versenyek nemzetközies és amatőröknek vannak fenntartva. A versenyek MOLSz. szabályai szerint rendeztetnek. Nevezési zárlat: május 22. Zárlat után érkező nevezések a tétok kérésének lefizetése mellett a sorsolásig elfogadhatók. Nevezések a Magyar Athletikai Club lawn-tennis osztálya címére (Kertész János Budapest, IV., Kristóf-tér) küldendők be. A verseny trachtpályákon tartatik meg Slazenger-labdákkal délután fél 3-tól, a szükség szerint délelőtt 9—12. Sorsolás május 23-án este 7 órakor a margitszigeti klubházban.

( ) A bécsi ügétversenyek negyedik napjának részletes eredménye a következő:

I. Nyeretlenek versenye. Díj 1800 korona. 1. Hauser L. Flieg davon (Tappan). 2. Fatimica. 3. Gábor. Indult hat ló. Tot.: 10:22, 20:24, 25.

II. Darling Girl-verseny. Díj 2500 korona. 1. Schlesinger V. Ernstl (Brown). 2. Hugó. 3. Jansen. Indult kilencz ló. Tot.: 10:34, 20:29, 37, 54.

III. Wienerwald-verseny. Díj 1800 korona. 1. Dffenbacher H. Nordstern. 2. Maud Limbus. 3. Czimbalmos S. Indult tizenegy ló. Tot.: 10:32, 20:34, 39, 46.

IV. Wilburn M.-díj. Díj 5000 korona. 1. Kohner W. Fantazya (Switzer). 2. Fellow Dillon. 3. Allein. Indult hat ló. Tot.: 10:58, 20:47, 32.

V. Marburgi díj. Díj 2300 korona. 1. Körmenyi mènes Fanny (Ryerson). 2. Viktor. 3. Bariton. Indult tíz ló. Tot.: 10:152, 20:75, 45, 109.

VI. Handicap. Díj 2600 korona. 1. Sharovai mènes Keserves (Ryerson). 2. Sashalom. 3. Tutti-Frutti. Indult hét ló. Tot.: 10:31, 20:34, 56, 60.

VII. Kettesfogatú urkoesis-verseny. Díj 3500 korona. 1. Demski R. Nora—Prinz—Senator (br. Sennyey G.). 2. Lotty—Major Simmons. 3. Centa—Hernals. Indult öt fogat. Tot.: 10:21, 20:26, 76.

Dr. HÖNIG IZSÓ
VILLANYGYÓGYÍTÓ ÉS RÖNTGEN-INTÉZETE
Elektromágneses gyó yítás.
Budapest, IV., Károly-körut 24, I. em. Lift
Telefon 102-39.

Gyógytényezők:
Finsen-féle lóvilámpa fürdők szívhaj és veredényelmeszedés ellen.
Elektromágnesesgyógyítás
Röntgen sugarakkal való kezelés.
Magas feszültségű árammal való kezeles (Arsonvalisatio).
Kék fénnyel való kezelés.
Villamos hőfürdők (Elektrotherm).
Villamos fenyfürdők.
Villamos massage (Vibratio).
Galván, Farad és Franklin árammal való kezelés.
Villamos vízfürdők.
Szénsavas fürdők.

Főbb javallatok:
Általános idegesség (neurasthenia, hysteria).
Ideggyengeségi állapotok.
Álmatlanság, Fejfájás.
Hűdesek (Paralysis).
Idegfájdalmak, idegsebák (Neuralgiák, ischiás).
Gerincvelő-sorvadás (Tabes).
Szívbetegségek.
Veredényelmeszedés.
Köszvény és osz, reuma, ízületi és csontbajok.
Székrekedés, Daganatok, Anyagcserebajok (Elhízó cukorbeteg, verszegénység) Bőrbajok, Borviszketeg, Lupus.
Hajhullás, kopaszág, Szörtelenítés (nőknél az arcon).
Aranyeres csemók.

— Rendelés d. e. 8—11-ig, d. u. 2—6-ig. —
Kezelés egész napon át. Kívánatra prospektus.

KÖZGAZDASÁG.

A hatósági iparpártolás.

— A fővárcs a magyar ipar ellen. —

Budapest, május 11.

Az utóbbi időben sok szó esik a hatósági iparpártolásról, aminek meg kellene lenni, de ami ninesen meg. Tétéles törvényeink, a közszállítási szabályrendelet, az ország valamennyi törvényhatóságának hazafias fölbuzdulással hozott nyomatékos határozatai dacára ninesen meg. Nap-nap után panaszkodnak iparosaink, hogy a közszállítások igen jelentős részénél a hatóságok nemesak hogy nem kedveznek a hazai termelésnek, hanem igen sokszor egyenesen elfogultak minden iránt, ami külföldről származik. Szinte a banalitásig hangoztattott igazság az, hogy túlságosan jogász-nemzet vagyunk. Még az első sorban gazdasági és műszaki szempontokat elbírálandó ügyek nagy része is sokszor teljesen laikus jogászok ítélete alá kerül s így jönnek létre azok a súlyos hatósági tévedések, amelyek nemesak az érdekelt közgazdasági körökben szűlnek elkeseredést, hanem a nagy közvéleményt is erősen foglalkoztatják.

Az ország legelső törvényhatóságának, Budapest székesfővárosnak ismeretes bécsi kocsivásárlása élenkén bizonyítja ennek igazságát. Eltekintve attól, hogy az a vásárlás súlyos megsértése volt a közszállítási szabályzatnak, szigoruan szakszempontból bírálva a kérdést, az összes illetékes közgazdasági testületek megállapították azt, hogy a főváros azzal a vásárlással nemesak hogy megkárosította a magyar ipart, hanem egyúttal csufosan be is csapódott, mert drágán régi és a modern igényeket ki nem elégítő kocsikat vett. Az ügy annakidején meglehetősen nagy port vert föl s az azóta fölbukkant s minden figyelmet lekötő belpolitikai események sem tudták elfelejtetni. A főváros eljárását az egész sajtó elítélte, az ipari és kereskedelmi szaktestületek pedig a kormányhoz fordultak elégtételért és orvoslásért. Ilyen körülmények között érthető megdöbbenést kelt szakkörökben az a hír, hogy a főváros tanácsa a hazai szakipar mellözésével újból egyenesen külföldről akar ellátni egy közel félmilliószükségletet.

Arról van szó, hogy a főváros modern szét, szedhető és hordható szükségbarakkokat akar építtetni mintegy 4—500,000 korona értékben. Az érdekelt szakkörökben már arról is tudnak, hogy a polgármester londoni útja alkalmából már hetven ezer korona ára próbamegrendelést is tett egy angol cégnek, még mielőtt az e szakmában igazán fejlett és külföldön — a párisi, liegei és londoni kiállításokon — is elismert és magasán kitiintetett magyar szakipart tanulmányozta és kipróbálta volna. Pedig e szakmában igazán önállóan és egészen speciálisan fejlett a magyar építőipar.

Az egész világon az olcsó és egészséges lakások építése képezi a hatóságok egyik főtevékenységét; nálunk is. Teljesen érthetetlen tehát az, hogy a főváros éppen a szükséglakásoknál, amelyeknél az olcsóság és a könnyen tisztíthatóság igen fontos kellék, mellözi az e tekintetben igen jó magyar ipart s meg akarja ismétetni azt, amiben a bécsi kocsivásárlásoknál olyan csufos kudarcot vallott. Ebbe már a hazai ipar aligha nyugodnék bele!

A „Danubius“ tökeemlése. Ismeretes, hogy nemesak a szárazföldi, hanem a tengerészeti hadügyi kormány is nagyobbabásu beruházásokat eszközöl. Ez új beruházásokból igen jelentékeny megrendeléseket kapott a Danubius Hajó és Gépgyár R.-T., melynek nemesak a szárazföldi fegyverkezésnél, hanem a tengerésznél is jól bevált készítményei vannak. Így az új tengeralatti naszadokból

30 frt-ért készít csakis mérték szerint prima öltönyt elsőrangú kivitelben Minták kívánatra b rmentve
Angol készpénzrendszerü uri-szabó termek. Telefon 116-59.
ZÉLINGER SAMU IV., Belváros, Magyar-utca 3, Rössuth Lajos-utca mellett.

és torpedókból több darab a Danubiusnál fog épülni, amely éppen a nagyarányú munkálatokra való tekintetből Fiume mellett új gyártelepet létesít. Természetesen ezekhez a nagy beruházásokhoz nagy alaptőkére is van szükség, mire a jelenlegi 4.500.000 korona alaptőke nem elegendő. Ezért a társaság — mint megbízható helyről értesülünk — már el is határozta, hogy fölemeli alaptőkéjét. Eről pénzügyi körökben már régóta tudnak, azonban, hogy az alaptőkeemelés mekkora lesz, a tőzsde sem tudja, amely pedig a múlt héten az alaptőkeemelés hírére a Danubius részvények árfolyamát jelentősen fölemelte. Éppen ezért semmi jelentőséggel sem bír az a körülmény, hogy az utolsó két nap alatt a Danubius részvények 12 koronával 309 koronára szálltak le, mert ez nem a tőzsde bizalmatlanságának jele, hanem csak abban leli magyarázatát, hogy az alaptőkeemelés nagysága felől tájékozatlan a pénzpiac. Az új részvények nagy részét maguk az alapító pénzintézetek, a Leszámitoló és a Hitelbank veszik át.

Az Iparegyesület ülése. Az Országos Iparegyesület végrehajtó-bizottsága ma délelőtt lovag Falk Zsigmond elnöklésével ülést tartott, amelyen az igazgató és a titkár a következő főbb ügyekről tettek előterjesztést, nemkülönben Gelléri Mór igazgató a hadi tengerészeti szállítások dolgában Pólaban járt kiállítás eljárással tett előzetes jelentést, amelyet a bizottság egyelőre tudomásul vett. Ugyanó tett jelentést egy létesítendő úszó kiállítás ügyében a kereskedelmi muzeumban tartott értekezletről. A munkások adósságainak konvertálása ügyében egy intézet van alakulóban, amely a tervezet emlékiratszerű ismertetése után az egyesület erkölcsi támogatását kérte. A bizottság az ügy tanulmányozására Thék Endre alelnököt kérte fel. Ezekon kívül a bizottság több szubvenziós kérvény dolgában mondott véleményt.

A Központi Jelzálogbank fölemeli alaptőkéjét. Csak ma emlékeztünk meg arról, hogy a nemzetközi pénzpiacokon észlelhető nagy pénzhiány nek milyen kedvező hatása volt járadékaink és zálogleveleink elhelyezésére. E nemű papírosaink Bécsben, Berlinben, Párisban, Amszterdamban és Londonban egyaránt keresettek s ennek tudható be, hogy kibocsátó intézeteink tárczáiban már alig van saját-záloglevél. E kedvező helyzet hatása első sorban záloglevél kibocsátással foglalkozó bankjaink alaptőkeemelésében fog megnyilvánulni, különösen azoknál, amelyek eddig csak kisebb alaptőkével rendelkeztek, a nagyobb pénzügyi műveletekben nem vehettek részt. A sort a Magyar Takarékpénztárak Központi Jelzálogbankjának alaptőkeemelése nyitja meg. A részvénytársaság igazgató-sága ugyanis ma tartott ülésén elhatározta, hogy az 1906. március 11-én tartott közgyűlés határozata értelmében a május hó 27-ére egybehívandó rendkívüli közgyűlésen a részvényeseknek előterjesztést tesz az alaptőkének nyolcz millió koronával, husz millió koronára való felemelése tárgyában, valamint az iránt, hogy az ujonnan kibocsátandó részvénytőke 200 K n. é. részvényekben bocsátás-sék ki, valamint, hogy az eddigi 12.000 darab 1000 K n. é. részvények szintén 200 korona n. é. részvényekre változtassanak át. A régi részvényeseknek elővételi joga az új részvényekre darabonként 210 koronával biztosították. Az alaptőkeemelés mérve még azok előtt is kellemes feltűnést kelt, akik jól ismerték azt a kitűnő üzletmenetet, amelynek a bank örvend s általános a hiedelem, hogy Mándy Lajos, a bank elnöke ezt az alaptőkeemelést is sikerrel fogja keresztül vinni. Mándynak tulajdonítható, hogy a Wiener Bankverein Bécsben az új kibocsátás egy részének átvételét már is biztosította és a bank alkalmas időben gondoskodni fog arról, hogy az ujonnan kibocsátott címletek részére Bécsben piacot szerezzen. A rendkívüli közgyűlés után az elővételi jogra, valamint a kicserélésre vonatkozó hirdetések Budapesten és Bécsben fognak közzétettni.

Pénzügyi tisztviselők vándorgyűlése. A Hevesmegyei Pénzügyi Tisztviselők Egyesülete vasárnap Egerben vándorgyűlést tartott, amelyen

elhatározták, hogy a május 23-án Budapesten tartandó alakuló közgyűlésen az Országos Központi Szervezet-et megalakítják, a központba való belépésre az ország összes társaságait felszólítják, egyszersmind a központi elnöki tisztségre dr. Lőrő Madarassy-Beck Gyulát, a Magyar Jelzálog-Hitelbank ügyvivő vezérigazgatóját egyhangulag jelölték. A vándorgyűlés keretén belül két szakelőadást is tartottak. Dr. György Miklós, a Magyar Jelzálog-Hitelbank tisztviselője „A vidéki pénzintézetek és az értéktőzsde” czimén, míg Szász János, a Magyar Leszámitoló és Pénzváltóbank tisztviselője „A magyar hitelszervezet hiányossága és reformja” czimén értekezett.

Nincs kamatlábmérséklés. Keservesen csalódtak azok, akik Popovics kormányzástól azt várták, hogy a közös bank jobban fog simulni a bank közgazdasági élet igényeihez. Immár második fötanácsulását tartja a jegybank Popovics elnöklete alatt s kamatlábleszállításról még sincs szó. A pénzpiac az egész világon megkönnyebült, a nemzeti bankok mindenütt erősen leszállították a kamatlábat, csak az Osztrák-Magyar Bank ragaszkodik még mindig a 4 százalékhoz. Április végén a bank aranykészlete 1292 millió korona volt, azóta 18 millió koronával szaporodott s május 7-én 1310 millió koronát tett ki, sőt még ezen a héten is további szaporulatra lehet számítani úgy, hogy a bank aranykészlete a múlt év eleje óta 200 millióval nagyobb. Ez a legnagyobb aranykészlet, amit a bank valaha is kimutatni tudott s ha hozzáadjuk a devizákat, a bankjegyek 70 százaléka arannyal fedezve van. Az aranyforgalom ousőbbá tette a pénzt, a magánkamatláb 3 százalékon alul van, tegnap 2 1/2 százalékkal jegyezték, sőt ennél is alacsonyabban. A magánkamatláb és a hivatalos kamatláb között tehát egy teljes százaléknál is nagyobb a különbség, ami egészséges politikának éppen nem mondható. Már ez az egyetlen körülmény is indokoltá tette volna az Osztrák-Magyar Bank kamatlábleszállítását. Ugy látszik azonban, hogy a bank fötanácsa sem a pénzpiac, sem a bank kedvező helyzetét nem veszi tekintetbe, csupán azt, hogy magasabb kamatláb mellett a részvényesek jövedelme is magasabb. A fötanács mai üléséről a következő hivatalos jelentést adták ki:

Az Osztrák-Magyar Bank fötanácsa ma délelőtt dr. Popovics Sándor kormányzó elnöklésével ülést tartott, amelynek színté kizárólagos tárgya az Osztrák-Magyar Bank és a Magyar Általános Hitelbank között a József-téri régi banképület megvásárlása dolgában létrejött megállapodás jóváhagyása volt. A megállapodáshoz, melyet a bank vezetősége a múlt hét végén a Magyar Általános Hitelbankkal szóbelileg megkötött, a fötanács egyhangulag hozzájárult. Azután rohonczy Pranger József udvari tanácsos, vezértitkár terjesztette elő jelentését a bank helyzetéről és a pénzvizonyokról. A jelentés megállapítja, hogy a bankjegyforgalom április végén a múlt évhez képest 183 millió koronával kevesebb; a devizafolyamok oly kedvezően állnak, hogy a bank aranyállománya állandóan növekszik. Május 7-én az aranykészlet 1310,1 millió korona volt és erre a hátre is további szállítások vannak bejelentve. A fötanács nem látta megokoltnak, hogy az aranyözlést esetleges kamatlábmérsékléssel határainktól elvezesse, mert a legutóbbi három esztendő tapasztalatai az aranykészlet lehető megerősítését ajánlják és az aranyállomány jelentékeny szaporítása pénzünk értékállóságát biztosítja. A vezértitkár jelentését a fötanács vita nélkül tudomásul vette.

Ez a hivatalos jelentés prototípusa a pénzgazdasági szofizmának. Nagyhangu, de magtalan frázisokkal igyekezik takarni azt, hogy akkor, mikor a nagy pénzhiány miatt a magántőke éppen nem tud magas kamatlábjövedelmet elérni, a bank a saját részvényeseinek akarja azt biztosítani.

Fizetésektelenségek. A bécsi hitelezői védőegylet a következő fizetésektelenségeket közli: Leder Sztanko cipőkereskedő, Fiume; — Csermák Mathin, be nem jegyzett kereskedő, Petrinja; — Kardos testvérek, kereskedő-cég, Budapest; — Berger Károly hagyatéka, Nemes-Vid; — Grünfeld és Henrici kereskedő-cég, Resicza.

Új gépgyár-részvénytársaság. Magyar Sangerhauseni Gépgyár R.-T. czimvel május 1-én új gépgyár-vállalat alakult Budapesten. Az alaptőke

1.200.000 korona, mely 3000 db 400 koronás részvényből áll. Igazgató-sága: Bujanovics Gyula, Hieronymi Károly, Wallach Ernst, Erb Nándor és Pössel Róbert.

Zavarok a szerb földhitelintézetnél. Az „Uprava Fondova”, Szerbiának a nagy földhitelintézete súlyos zavarokkal küzd. E pénzzavaroknak természete még kissé homályos. Ugyanis az intézet állítólag husz millióra terjedő kölcsönre vonatkozó igérvénylevelét folytán obligóban áll ingatlantulajdonosokkal szemben. Mivel azonban a múlt évben Belgrád városának nyújtott tízmillió kölcsön, valamint az utolsó hónapok politikai és pénzügyi krízisei folytán a megajánlott kölcsönöket nem tudja liquidálni, az ingatlantulajdonosok, különösen a házépítetők rendkívüli kárt szenvednek. Ennek a kritikus helyzetnek megszüntetése érdekében most a párisi szerb követ utján harminczmillió kötvénykölcsön(?) felvétele érdekében egy francia pénzesoporttal tárgyalásokat folytatnak, melyeknek befejezése céljából a francia csoport képviselői legközelebb Belgrádba fognak érkezni.

Emelkednek a Jelzáloghitelbank papírosai. A záloglevélpiac kedvező helyzetéről éppen mai számban emlékeztünk meg. Megerősítette hiradunkat ma a tőzsde is, hol a Jelzálog-Hitelbank papírosai 440 koronáról 444 koronára emelkedtek. Tőzsdei körökben további emelkedésre számítanak.

Telepítések Krassó-Szörényben. A földművelésügyi minisztérium a telepítési célokra rendelkezésre álló alap terhére ujabban ismét két új telep indította meg a munkálatokat és pedig Tergavesten, Krassó megyében, 1168 holdon hozzátelepítés történik. A telephelyek már meg vannak szállva, ötven alföldi református földesgazda és munkás szállottak meg a falut. Százöt gazdálkodó és negyvenhét munkás Izbitse községben telepszik le. Ez új telep önálló községgé fog alakulni. Nevrincsan, szintén Krassó megyében, hetven gazdálkodó és tizenöt munkást telepítenek. A megszállás most van folyamatban.

Új szénbánya-társaság. Már irtunk arról, hogy a handlovi szénterületek kiaknázására a Salgótarjáni és a Magyar Általános Kőszénbánya R.-T. új társaságot alapít. Az új szénbánya r.-t. „Nyugatmagyarországi kőszénbánya részvénytársaság” czéggé fog legközelebb 10 millió korona alaptőkével megalakulni, mely tőkének egyik felét — amint ismeretes — a Salgótarjáni, másik felét a Magyar Általános Kőszénbánya Részvénytársaság érdekesoportja fogja jegyezni. Az igazgató-ságot is az alapító részvénytársaságok egyenlő számu kiküldöttei fogják alakítani. Elnöke az új részvénytársaságnak Chorin Ferenc főrendiházi tag, alelnöke dr. Loew Tivadar, az igazgatóság tagjai pedig Bisztégi Rudolf, Frischmann J. Frigyes udvari tanácsos, Szende Lajos és Reimann Lázár udv. tanácsos lesznek.

A lenmag kedvezményes behozatala. Minthogy a magyarországi lenmagtermelés ez idő szerint nem képes a hazai olajgyárak szükségleteit fedezni és így azok a külföldi lenmag behozatalára vannak utalva, kérvénnyel fordult a győri lenmagolajgyár a kereskedelemügyi miniszterhez, hogy járuljon hozzá ahhoz, miképp Fiumén át kedvezményes díjtétel mellett hozhassák be a tengerentúlról származó lenmagot. Kérvényüket pártolás végett megküldötték az Országos Magyar Gazdasági Egyesületnek is, hol az ipari és kereskedelmi szakosztály pártolólá ajánlotta azt a miniszter figyelmébe. Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter addig is, míg a földművelésügyi miniszternek a lenmagtermelés nagyobb irányu felkarolása érdekében tett intézkedései következtében a helyzet a közel jövőben kedvezőbben alakul, folyó évi augusztus 1-ig terjedő érvénnyel a győri olajgyár kérvényének eleget tett.

A Dunántúli Kőszénbánya R.-T. felszámolása. Megirtuk, hogy a Dunántúli Kőszénbánya Részvénytársaság, miután bányáit a kincstárnak eladta — felszámol. A felszámolást kimondó közgyűlést már megtartották, s felszámolóul dr. Marinovich Imrét és dr. Kosztka Antal választották meg.

Felelős szerkesztő:

PURJESZ LAJOS.

Kiadó-tulajdonos:

A Magyar Ujságkiadó Részvénytársaság.

Igazgató: **ERDŐS ARMAND.**

Reggelizés előtt fél pohár
SCHMIDTHAUER-féle

használatá valódi áldás gyomorhajosoknak és székszorulásban szenvedőknek

Igmándi keserűvíz

az elrontott gyomrot
2-3 óra alatt teljesen
rendbe hozza.
Kis üveg 40 fillér,
nagy üveg 60 fillér.

A SZERENCSE

életünkben nagy szerepet játszik

Egy pillanatnyi kegy

Igen gyakran veti meg szerencsénk alapját. Hiába vagyunk szorgalmasak, hiába vagyunk ügyesek ha nincsen szerencsénk, nem boldogulhatunk.

A Magyar Királyi Szabadalmazott Osztályosorsjáték —

a létező legesélydusabb sorsjáték

— már ezeket juttatott vagyonghoz és jóléthez, dacára annak, hogy aránylag igen csekély összeget áldoz és azt is a nagy főhúzásig

hat havi részletekben fizetheti,

Jobb egy milliót

a véletlenség következtében nyerni, mint elvi okoknál fogva mindennemű szerencsekisérletnek utját állani. Ha igaz az, hogy saját erőnkbe vetett bizalom a legbiztosabb út a létfenntartáshoz, úgy az is helyes, hogy jövedelmünk egy nélkülözhető részét félretéve, azt a véletlenre bizzuk, arra a véletlenre, mely az emberi életben nagy szerepet játszik.

Az I. osztály huzása már május 19. és 21-én kezdődik.

$\frac{1}{8}$ $\frac{1}{4}$ $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{1}$ sorsjegy ára
1.50 3.— 6.— 12.— korona

Rendeljen levelezőlapon vagy utalványon s önnek biztosan sikere lesz, mert nálunk nyerték eddig a legtöbb főnyereményt és a most lefolyt huzásnál

ötödször nyerték a

400,000

koronás főnyereményt.

GÄEDICKE

bankház

Budapest, Kossuth Lajos-u. 11.

TŐZSDÉK.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE

Gabonatőzsde.

Budapest, május 11.

A készáru-piaczon ma kifejezetten lanya volt az irányzat. Mérsékelt kínálattal szemben a mal-mok nagyon tartózkodók voltak és a tegnapiaknál sokkal rosszabb árakat ígértek, különben is csak igen kevés vételkedvet mutattak. Mindössze 12000 q buza kelt el a tegnapiaknál 20 fillérrel olcsóbb áron. A legdrágább eladási ár 30.20 korona volt 80 kilós tiszavidéki búzáért, a legolcsóbb pedig 27.60 korona, 76 kilós dunai búzáért. Egyéb gabonaművek közül a rozs változatlan, az árpa bányadt, a tengeri 10 fillérrel, a zab 20—30 fillérrel olcsóbb. Forgalmomba került: 400 q zab 16.80—17.60 koronás áron, egyéb semmi. — A határidő-piaczon a mai üzlet mindjárt megnyitáskor lanyhán és a tegnapi zárlatnál alacsonyabb jegyzésekkel indult meg. A forgalom folyamán aránylag csendes volt az irányzat, csupán a májusi buza volt sürgős kínálatra kifejezetten lanya, de zárlat felé ez is szilárdult, míg a többi cikkek meglehetősen tartották a kezdő árfolyamukat. Felmondás ma — keddi nap lévén — nem volt. Holnapra nagyobb buza felmondást várnak. A tegnapi zárlatához viszonyítva, ma végeredményképpen a májusi buza 32 fillérrel, az októberi buza csak 10 fillérrel, az októberi rozs 6 fillérrel, az októberi zab 8 fillérrel, a májusi tengeri 10 fillérrel, a júliusi tengeri 8 fillérrel gyengült.

A készáru-piaczon elkölt:

Buza: Tiszavidéki: 500 q 81 k, 250 q 79 k 30.20 K, 300 q 80 k 29.90 K, 200 q 79.5 k 29.70 K, 200 q 79 k 29.70 K.

Bácskai: 100 q 79.5 k, 200 q 79 k 29.80 K, 300 q 77 k 29.20 K.

Duna-bácskai: 2100 q 75.5 k 28.30 K.

Dunai: 730 q 76.5 k 28.10 K, 100 q 76.5 k 27.60 K kpf., 100 q 76 k 27.60 K kpf., 1600 q 76 k 27.95 K, 100 q 75.5 k 28.50 K, 920 q 77.5 k, 500 q 77 k, 1000 q 76 k 28.10 K kpf

Raktári: 1000 q 76 k 27.60 K.

Zab: 2000 q 16.80 K kpf. par., 100 q 17.40 K kpf., 1000 q 17.60 K kpf.

Az árak 100 kilogrammonként koronaértékben értendők.

A készáru jegyzése a mai tőzsdén a következő volt:

Buza	kilós	Ára 100 kg.	kilós	Ára 100 kg.
Tiszavidéki	75	—	79	29.05—29.35
"	76	27.90—28.60	80	29.10—29.55
"	77	29.60—29.40	81	29.35—28.95
"	78	28.80—30.20	82	—
Fejérmegyei	75	—	79	28.50—29.20
"	76	27.95—28.50	80	28.55—29.25
"	77	28.35—28.45	81	—
"	78	27.50—28.95	82	—
Pestvidéki	74	—	78	28.55—28.95
"	75	—	79	28.55—29.20
"	76	28.20—28.50	80	28.30—29.25
"	77	28.60—28.95	81	—
Bácskai	74	—	78	29.20—30.30
"	75	—	79	28.75—29.16
"	76	28.35—28.80	80	29.20—29.55
"	77	28.35—28.90	81	—
Rozs I.rendű uj	—	—	—	20.05—20.20
középmínőségű uj	—	—	—	20.05—20.15
Árpa takarmány I. rendű	—	—	—	18.—18.80
II. rendű	—	—	—	17.40—17.30
Köles	—	—	—	—
Zab I. rendű	—	—	—	17.45—18.20
II. rendű	—	—	—	17.05—17.45
Tengeri belföldi uj	—	—	—	15.20—15.45
Korpa:	—	—	—	12.40—12.70

A határidő-piaczon köttetett:

Délelőtt:

Előforduló kötések (100 kg.-kint) 1909-re:

Buza májusra	27.74—27.72—27.76—27.26—27.58
Buza októberre	28.60—28.54—28.64—28.60—
Rozs októberre	18.74—18.80—18.66—18.80—
Tengeri májusra	15.20—15.18—
Tengeri júliusra	15.70—15.62—
Zab októberre	14.82—14.84—14.80—14.91—14.86

7 óra 30 perczkor zárulnak:

1909. májusi buza	27.48—27.50
1909. októberi buza	28.58—28.60
1909. októberi rozs	18.74—18.76
1909. májusi tengeri	15.18—15.20
1909. júliusi tengeri	15.62—15.64
1909. októberi zab	14.88—14.90

Budapesti gabonaforgalom.

1909. május 9-től 1909. május 10-ig.

	Erkezett	Elszállított
	m é t e r m á z s s a	
Buza	10062	—
Rozs	304	203
Árpa	562	—
Zab	788	6
Tengeri	10804	3459
Liszt	858	6899
Korpa	—	3198

Értéktőzsde

Már a tegnapi tőzsdei forgalom alatt is némi szilárdság volt érezhető a bécsi számlára eszközölt vásárlásokra ez a szilárdság ma még jobban kifejezésre jutott, amelyet a bécsi számlára történt folytatolagos vételek idéztek elő. A tőzsdei vásárlások a magyar politikai helyzet kedvezőbb megítélésére vezethetők vissza. Elsősorban figyelmet érdemel a magyar koronajáradék áremelkedése, mely a mai nappal ismét elhagyta a 93.50 koronás árfolyamot. A nemzetközi értékek közül elsősorban a magyar hitel 4.50 koronás javulása figyelemreméltó, melyhez képest az osztrák hitel csak másfél koronával emelkedett. A többi bankérték is javult a mai szilárd irányzat alatt. A forgalom ma élénk volt úgy a nemzetközi, mint pedig a helyi piacon. A korlátértékek közül az Első Magyar Iparbank, Kereskedelmi Bank, Hazai Bank, Első magyar Biztosító, Drasche, Salgó, Ujlaki téglá, Danubius és Városi vasút részvényekben volt élénkebb üzlet. A járadékpiacon is meglehetősen élénk ügyletek uralkodtak az egész napi forgalom alatt a helyi és bécsi számlára történt vásárlások további javulással jártak. A mai üzlet folyamán az alant jegyzettek kivül a következő értékek kerültek forgalomba: Salgótarjáni 580—581 koronán, Drasche 510—512 koronán, Kereskedelmi bank 3440—3445 koronán, Danubius 311—313 koronán, Hazai bank 281 koronán, Kerámiai gyár 222 koronán, Ujlaki téglagyár 331—332 koronán, Ujlaki elővételi jog 2.30—2.40 koronán, Józsv sorsjegy 13.50 koronán, Szanatórium sorsjegy 8.05 koronán.

Az előtőzsdén előfordult kötések:

Osztrák hitel 642.25—642.50—642—642.75. Magyar hitel 752.50—754.50, Osztrák-magyar államvasut 711.75, Leszámitolóbank 486.75—489—488.50, Jelzálogbank 441—443—442.50, Rimamurányi 572—573—572—572.50, Városi villamosvasut 270—270.25, Magyar koronajáradék 93.50—93.60 koronán.

A déli tőzsdén előfordult kötések:

Osztrák hitel 642.75—642.25, Magyar hitel 754.50—755.25—755, Osztrák-magyar államvasut 712, Leszámitolóbank 488.50, Jelzálogbank 443.50, Rimamurányi 572—573.25—572.50, Városi villamosvasut 270, Közuti vaspálya 566, Déli vasut r. 110, Magyar koronajáradék 93.60—93.65 K.

Díjbiztosítások osztrák hitelrészvényre holnapra 4—5 korona, nyolcz napra 6—8 korona, május hónap végére 18—20 korona.

Utőtőzsde délután 4 órakor:

Osztrák hitel 642, Magyar hitel 755, Államvasut 711.50, Jelzálog 443.50, Rimamurányi 573, Városi vasut 271, Közuti vasut 565, Leszámitoló bank 487.50.

BÉCSI GABONATŐZSDE:

Bécs, május 11. (Saját tudósítónktól.) A párisi és londoni tőzsdék szilárd irányzatot jelentettek, ellenben az északamerikai piacok ismét gyöngültek. Itt a kedvező időjárásra való tekintettel gabonában nem jelentkezett vásárlási kedv és az üzlet lanya volt. Buza 10 fillérrel olcsóbb lett, rozs alig hanyatlott, tengeri meglehetősen ártartó volt, míg zab 5 fillért veszített árából.

Jegyzetelt buza: tiszavidéki 15.35—15.65, bándti 15.05—15.45, mosoni 14.50—14.85, tótfelvidéki 14.60—14.95, délvasuti 14.60—14.95, marchfeldi 14.35—14.70.

Rozs: tótfelvidéki 10.05—10.25, esepeli 10—10.20, pestmegyei 10.15—10.35, délvasuti 10.05—10.25, külföldi magyar 10—10.20, osztrák 10—10.20.

Árpa: morvaország 8.40—8.80.

Magyar tengeri 8.05—8.25.

Cinquantin 9.85—10.15.

Magyar zab 9—9.50, válogatott 9.50—9.90.

BÉCSI ÉRTÉKTŐZSDE

Bécs, május 11. A magyar válság kedvező elsimulásáról érkező jelentések és a pénzpiac javulása az elötözde irányzatát megszilárdították, a forgalom azonban csekély volt, mert Newyorkból gyengült árfolyamokról érkezett hír. Államvasuti részvény helyi vásárlásokra élénkült. Korlátértékek közül hirtenbergi patrongyár és magyar általános közszénbánya részvények emelkedtek. Déli vasúti részvények és 3 százalékos déli vasúti elsőbbség el volt hanyagolva. A járadékpiacon az árfolyamok megszilárdultak. Magyar koronajáradék emelkedett. A déli tőzsde megnyitáskor nagyobb tatrózkodás állott be arra a hirre, hogy a kamatláb változatlan marad, az árfolyamok azonban nem változtak lényegesen. Magyar koronajáradék elvesztette javulását. A forgalom későbbi során a vezetőértékek megmaradtak nívójukon.

11 órákor zárultak:

Osztrák hitel 641.75, Laenderbank 453, Union 550, Államvasut 712.50, Déli vasut 111, Alpesi 647, Rimamurányi 572, Hirtenbergi 1079, Magyar általános közszénbánya 643, Török sorsjegye 187, Magyar koronajáradék 93.35, 3 százalékos déli vasúti elsőbbség 276.

1 órákor jegyezték:

Osztrák hitel 642.25, Magyar hitel 753, Anglo 304, Bankgyűlés 531, Földhitel 1096, Laenderbank 453.25, Union 550.50, Magyar Jelzálog 443, Államvasut 711.50, Déli vasut 110.25, Dunagőzhajózás 930, Alpesi 646.50, Prágai 2590, Rimamurányi 573, Orosz járadék 90.60, Török sorsjegye 188, Magyar általános közszénbánya 646.

Bécs, május 11. (Magyar értékek zárlata.) 4 százalékos arany-járadék 113.60, Tiszai és szeg. köles. sorsjegye 144.—, Magyar hitelbank részvény 753.50, Magyar leszámítoló és váltó részvény 487.—, Rimamurányi 572.25, Magyar ezkoripar 19.56, Adria hajózási részvénytársaság 391.—, Magyar koronajáradék 93.50, 4 százalékos magyar földteherm. kötv. 93.70, Magyar nyer.-k. sorsjegye 204.—, Kassa-Oderbergi Vasut részvény —, Magyar Jelzálogbank 442.— Magyar keresk. bank 3437.—

Bécs, május 11. (Osztrák értékek zárlata.) 4,2 százalékos papír-járadék 96.60, 4 százalékos osztrák arany-járadék 117.20, 1860-as sorsjegye 158.25, Osztrák hitel-sorsjegye 479.—, Angol-osztrák bankrészvény 303.—, Bécsi Bankverein 529.25, Osztrák-magyar bank 1770, Déli vasut 110.25, Dunagőzhajózási társ. 929.—, Dohány részv. 340.—, Cs. k. arany (vert) 11.33, Német bankv. 117.20, Osztr. Lloyd 434.50, 4,2 szaz. ezüst jár. 96.50—99.70, Osztr. koronajáradék 96.45, 1864-es sorsj. 281.—, Osztrák hitelintézeti részvény 641.25, Union-Bank 549.75, Osztrák Landerbank 452.25, Osztrák-magyar államvasut 710.25, Elbevolgyi vasut 462.50, Alpesi részvény 645.—, 20 frankos 19.04, Londoni váltóár 239.65, Lipótkohó 457.—, Töröksorsjegye 187.50.

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTŐZSDE

Berlin, május 11. A tegnapi newyorki tőzsde eszalódást keltő magatartása fokozta az itteni piac kedvetlen hangulatát úgy, hogy az árfolyamok cse-

kély kivétellel a gyöngébb irányzat felé hajlottak. Az esések azonban kizárólag szűk határok között maradtak. Csak a bányáértékek piacán kellett bochimuaoknak erősebben szenvedniük a realizációk hatása alatt. Az összirányzattal ellentétben villamossági részvényekben élénk üzlet fejlődött ki. Okot adott erre az a jelentés, amely szerint abban a konzorciumban, amely a szentpétervári közúti vasut átvételére német nagybankok vezetése alatt vállalkozni kíván, Siemens és Halske, valamint az általános villamossági r. t. is résztvesz. Az előbbinek részvényei több mint 2%kal emelkedtek. Az osztrák értékekre is ösztönző hatással volt Bécs optimisztikusabb magatartása. A varsó-bécsi vasut részvényeiben jobb volt az üzlet. Déli vasut részvények, amelyek eleinte csekélységgel engedtek, később a többi értékekhez hasonló irányzatot követtek. A további folyamatban az üzlet igen csöndes volt és az árfolyamok csak csekély ingadozásoknak voltak kitéve. Zárlat felé a Laurakohó részvényei visszavásárlásokra javult. Az utőtzsde magatartása renyhe volt. A készpénzpiac ipari értékei többnyire gyöngébbek voltak. Napi pénz 2%, magánleszámítolási kamatláb 2 1/4%.

Zárlatok jegyezték: 4,2 százalékos papír-járadék —, 4 százalékos osztrák arany-járadék —, osztrák hitelrészvény 201.50, Déli vasut 18.25, orosz bankjegye 215.55, 4 százalékos új orosz kölcsön 84.90 Disconto Commandit 169.40, Dinamittruzst 165.40, Harpeni 196.—, Unifikált török járadék —, 4,2 százalékos ezüst-járadék 96.50, 4 százalékos magyar arany-járadék 95.60, Magyar koronajáradék 93.60, Osztrák-magyar államvasut 152.50, Bécsi váltóár 85.30, Olasz járadék 104.40, Alt. villamossági Edison 234.10, Gelsenkircheni 187.70, Laurakohó 192.25, Szilárd.

Frankfurt, (Zárlat) május 11. 4,2 százalékos papír-járadék 99.75, 4 százalékos osztrák arany-járadék 100.10 Osztrák hitelintézeti részvény 202.—, Osztrák-magyar államvasut 152.60, Északnyugati vasut —, Bustielradi vasut —, Londoni váltóár 204.35, Bécsi Bankverein 134.30, Villamos részvény —, 3 százalékos magy. aranykölcsön 79.50, 4,2 százalékos ezüstjáraadék —, Osztrák koronajáradék 96.70, Magyar koronajáradék 93.80, Osztrák-magyar bank 127.50, Déli vasut részvény 17.80, Elbevolgyi vasut —, Bécsi váltóár 85.25, Párisi váltóár 812.75, Union bankrészvény 136.—, Alpesi bányarészvény —, Allandó.

Hamburg, (Zárlat) május 11. 4,2 százalékos ezüst-járadék 99.80, 1860, sorsjegye 158.—, Déli vasut 18.—, 4 százalékos aranyjáradék 150.15, Osztrák hitelrészvény 201.60, Osztrák-magyar államvasut 152.20, Olasz járadék —, 4 százalékos Magyar aranyjáradék 95.60, Nyugodt.

London, május 11. Angol consol 85 1/4.

Páris, (Zárlat) május 11. 3 szaz. Franciaia járadék 97.55, Osztr. aranyjáradék 99.80, Magyar arany-járadék 97.90, 3 százalékos Olasz járadék —, Déli vasut elsőbbségi kötv. 294.—, 5 százalékos marokkói járadék 525.—, 4 százalékos spanyol járadék 98.82 4 százalékos unifikált török jár. 93.02, Török sorsjegye 174.75, Török dohányrészvény 360.—, Osztrák földhitelintézet 11.67, Osztr. Landerbank —, Magyar jel-

zálogbank —, Banque de Paris 1619, Banque Ottomane 718, Osztr. magyar államvasut —, Déli vasut —, Hartmann gépgyár 536.—, Uríkányi köszén 164 Váltó Amsterdamra (rövid) 208.42, Váltó német piacokra (rövid) 122.87, Váltó Bécsre (rövid) 104.93, Váltó Belgiumra (rövid) 1/3, Olasz aranyváltó (rövid) 1/16, Váltó Svájcra (rövid) 1/2, Csek Londonra 23.55, Magánkamatláb 1.28, Nyugodt.

ÜZLETI TUDÓSÍTÁSOK

Vásáresarnok.

Május 11. Az állandóan hűvös és esős időjárás folytán igen kevés spárta érkezett; a jegyzések állandóan magasak maradtak. 1-a, friss teavaj változatlanul szilárd. Burgonya lanya. Tojás export híjján csendes, olcsóbb árak beköszöntését várjuk. A konzerválás folyamatban van. Mai árak:

Husneműk: marhahus hátulja 132—144 K, eleje 104—116 K, vidéki borjú, bőrben hosszan mérve súlylevonás nélkül 100—112 K, helybeli borjúhús 112—128 K, sertéshus szalonnával 140—142 K, lehozott sertés 150—152 K, szalonna friss 124—128 K, szalonna sózott 108—136 K, szalonna füstölt 140—144 K, olvasztani való 144—152 K, háj 160—164 K, sertésszár 150—152 K, mind métermázánként.

Füstölthús (vidéki) kg-ja 140—160 K, hazai sonka 1.80—2.— K, szalámi magyar 3.20—3.40 K, szalámi nyári 1.20—1.40 K kg-kint.

Vad: őz 1.60—1.60 K. Baromfifélék: Elő: rántani való csirke 2.20—3.60 K, kacsá sovány 3.60—5.— K, kacsá hizott 4—6 K, liba, fiatal 16—20 K, lud, hizott 14—18 K, tyúk 4—4.80 K, pulyka 7—8 K páronként.

Vágott: szépen tisztított baromfi: hizott lud 1.30—1.60 K, hizott rucza 1.50—1.60 K, hizott pulyka 1.20—1.50 K, levestyúk 1.40—1.50 K kg-kint. Palard 1.80—2.— K darabonként.

Tejtermékek: tevaj (centrifugált) I. 3.20—3.40 K, II. 2.80—3.— K, főzővaj (köpült) 2.—2.40 K, tehénturó 28—36 K.

Válodi erdélyi juhturót és munkásturót igen jutányosan szállíthatunk.

Zöldsejfélek: burgonya (vagonára) sárga 8—9.60 K, róza 8—9 K, fehér 5—6 K, sárgarépa 24—28 K, petrezselyem 24—28 K, vöröshagyma makói 23—24 K, fokhagyma 40—52 K, káposzta 20—24 K 100 kg-kint, leves 10—60 K kg-kint. Uborka salátának 40—60 K. Gyümölcsfélék: Szőlő 1.60 fillér kg-kint.

Alma: válogatott elsőrendű ár (aranyparmen, rannet, Jonathán, Törökbalint, batul (ab.) 60—80 K, Dió I. 40—60 K, dió II. 30—40 K 100 kg-kint.

Vegyesáruk: Bor és szeszesitalokat minőség szerint különféle áron értékesítünk. Méz 70—95 K kg-kint. Tojás: bácskai 75—76 K eredeti ládánként (1440 darab).

Sertéskonzumvásári jelentés.

(A székesfővárosi állatvásár és közbiztonsági igazgatósága.) Május 11-én. Előző napi eladatlan maradvány 364 drb sertés. Mai felhajtás 714 drb sertés, 2 drb süldő, összesen 1078 drb sertés, 2 drb süldő. Eladott 787 drb sertés, 2 drb süldő. Mai maradvány 291 drb sertés. Következő árak jegyeztettek: Zsirsertés: Öreg I. rendű 350 kilogrammon felüli életsúlyban 110—115 fillér, II-odrendű 2800—350 kilogramm 100—108 fillér, silány 94 fillérig, fiatal nehéz 300 kilogrammon

Table with multiple columns: Budapesti értéktőzsde, Mai záró árfolyam, Pénz, Áru, Záloglevelek, Elsőbbségek, Bankok, Gőzmalomok, Iparvállalatok, Sorsjegyek, Fénznemek és váltók. It lists various financial instruments and their market values.

felül elősúlylevonással 138—150 fillérig, fiatal közép 220—300 kg.-ig elősúlylevonással 134—150 fillérig, fiatal könnyű 120 kilogrammig levonással 134—150. Árak minden levonás nélkül kilogrammonként, elősúlyban értendő. A vásár irányzata lanyha. Az árak változatlanok.

Bécsi sertésvásár.

Május 11. A mai sertésvásárra 12273 darabot jelentettek be, melyből a vásár kezdetéig felhajtott 5871 fiatal és 5301 hizott sertés. Árak: elsőrendű 132—134 fillér; középnéhez 122—130; idős 110—120 fillér; könnyű 108—120 fillér; fiatal sertés 96—123 fillér kilogrammonként elősúlyban, levonás nélkül.

Kőbányai sertéspiac.

Május 11. Hizott sertésárak: Magyar elsőrendű: fiatal nehéz (páronként 320 klgon felül) 144—146 fillér, fiatal közép (páronként 251—320 klg.) 144—146 fillér, könnyű (páronként 250 klgig) 144—146 fillér. Magyar szedett: Közép (páronként 240—280 klg.) 144—148 fillér, könnyű (páronként 240 klgig) 144—148 fillér. Sertésleltétel: 1909. május 9. napján volt készlet 25295 drb, május 10. napján felhajtott 59 drb, május 10. napján elszállított 266 drb, május 11. napjára maradt készlet 25088 drb. A hizott sertés üzletirányzata élénk.

Budapesti szurómarhavásár.

Május 11. Felhajtott 2106 drb élő borjú, 50 drb élő bárány. Árjegyzék: Elsőrendű élő borjúkért 84—92 fillérig, kivételesen 96—98 fillér, középmínőségű élő borjúkért 72—82 fillérig, silány és rugott borjúkért 60—70 fillérig, kilogrammonként (levonás nélkül.) Előbárányokért 10—14 K. Az irányzat lanyha volt, elsőrendű minőségek árai 4—6, gyengébb minőségek árai 8—12 fillérral klgkint csökkentek.

VIZÁLLÁS.

máj. 10. máj. 11.		máj. 10. máj. 11.	
méter		méter	
Am	Schärding 1.28 1.31	Tisza	M.-Sziget 1.06 1.26
Buna	Passau 2.49 2.26		Tekeháza 1.18 1.45
	Linz 0.05 0.26		V.-Nemény 3.84 5.27
	Bécs 0.44 0.40		Tokaj 4.20 5.10
	Pöcsöny 2.55 2.77		Tiszafüred 4.24 4.68
	Komárom 3.71 4.10		Szolnok 4.08 4.36
	Budapest 3.52 3.—		Csongrád 3.77 4.23
	Paks 3.29 2.78		Szeged 4.03 4.65
	Mohács 4.35 3.88		T.-Becse 3.46 3.98
	Gombos 4.85 4.82		Titel 4.22 4.60
	Ujvidék 4.— 4.23	Óndóva	Hoór 0.95 0.10
	Pancevo 3.76 4.87	Tapoly	Bartfa 0.52 1.30
	Orsova 8.74 4.—	Bodrog	Ladmóca 2.01 2.28
Merva	Morvafalu 2.24 2.59	Sajó	Zsolca 1.49 1.98
Vág	Zsolna C.— 1.44	Hernád	H.-Németi 0.30 1.32
	Trencsén 0.03 1.25	Berethy	Margitta 0.08 1.24
	Szard 0.95 2.28		C.— 0.96
Rába	Szt.-Gothárd 0.20 0.20	Kőrös	Ceucs 0.60 0.72
	Sárvár 0.06 0.30		N.-Várad 0.25 0.58
	Győr 3.— 3.32		Belényes 0.64 0.78
Dráva	Várasd 1.85 1.80		Tenke 0.16 0.40
	Zákány 0.50 0.45		Gurabonc 0.48 0.84
	Bárcs 1.35 1.25		Borosjenő 0.25 0.14
	Eszék 2.97 2.81		Békés 1.42 2.36
Mura	M.-Szerdah. 1.50 1.24	Gyoma	2.46 3.36
Száva	Zágráb 0.68 1.04	Gy.-Fehérvár	1.04 1.58
	Sziszek 3.05 6.04		Branjovska 0.24 2.16
	Mitrovicza 4.44 5.72		Soborsin 0.— 0.82
Szamos	Deés 0.80 1.21		Arad 0.26 2.35
	Szatmár 1.28 2.64		Makó 1.52 1.—
Kraszna	N.-Majtény 0.66 1.32	Temes	K.-Kostály 1.04 1.02
Latorozsa	Munkács 0.30 0.42	Béga	Kiszető 0.94 0.40
Laboroz	Homonna 0.38 0.95		Temesvár 0.04 0.10
Ug	Perceceny 0.— 0.—		Becskerék 0.88 0.87

SÖTÉT NAPLÓ.

— Orosz forradalmi kép. —

Írta: **Ropsin V. Ford.: Szabó Endre.**

No és aztán ott feküdt arcra bukva a szögletben. A szőnyegen feketéllett a revolver. És újra sötét és esend lett.

És most, mintha csak magam előtt látám őt az ajtóban állva. Fürtjei szétzilálódtak, kék szemei kialudtak. Reszket és azt sutogja:

— Zsorzs... ugy-e, eljössz, Zsorzs...

Járkáltam a városban. Ragyognak a toronyok tetején a keresztek. Szomorúan harangoznak esti istentiszteletre. Az utcákon zaj, beszélgetés. Minden oly különös, hozzám közel álló. Itt őlt Ványa. Amott a sikátorban halt meg Fjodor. Itt találkoztam Helénával... Itt a parkban sirt Erna... Mindegy elmúlt. Tűz volt, most az üszkők füstölögnek.

Szeptember 27.

Unom az életet... Ma úgy, mint tegnap, tegnap úgy, mint ma. Ugyanaz a tejszerű köd, ugyanazok a szürke hétköznapiak. Ugyanaz a szeretet, ugyanaz a halál. Az élet olyan, mint egy száik utca: régi házak, alacsony, lapos fedelek, gyári kémények. Kőkémények fekete erdejé.

Itt van egy bábszínház. Felhúzták a függönyt, mink a színpadon vagyunk. A sápadt

Kivonat a hivatalos lapból.

— Május 11. —

Kinevezések. A belügyminiszter Follert Gyula vármegyei közigazgatási gyakorlatot határszéli rendőrségfoglalmazóvá, Spezián Gyula végzett joghallgató, betleri lakost a határrendőrséghez fogalmazógyakornokká; a földmivélségi miniszter dr. Boeczay Ottó bölcsész tudort, a kísérletügyi intézmények tisztái létszámába ideiglenes minőségű asszisztenssé; a pénzügyminisztérium vezetésével megbízott miniszterelnök Káoszonyi János zilahi kataszteri irattári kezelő irodatisztet pénzügyi irodatisztté, Papp Albert zilahi pénzügyi irodatisztet pedig kataszteri irattárt kezelő irodatisztté, a bányászatinál alkalmazott kezelési tisztviselők létszámában Székely Kálmán és Richter Mihály segéd-tiszteket kezelőtisztekké és Schmier Imre altiszteket kezelősegéd-tisztekké, Hegyessy Ádám pénzügyminiszteri szolgálatot kataszteri helyszínelési beelőbízottsi gyakorlatokká; az igazságügyminiszter Kovács János kismartoni járásbírói díjnokot a vasvári és Konez Béla nagyvárvidéki járásbírói díjnokot a tenkei járásbírói díjhoz irnokokká; a makói pénzügyigazgató Hrusztek Rezső felsőbb kereskedelmi iskolát végzett kiszombori lakost a makói adóhivatalhoz ideiglenes minőségű díjtalan gyakorlatokká nevezte ki.

Áthelyezések. A igazságügyminiszter Ontsák János nagyválti járásbírói jegyzőt a székelyudvarhelyi törvényszékhez, Oláh Károly nagybecskereki törvényszéki irnokot a szegedi ítélőtáblához helyezte át.

Anyakönyvezetők kinevezés. A belügyminiszter Kisküüllővármegyében az orszébetvárosi anyakönyvi kerületbe Jakabfy Albert rendőrkapitányt anyakönyvezető-helyettesé nevezte ki és őt a házassági anyakönyv vezetésével és a házasságkötésnél való közreműködéssel is megbízta.

Némagyarosítások. A belügyminiszter kiskoru Dick Andor szatmárnémeti lakos Gáldira, Blau Jakab budapesti lakos Biróra, Bugnár György magyarországi lakos Bognárra, Bleier Katalin budapesti lakos családi nevének Szunyogra kért átváltoztatását megengedte.

Pályázatok. Az ógyallai csillagvizsgáló-intézetnél II-ik ajunktusi állásra május 30-ig; a gyulai pénzügyigazgatóságnál adóhivatali ellenőri állásra 2 hét alatt; Fogaraszvármegye alispáni hivatalánál két díjnoki állásra május 31-ig; a vágújhelyi járásbírói díjnál betétszerkesztési leiró díjnoki állásra, a rimaszombati pénzügyigazgatóságnál pénzügyi számellenőri állásra 14 nap alatt a székszárdi törvényszéki fogháznál fogházrémesteri állásra, a budapesti törvényszékénél irnok állásra 4 hét alatt, a fumei tengerészeti hatóság-nál gépesítő állásra május 31-ig; a budapesti államrendőrség-nél négy hivataltisztai állásra június 1-ig; a marosvásárhelyi pénzügyigazgatóságnál egy díjtalan és egy díjas adóhivatali gyakorlati állásra 2 hét alatt; a hajdusobozslói járásbírói díjnál irnok állásra 28 nap alatt; a székszebesi járásbírói díjnál telekkönyvi átala-kító díjnoki állásra 2 hét alatt; a fumei tengerészeti hatóság-nál négy révszolgai és egy portási állásra május 25-ig; az élelmi járásbírói díjnál hivataliszolgai állásra június 11-ig lehet beadni a pályázatokat.

EGYETÉRTÉS

politikai napilap.

Kiadóhivatali igazgató; **PAJOR MÁTYÁS.**

IDŐJÁRÁS.

A Magyar Kir. Országos Meteorológiai és Földmágnességi intézet jelentése.

Az elmúlt nap időjárásának átnézete:

Hazánkban az utóbbi 24 óra alatt az ország északi felének tulymórt részén, továbbá a déli megyékben, meg a tengerparton volt kisebb-magyobb eső, melynek mennyisége északnyugaton helyenkint a 10 mm.-t meghaladta, a tengerparton pedig 30 mm. fölé emelkedett, míg északkeleten, meg a déli részeken alig egy-két mm.-nyi eső esett. A hőmérséklet országsszerte tovább emelkedett, a maximum számos helyen elérte a 20 C. fokot és Malaczkán 22 C. fok, a minimum pedig Tátrafüreden 1 C. fok volt.

Prognózis a következő 24 órára:

Lényegtelen hőváltozás és helyenkint eső várható.

Állomás	Legnyomás mm. 700 +	A hőmérséklet Celsius szerint	Szélirány és erője	Felhőzet	Csapadék mm.		Hőmérséklet	
					max.	min.	max.	min.
A.-Szatmár	65.4	9.8	NE	2	2	17	3	
Ungvár	62.8	8.6	E	2	0	16	0	
Késmárk	63.8	6.2	E	0	0	13	0	
Losoncz	62.8	10.4	N	0	0	14	3	
Ogyalla	61.1	11.0	N	0	0	17	7	
Budapest	62.0	11.1	N	0	0	15	4	
Hérvény	61.2	10.6	N	0	0	17	1	
Keszthely	61.9	11.2	N	8	4	15	3	
Pécs	62.3	12.0	N	4	4	17	5	
Zágráb	62.1	11.5	N	0	0	17	6	
Fiume	61.8	11.6	NE	0	3	15	9	
Szeged	62.5	12.2	N	0	4	15	4	
Temesvár	63.5	11.2	N	0	2	13	4	
Nagyvárad	63.1	13.0	N	0	0	15	2	
Kolozsvár	64.9	10.2	N	0	4	15	0	
Nagysebén	64.0	11.3	NW	0	4	17	0	
Szatmár	—	0.8	N	0	0	17	1	
Réger	—	9.8	NW	0	4	17	8	
Arvavárja	—	9.2	NW	0	0	11	1	
Selmeczbánya	—	9.5	NW	0	4	10	1	
Komárom	—	6.8	NW	0	0	14	5	
Magyar-Óvár	—	5.4	NW	0	0	12	5	
Sopron	—	3.1	NW	0	0	6	2	
Eszék	—	7.9	N	0	0	15	6	
Cirkvenica	—	9.2	E	0	4	16	9	
Dobrecsen	—	10.1	E	0	4	18	0	
Kocskemét	—	0.—	E	0	0	—	—	
Óroszáza	—	10.4	E	0	4	14	9	
Arad	—	12.0	NE	1	4	14	10	
Zsombolya	—	11.9	N	0	4	15	10	
Verecske	—	12.6	E	0	0	6	11	
Orsova	—	0.—	E	0	—	—	—	

Jogtudományi és államtudományi szigorlatokra, alapvizsgákra, államvizsgákra, ügyvédi és bírói vizsgákra előkészítő biztos sikerrel

Dr. ERŐS VILMOS

jogi szemináriuma
Budapest, VII. ker., Wesselenyi-utca 13. szám. Fiókintézet: Kolozsvár, Deák Ferenc-utca 14. szám.
TELEFON 118-57. TELEFON 118-57.

mas körforgó ringlispi. Az emberek bele repülnek a tűzbe, mint az esti lepkék. A tűzben elvesznek. De nem mindegy az?

Unatkozom. A napok megint jönnek, mennek. Megszólal a kulisszák mögött a nyekergő kintorna, Pierrot futásban keres mekkvést. Tessék beszélni. A komédia-ház nyitva!

Eszembe jut, hogy egy késő ősszel, éjnek idején a tenger partján jártam. Álmosan lihegett a tenger, renyhén csuszott a part felé, renyhén mosta a fövenyet. Köd volt. A ködben elusztak a partok körvonalai. A hullámok összeolvadtak az éggel, a fövenyes part a vízzel. Valami nyirok és vízenyősség fogott körül. Beszittam a sós nedvet. Hallottam a víz zúgását. Sem csillag, sem más világosság sehol. Köröskörül áttetsző homály.

Épp úgy, mint most. Ninesenek körvonalaik, nincs kezdet és vég. Vodvill ez, vagy dráma? Tapadós lé, vagy vér? Bábszínház, vagy élet? Nem tudom. Ki tudja?

Október 1.

Elmenekültem a városból. Tegnap este kijöttem a pályaházba, gépiesen felültem a vonatra. Az érkező kocsiiban esőrómpölés, a ruganyok meghajlanak. A gép sikkant. Az ablakon át sietve tünédeznek fel a lámpák. Sietve zakatolnak a kerekék.

Itt őszi sár van. A reggel hunyorog, komorkodik. A folyó hullámai: mint az ólom. A folyó felett ködös árny, tul hegyes torony.

(Folyt. köv.)

SZÍNHÁZAK.

Szerda, 1909. május 12-én

NEMZETI SZÍNHÁZ.

A vadkacsa.

Tragikomédia 5 felvonásban. Írta: Ibsen. Hangok fordította: Dr. Lukács György.

Személyek:

Werle	Hovváth
G. G. ers	Pethes
Az öreg Ekdal	G. bánya
Halmár Ekdal	Gál
Gina	H. gyési M.
Hedvig	Varadi A.
Sörbyné	Lenkel H.
Reiling	Sorlat
Mollik	Mészáros
Petersen	Abonyi
Jensen	Széké
Kovács ur	Rónis
Kopasz ur	Hajdu
Rovidatio ur	Bartos

Kezdeté 1/2 8 órakor.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Hajduné K. Ilona felléptével:

Fra Diavolo

Vagy: A terracini vendéglőadó. Víz opera 3 felvonásban. Szövegét írta: Scriba E. Fordította: Váradi Antal. Zenéjét szerz.: Auber D.

Személyek:

Fra Diavolo	Környey
Lord Cookbourne	Kornai
Pamela	Ambrusné
Lorenzó	Kertész
Matteo	Ney B.
Zerlina	Hajduné
Giacomo	Hegedűs
Beppe	Dainoki
Paraszt	Karját
Katona	Juhász

Kezdeté 7 órakor.

VIGSZÍNHÁZ.

Lupin Arzén.

Színmű 4 képből Írta: Croisset & Leblanc. Fordította: Adorján A.

Személyek:

Gournay Martin	Szerény Z.
Germainé	Hegedűsné
Kicsinov Szonya	Varsányi I.
Charmarce nerczeg	Tihanyi
Guerehard	Hegedűs
Charolais apó	Vendrey
Bernard, a fia	Sarkadi
Viktore	Haraszthy
Vizsgálobíró	Bihari
Roussin	Balassa
Reudorbiztos	Kazaliczky
Jean	Bárdi
Mario	Molnár A.
Irma	Balazs
Firmin	Gyöző

Kezdeté 1/2 8 órakor.

KIRÁLY SZÍNHÁZ.

Jánoska.

Fantasztikus és dalos vígjáték 3 felvonásban. Írta: Marlos Ferencz. Zenéjét szerzette: Jakobi Viktor.

Személyek:

A nagymama	Orley Fl.
Margit (lányai)	Harmath I.
Böske	Kosáry E.
László, Margit férje	Szirmay
Jánoska	Fényes A.
Kamér	Boros
Rosika	Lakos V.
Magda	Caatal J.
Rozsdás báró	Papir S.
A tanár ur	Fenyvessy
Korács Dome	Csiszér

Kezdeté 8 órakor.

APOLLO-PROJEKTOR

Népszínház-utca 1-3. szám. Telefon 68-39.

Dráma a Riviérán.

Ágyugyártás. — Leskelődök. — A megvadult bika. —

A kis dohos.

Lehmann ur nadrágra. — Mágnes bosszu. — Egy szegény leány regénye. —

Motorosónak verseny Monacóban.

Az előadások délután 6 órakor, vasár- és ünnepnap d. u. 4 órakor kezdődnek.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

Hivatalnok urak.

Társadalmi színmű 3 felvonásban. Írta: Földes Imre.

Személyek:

Brechtler gyáros	Vágó
Barna Gábor	Törzs
R-né neje	Bátori G.
Müller	Papp
Feleki	László
Herczog	Réthy
Vedrea	Dobi
Ulrich	Vánlori
Róth	Rátkay
Ella, lánya	Tóth I.
Kozma	Tarnay
Vámosiné	Ferrai R.
Dezse, fia	Z. Molnár
Nagy Pál	Czobor
Smolla János	Sugár I.
Juli (Juli)	Császár K.
Terka (gépíró)	Kacsóh F.

Kezdeté 8 órakor.

FŐVÁROSI NYÁRI SZÍNHÁZ.

(BUDAI SZÍNHÁZ)

Sulamith.

Héber dráma 4 felv. Kövessy A. át dolgozta: Leithy L. és Makai E. Zenéjét szerzette: Goldfaden Abraham.

Személyek:

Manoach	Vajda
Sulamith, leánya	Bejczyné
Aron, pap	Kövessy
Abigai, leánya	Albert E.
Absolon	Róza
Zingitang, szolgálja	Tábori
Melesár	Kövessy
Avidonio	Latabár
Jeremias	Virágh
Ezriel	Abay
Egy pap	Bejczy

Kezdeté 1/2 8 órakor.

VARSZÍNHÁZ.

Nincs előadás.

URANIA SZÍNHÁZ.

A jövő háboruja.

Kezdeté 1/2 8 órakor.

Fővárosi Orfeum

VI., Nagymező-utca 17. WALDMANN IMRE, Igazgató.

Női szépségek versenye. LIANE DE LILLY

pályadíjjal koszorúzott szépség.

FÉDA DE FÉRDARD

pályadíjjal koszorúzott szépség.

LILLY WALTER SCHREIBER

(Liliput kisasszony.) — A berlini Metropole-színházból.

La PAQUITA

tűkörtáncosnő.

CONCHAS. :: Mr. Stollson.

stb. stb. stb.

Az előadás kezdete 8 órakor.

Jegyelővétél 10-1 és 3-8. Telefon 93-36.

PARISIANA-ORFEUM

Szerecsen-utca, a m. kir. operával szemben. Igazgató: FRIEDMANN A. Telefon 161-45.

Az előadás 9 órakor kezdődik.

A világ csodája COLBOR de VERY

zongorán lövésekkel egy operettet játszik.

MABEL BERA

Newyorki Metropolitan Opera-House tagja.

Gray et Mo Carty

amerikai excentrikusok.

„Obersteiner“

nagy tiroli tánc és ének-csoport.

Még 20 elsőrendű szám.

Jegyek előre válthatók a PARISIANA ORFEUM pénztárában egész napon át.

A télikerben előkelő táncművészek fellépte reggel 5 óráig.

AMERIKAI PARK.

A TABARIN MOULIN ROUGE helyiségében előadás 11 órakor. Reggel 4 óráig nyitva. Elsőrendű táncmulatványok. — Belépődíj 2 korona, amely a területre is érvényes. — A területre szóló belépőjegy ára 60 fillér. — Kapunyitás este 6 órakor.

A nm. v. és köz. miniszter elismerő leiratával kintüntetve.

Dr. Batizfalvy I. Z. fővárosi legelső FOGORVOSI INTÉZETE

áthelyezve: Károly-körút 3. sz. alá.

Fájós fogak gyógygyítása Szájpadlás nélküli műfogak Tartós fogtömések, aranyhídak, koronák, Foghuzások (altatásban is.) Jól használható fogsorok elkészítése és behelyezése.

Jótállás mellett mérsékelt szabott áron. Vidékiek félnap alatt megkapják műfogalkat.

Alkalmi vételt

ajánl szép és finom

butorok, szőnyegek, csillárok

perzsa-

a legnagyobb alkalmi lakásberendezési áruház

VI., Lázár-utca 3.

(BAZILIKA KÖZELÉBÉN.)

Jegyeknek fontos! Vételkényszer nélkül mindenki nek megtekinteni ajánlatos.

CIRKUSZ-BEKETOW

Városliget. Telef. 107-46

Ma és a következő napokon este 9/8 órakor:

A 7 Okabe, Webb kapitány fókái, Reinsch és Miss Lucia iskolalovarak. :: ::

ROYAL ORFEUM

ERZSÉBET-KÖRÚT 31. TELEFON 110-22

Ma és minden este 8 és fél órakor a bécsi

„HÖLLE“

szenzációs sikere folytán meghosszabbított vendégátéka.

A „HÖLLE“ fenomenális német műsorának főbb számai:

Amor im Panoptikum Pan und Daphnis

Lazky A. Béla zenés játéka Mela Mars-sal a női szerepekben. Die süßen Grisetten Operett. Falrengető bohózatok: Das Absteigquartir. — Das starke Stück. — Casanova.

MELA MARS új dalaival.

Azonkívül új magánzámokat adnak elő:

Rudolf Österreich, Gisella Marion, Viktor Norbert stb. A HÖLLE műsorát megelőzőleg magyar rész: Agyról-ágyra és Julosa ugy van bohózatok. Bölti Hermin és Boross Géza upokupléi Varjas Antal mint nemzetközi cigányprimás.

Szombaton, május hó 15-ikén visszavonhatatlanul utolsó búcsuelőadás.

SZABADALMAKAT

védjegyeket és mintáit megveszerez a Szabadalmakat Értékesítő Vállalat

PASZTOR (bej. óeg)

Budapest, VII. ker., Erzsébet-körút 17. sz.

Felvilágosítás díjtalan. Telefon 24-20.

Butor

készpénzért és részletre

3 szoba teljes berendezése 360 frtért,

mely áll: 1 háló-, ebédlő- és szalomból. 100 szoba állandóan készen raktáron a legegyszerűbb kivitelűtől a legfinomabbig. — Képes árjegyzék ingyen. Album 50 fillér bélyegben.

Nagy Imre lakberendezési vállalata

Budapest, Váci-körút 9. (Szerencsen-utca sarok).

EDISON
Mozgófénykép Vállalat
VI., Nagymező-utca 21.

Telefon 64-20.

Első előadás hétköznap d. u. 5 órakor.
Vasár- és ünnepnapokon d. u. 3 órakor.
Utolsó előadás kezdete 11 órakor.

Szenzációs újdonság!
Műsoron kívül:
páratlan hatású énekes és zenés mozgófénykép a világ legelsőrangú művészei közreműködésével.
Minden órában változó műsor.

Helyérek:
Páholy 1 K., I. hely 60 fill., II. hely 40 fill., III. hely 20 fill., Gyermeknek félár.

Mozgófénykép-vállalat tulajdonosok figyelmébe
Megjelent 150.000 méter újdonságot tartalmazó legújabb kép- (film) árjegyzékünk. Kíváncsi legyen és bérmentve. Telefon 64-20.

Előzetes jelentés!

Jardin de Paris

Idén május hó 15-én nyílik meg este 9 órakor.

Elsőrangú művészi műsorral!

Jegyeket a f. óra előjegyezni lehet elővételi-díj nélkül: Zipsor és König-nél (Andrássy-ut 4.)

Heti műsor:

1909. május hó	M. kir. Operaház	Nemzeti Színház	Vigszínház	Király-Színház	Magyar Színház	Urania	Fővárosi nyári Színház (Budai Színház)
13 Csütörtök	A bolygó hollandi	Passe-Partout	Lupin Arzén	Jánoska	A nagy ezél Régi jó idők	A jövő háboruja	Az álarcos bál
14 Péntek	Romeo és Julia	A bunda	Vigyázz a nőre!	Jánoska	A szerencse fia	A jövő háboruja	A csókkirály
15 Szombat	Carmen	A bunda	A cornevillei harangok Tatarjárás	Jánoska	Hivatalnok urak	Az Országos Színházművészeti Akadémia nem tart előadást.	A szultán
16 Vasárnap	A tévedt nő	Passe-partout	A tanítónő	Táncos huszárok	A császár katonái A nagy ezél Régi jó idők	—	Bob hercege
		A bunda	Lupin Arzén	Jánoska			A szultán

Halljuk ama szeplős hölgyeket,

kik arcukról egész egyszerűen lemossák az összes szeplőt és pattanást a DIANA szappan és DIANA krém segítségével.

Köszönő levelek:

Tisztelt Gyógyszerész ur!
Ne vessen meg az én elismerő levelem, de nem tudom másként megköszönni azt, hogy a Diana-krémje minden szeplőmet elmulasztotta. Különben nem volt semmi szépséghibám rajtam, de az a sok szeplő egészen eltorzította az arcomat s azt hiszem a fő az egy nőnél, hogy az arcára sima és fehére legyen. Egész életemben hálaosan fogok Önre gondolni. Üdvözléssel
Haus Grete Sängerin.

Tekintetes ERÉNYI uram!
Ha lehet, küldjön utánvéttel 4 darab Diana-szappant, mert már elfogyott a másik 3 darab és én annyira megszoktam már a Diana-szappant, hogy nem is tudnék más szappannal mosakodni. Dícséretére válhat ez a szappan, mert mitóta ezzel mosakszom, nincs egyetlen szeplőm sem és hófehér lett az arcom. Amikor a Diana-krémet keztem használni, először nagyon megijedtem, mert egészen lehámolt a bőröm, de utána annál szebb lett az arcom. Mindenkinek örömmel ajánlom a Diana-szereket, azonnali szállítást kér.
Kelemené.

Tisztelt ERÉNYI ur!
Szívesen terjesztem az Ön Diana-szappanját és Diana-krémjét, mert végtelen örömem van, mitóta ezen szereket használom. Ahányszor a tükörbe nézek, mindég áldom önt, hogy ilyen csodálatosan eltüntek a szeplőim és pattanásaim. Kérek ismét 6 darab Diana-szappant és 3 Diana-krémet nappali használatra. Tisztelettel
Schlesinger Gertrud.

Tisztelt ERÉNYI ur!
Az itteni gyógyszerárban nem kaptam Diana-pudert, Ön pedig azt írja, hogy tanácsos gyöngén bepuderezni az arcot, küldjön tehát 2 doboz fehér pudert szarvasbőrrel és mitóta ugyis egy a portó, tessék hozzácsomagolni 3 darab Diana-szappant is. Ha van valami jó misszer-irtója, úgy küldjön azt is, de csakis Erényi-féle legyen és ne kerüljön többé 2 koronánál. Megint csak azt mondom, hogy a legjobb szeplőtelen szer az Ön Diana-krémje és Diana-szappanjá, mert az én szeplős arcomat valami bámulatos módon megszépítették az Ön szereit. Teljes tisztelettel!
Ludwig Sarolta.

Diana-puder

pedig arról nevezetes, hogy az arcon egyenesen tapad, szabad szemmel teljesen láthatatlan; amennyiben pedig teljesen ártalmatlan szerekből van összeállítva, ki van zárva a láthatósága a kékeszínű arcbőrnek, amely szín olyan nők arcán látható, kik ártalmas összetételű pudert használnak.

- Egy üvegtégely Diana-krém (nappali és éjjeli használatra) 1 kor. 50 fill.
- Egy üvegtégely Diana-krém (csak éjjeli használatra) 1 kor. 50 fill.
- Egy nagy darab Diana-szappan 1 kor. 50 fill.
- Egy nagy doboz Diana-puder szarvasbőrrel együtt (fehér, rózsaszín vagy sárga színben) 1 kor. 50 fill.

Kapható egész Európában a gyógyszárakban, drogeriákban és parfümeriákban. Aki nem tudja saját helységében beszerezni, az rendelje meg a központból:

ERÉNYI BÉLA gyógyszerész
Budapest, Károly-körút 5.
(A legkisebb megrendelés is fordulópostával utánvétellel eszközöltetik.)

MINDEN

OLVASÓNKNAK EGY-FŐNYEREMÉNY

NŐI NEVEK:

- Anna 66437
- Aranka 50050
- Adél 11900
- Bella 59058
- Cecília 51471
- Dóra 55471
- Ella 36082
- Emma 37277
- Erzsi 4227
- Lenke 64884
- Flóra 38509
- Frida 50031
- Gitta 79016
- Helén 53926
- Hermin 55679
- Ida 74543
- Ilonka 63478
- Jolán 63499
- Juliska 67050
- Klotild 39288
- Klára 41511
- Laura 63856
- Lujza 41571
- Magda 53914
- Margit 50884
- Nelli 2019
- Olga 68407
- Paula 16657
- Riza 63318
- Rózi 53912
- Sári 63115
- Teréz 36095
- Valéria 23879
- Vilma 78938
- Zsófi 78218
- Zsuzsi 44520

SORSJEGYÁRAK

1/4, 1/2, 3/4, 1/8.
12. 6. 3. 150 KORONA.

HUZÁS Május 19. és 21.

FÉRFI NEVEK:

- András 41503
- Antal 68265
- Béla 33864
- Bernát 45093
- Dávid 33267
- Dezso 34407
- Ede 50897
- Ernő 2406
- Ferenc 92091
- Frigyes 2482
- Gábor 22770
- György 3494
- Herman 12806
- Ignác 32850
- István 35455
- Jakab 68416
- János 30886
- Kálmán 39032
- Károly 51784
- László 68308
- Lajos 27062
- Miksa 19919
- Mór 68263
- Ódón 17392
- Pál 63499
- Péter 75056
- Rezső 13737
- Samu 63481
- Sándor 34447
- Tivadár 98574
- Tamás 8503
- Tibor 11854
- Vilmos 50885
- Zoltán 6227
- Zsiga 11871

BUDAPEST, KOSSUTH LÁJOS u. 4.

DÖRGE BANK R.T.

Miért használ mindenki GLORIALIS

gyöngyvirág-illatszer alkohol nélkül?

Mert
Mert
Mert

GLORIALIS-gyöngyvirág-parfüm

a legkülönlegesebb gyöngyvirág-illatszer, mely a tudomány mai állása szerint elképzelhető. Aki egyszer használta, soha mást nem fog használni.

GLORIALIS-gyöngyvirág-parfüm

a legkoncentráltabb illatszer, a melyet elő lehet állítani. Használatban a legkiválóbb, miután egy csepp is elegendő az illatosításhoz.

GLORIALIS-gyöngyvirág-parfüm

eltérőleg a többi parfümökkel, alkohol nélkül van kivonva a virágból és ennélfogva levegőn nem illanik el, hanem hosszú időn át megtartja a kellemes és hű gyöngyvirágillatot.

Glorialis

virágkivonat alkohol nélkül kapható még: ibolya, rózsaszín, ideál, Boquet de Chypre és Boquet Jeanette illatokban.

Egy eredeti üveg ára (mely hónapokra is elegendő) 3 korona 50 fillér.

Kapható minden drogeriában, illatszer- és gyógytárban.

Ahol nem kapható, oda postán küldi 3.50 K utánvétellel, vagy az összeg előzetes beküldése ellenében.

Klein és Fia

főh. ndv. szállítók, pipesszappan- és illatszergyár BUDAPEST, VII/6.

Akar Ön kitűnő fényképet?

Akar Ön ezen fényképek a készítője lenni?

Ha igen, úgy siessen megrendelni az alábbi megrendelési ívet

AUFRECHT ÉS GOLDSCHMIED B.T.

cég fényképezési-osztályában az itt képen látható Reform-Minimum kamarát.

A Reform-Minimum-kamara a létező legkülönlegesebb, legmodernebb és legvékonyabb kamara. Ezen modell méretei a megengedhető legkisebb fokra vannak redukálva. A kamara el van látva magas és szélességi irányban eltolható objektívvel, forgatható tükrökörrel, vízszintmérővel, kettős kihúzáttal a hátsó lencse önálló használata céljából. A legfinomabb kivitel, bőrdalfalak, a futóalj feketére fényezve, fémrészek nikkelezve, elsőrendű bőrúthuzat. Az objektívek F: 5,6 fényerősségig alkalmazhatók.

A Reform-Minimum-Kamara Arai Unikum-zárral, beleértve három fémházzátat tokban:

9 x 12 mm	13 x 18 mm
Ar havi részlet	Ar havi részlet
korona	

127b. Finom Rapid-aplanáttal	120.-	6.-	185.-	9.-
129b. Rietschel-anasztigmáttal F/8 F = 120 mm	185.-	8.50	225.-	11.50

Levágandó és hozzánk beküldendő.

Megrendelési ív. Aufrecht és Goldschmied b. t. cégnél

Budapest, VII. Ker., Rákóczi-ut 30. szám.
Ezennel megrendelem Reform-Minimum-kamara 9 x 12 - 13 x 18 cm. nagyságban kor. árban, fizetendő... kor. havi részletekben 19 kezdve Budapestben Aufrecht és Goldschmied B. T. cégnél. A csomagolási és szállítási költségeket, illetve, ha a megrendelt áru egyenesen a gyárból küldetik, a vámköltségeket is magam viselem. Három havi részlet elmulasztása a teljes vételért esedékessé teszi.

Utanvétel nélkül: { Lakhely: ..... Kelet: .....
Név és foglalkozás: .....

Nagy Képes árjegyzék ingyen és bérmentve. E.

KISS szerencsésje NAGY

Szorgalom, munka, leleményesség és takarékoság hosszú idő alatt segít pénzhez, de gyorsan, váratlanul nagy vagyonra szert tenni csakis nagy szerencse, nagyobb nyereség útján lehet. Ezért vesz a legtöbb ember sorsjegyet, mert ezáltal **állandóan reménye van**, gyorsan meggazdagodni.

Különösen a magy. kir. szab. osztálysorsjegyek kedveltek mindenütt, mert a kibocsájtott 110.000 sorsjegy közül 55.000 nyer, tehát **biztosan minden második sorsjegy. A nyereségeségek páratlanok**, nincs a világon sorsjáték-tervezet, mely ily szolid és kedvező volna.

Ugy a kibocsátásnál mint a huzásnál a m. kir. kormány gyakorolja a felügyeletet és ellenőrzést, ez az oka, hogy a közönség **teljes bizalommal van** az osztálysorsjegyek iránt.

A szerencse kiszámíthatatlan! Véletlentől függ sok ember boldogsága! Mindenkinek életében voltak és vannak pillanatok, mikor szerencsésjét, boldogságát megállapíthatná! Talán az itt közölt névsorban levő saját **neve**, vagy más önnek kedves név melletti sorsjegyszám egy nagyobb nyereséggel lesz kihuzva már a legközelebbi huzásokon.

Kisérrelje meg szerencsésjét nálunk, mert

KISS szerencsésje NAGY! KISS KÁROLY ÉS TÁRSA

bank részvénytársaság, a magy. kir. szabadalm. osztálysorsjáték főelárusítóhelye.
Központ: Kossuth Lajos-utca 13. Fiók-üzletek: Rákóczi-ut 55.

Hogy hívják?

Ezen szerencseszámok csakis nálunk kaphatók:

Adél 73215	Cristian 56393	Ferdinand 54742	Izor 100963	Manó 2310	Róland 100058
Adolf 8522	Cornélia 106930	Ferenc 22163	Izsó 40591	Marcell 2403	Rozália 30669
Adorján 97473	Constant 29643	Flóra 102148	Jakab 90688	Margit 102701	Rozina 50455
Adrienne 57507	Clement 4406	Flórián 21375	Janka 108386	Mária 50603	Rudolf 106038
Agnes 40640	Clarissa 108018	Flóris 73313	János 27394	Mariska 102157	Salamon 44717
Agost 102215	Cézár 80133	Fodor 108104	Jenő 8300	Márk 20068	Sámson 22250
Agoston 8355	Cecília 13281	Franciska 50551	Jolán 31295	Magdolna 29845	Sámuel 21526
Akos 23141	Carolina 107657	Frida 90806	Jónás 107460	Márton 56956	Sándor 102278
Aladár 87350	Camilla 8389	Frigyes 82604	Józsa 96055	Máté 101132	Sarolta 19111
Alajos 96069	Dániel 17026	Fülöp 102136	József 65972	Malvin 27181	Sebestyén 41219
Albert 98649	Dávid 60099	Gábor 22965	Judith 34618	Matild 93673	Simon 103669
Alfons 95016	Demeter 51484	Gábor 75018	Julia 107239	Mátyás 48170	Stefánia 27117
Alfréd 102105	Demján 99755	Gáspár 23148	Juliska 67629	Melinda 106172	Szaniszló 90814
Alice 684	Dénes 57543	Gedeon 75001	Kálmán 102770	Menyhért 27106	Szeréna 102169
Amália 82105	Dezso 33803	Gergely 48149	Kamill 9810	Mici 72796	Szidónia 8241
Ambrus 63453	Domokos 91301	Gertrud 38892	Karolin 78187	Mihály 107474	Szilárd 32465
Andor 94220	Dóra 58562	Géza 63458	Károly 108111	Miklós 89620	Tamás 53104
András 96578	Dorottya 102136	Gida 108103	Kázmér 16604	Miksa 73375	Taszió 10106
Anna 91345	Döme 80726	Gizella 14742	Katalin 90801	Milán 60076	Teofil 70476
Antal 58138	Dömötör 107461	Gottfried 90712	Kelemen 13672	Mór 106170	Teodor 102487
Antónia 90710	Eberhard 21058	Gusztáv 13275	Klára 90847	Náci 19759	Teréz 196038
Aranka 37469	Edith 108381	Gyárfás 39468	Klotild 107163	Nándor 79339	Terka 29431
Armin 78233	Ede 73330	Guidó 91032	Konrad 54793	Natália 102711	Tihamér 83377
Arnold 95022	Eduard 80854	György 20196	Kornélia 90689	Náthán 33816	Tibor 102109
Aron 20551	Elek 78235	Győző 107027	Kornéi 108384	Nelli 64248	Titusz 60983
Árpád 78229	Elemér 57211	Gyula 39772	Kristóf 21647	Nesztli 50456	Tivadar 50574
Arthur 6454	Eleonóra 83813	Gyuri 102230	Krisztina 102271	Netti 616	Tóbiás 107282
Attila 65958	Eliás 439	Medvig 94222	Lajos 91000	Nina 108073	Tódor 27370
Augusta 8216	Ella 79231	Heléna 95017	László 81046	Olga 67635	Ulrik 60134
Aurél 94224	Elvira 107155	Henrik 107245	Lázár 107683	Olhív 83807	Urban 106787
Balázs 13623	Elza 12717	Hermann 8102	Lénárd 21507	Orbán 103101	Valentin 90664
Balint 78224	Emmanuel 37781	Hermína 22957	Lenke 24195	Oszkár 103024	Valéria 34083
Bandi 39757	Emil 4220	Hubert 102133	Leó 107476	Ottó 23121	Vendel 107549
Barnabás 102104	Emília 65052	Huzó 106154	Laura 32051	Ódón 94233	Verona 106107
Beatrix 38900	Emma 107244	Hölyky 98963	Leontin 56338	Ottó 79323	Vidor 86841
Béla 8274	Endre 74130	Ida 29749	Leonora 39743	Pál 10 936	Viktor 90545
Benedek 4205	Erna 95346	Ignác 66918	Lidia 75009	Paula 73386	Viktória 41625
Benjamin 108108	Ernestin 13163	Illa 2340	Lina 102114	Péter 74134	Vilma 37536
Bernát 22211	Ernő 79841	Illés 21354	Livia 8224	Piroska 9812	Vilmos 107175
Berta 60111	Ervin 71111	Ilma 13643	Lorándt 45192	Pista 20056	Vince 67684
Bertalan 14769	Erzsébet 68002	Ilona 102235	Lipót 56073	Pongrác 67698	Walter 24799
Bertold 34233	Etel 107250	Imre 100953	Lőrinc 94904	Rafael 107497	Wladimir 3138
Blanka 479	Eugénia 107479	Iréna 17012	Lucia 10174	Rachel 54402	Zoltán 79344
Bódog 88059	Eva 9307	Irma 8391	Ludmilla 99067	Regina 73317	Zseni 67625
Boldizsár 102195	Fabián 37783	István 487	Lukács 60121	René 51335	Zsigmond 102223
Borbála 8357	Fanni 39442	Iván 90672	Ludvig 102745	Rezső 24782	Zsófia 170484
Boriska 95346	Felicia 29482	Ivor 32068	Lujza 17041	Richard 50474	Zsuzsana 107484
Böske 93671	Félix 37790	Izabella 39493	Magda 90538	Róbert 21051	

A szíves megrendeléseket postafordultával kérjük, hogy a kívánt számot időközben el ne adjuk!

Tessék kivágni és oszámunkra beküldeni!

Az I. osztályu sorsjegyek

árai:

Nyolczad	1.50 korona
Negyed	3. —
Fél	6. —
Egész	12. —

huzása:

május 19-én és 21-én.

MEGRENDELÉS.

RISS KÁROLY és TÁRSA bank részv.-társ
Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 13.

Szíveskedjék nekem a XXIV. sorsjáték I. osztályára a sorsjegyek hivatalos tervet és huzás után hivatalos nyereségjegyeket küldeni.

A sorsjegy árát: — mellékelve bélyegekben küldöm.
kor. — all. egyidejűleg postautalványon küldöm.
(A meg nem felelő módot szíveskedjék áhuzni.)

Pontos } Név: _____
cím: } Lakhely, utca, házszám: _____
Utolsó posta, (megye) _____

Jegyzék

a XXIV. magy. kir. szabad. osztálysorsjáték 55.000 nyereségyeiről, mely a 110.000 sorsjegy közül ki lesz sorolva 6 hónap alatt.

Legnagyobb nyereség
1,000.000 korona
(Egy millió korona).

	Korona
1 jutalomdíj	600000
1 nyereség	400000
1 " " " " " "	200000
2 " " " " " "	100000
1 " " " " " "	90000
2 " " " " " "	80000
1 " " " " " "	70000
2 " " " " " "	60000
1 " " " " " "	50000
1 " " " " " "	40000
5 " " " " " "	30000
3 " " " " " "	25000
8 " " " " " "	20000
8 " " " " " "	15000
36 " " " " " "	10000
67 " " " " " "	5000
3 " " " " " "	3000
437 " " " " " "	2000
803 " " " " " "	1000
1528 " " " " " "	500
140 " " " " " "	300
34450 " " " " " "	200
4850 " " " " " "	170
4850 " " " " " "	130
100 " " " " " "	100
4350 " " " " " "	80
3350 " " " " " "	40
55000 nyer. és jutalom	R 14,459.000

Nagyon sok vizet fizetek!

Meggörünk minden háziurnak ez a panaszja, ha a vízfogyasztást házában

VIZMÉRŐután fizeti és vízfogyasztását szakértői ellenőrnk által hetenként leolvastatja. Az ellenőrzés díja **15 koronától feljebb**. A heti ellenőrzés nyomban fölfedi a hálózat vagy a felszerelési hibát és elejét veszi minden túlfogyasztásnak.**Budapesti Vízmérő Betéti Társaság Kunz F.**
vízmérők szakgyára. Saját gyártelep.Vízfogyasztás ellenőrzési osztály: I., Bors-utca 14. szám.
Telefon: II-06.**Szőlő-
tulajdonosok**

„Peronospin“

mely már 7 év óta hazánkban van. Hatásában sokkal jobb és olcsóbb permetezésnél, mint a kékkő. Egy csomag 1 hektó vízre 50 fillér. 10 csomag rendeléskor bérmentve küldi Demeter K. Kőrösi gyógy-szerész Szászváros.

Butorszállítás
Beraktározás**Balassa Gyula és Társa**

Budapest, Teréz-körút 19. Telefon 33-32.

Szenzációs találmány!**ACETILEN VILÁGÍTÁS**

villamos távgyújtás és kioltással kastélyok, gazdasági épületek, szállodák, üzletek részére.

Lakos és Székely magánmérnök és gyárosok.

Budapest, VII., Aréna-út 64. sz.

HAZASULANDÓK FIGYELMÉBE!

**JEGYGYÜRÜK,
HÁZAJÁNDÉK-
TÁRGYAK**

**A LEGELŐNYÖSEBBEN
POLGÁR KÁLMÁN**

ELSZERESÉSI MŰBŐRÁS
melyekben szerzhetőek be

BUDAPEST, Erzsébet-körút 29

VIDÉKI MEGRENDELÉSEKRE KÜLÖNÖS GONDOT FORDÍTOK.
ERJEGYZEK 2000 RAJZZAL INGYENSBÉRMENTVE.**NAPOLEON**

Irtta FODOR SÁNDOR prel.-kanonok, Előszót irtt hozzá MARÓZALI HENRIK. Ára: negyedrujú albumalakú díszes kiadásban tűzve 8 K. Ugyanaz, díszesen bekötve 10 K.

Magyar nyelven most jelenik meg először annak a csodálatos embernek a története. Mindvégig rendkívül érdekes és tanulságos olvasmány a felnőtteknek éppen úgy, mint az értebb ifjúságnak, mert Napoleon életpályája a legszebb, a legérdekesebb és a legtanulságosabb történetek egyike. — A könyvet 16 mellékleten Melesonier, Delaroché, Verescsagin, Gerard stb. képei díszítik.

SINGER ÉS WOLFNER KIADÁSA
BUDAPESTEN, VI., ANDRÁSSY-UT 10. SZ.

Az ATHENAEUM irodalmi és nyomdai részv.-társulat kiadásában most jelent meg

A Magyar Család Aranykönyve

Kétszázötvenhat szövegképpel, tizenkét színes és hat fekete műmelléklettel.

ELSŐ KÖTETE.

Kétszázötvenhat szövegképpel, tizenkét színes és hat fekete műmelléklettel.

Ez a munka megtanít annak a nagy és örök problémának a megoldására: hogyan érhetjük el adott viszonyok között a boldogulás legmagasabb fokát! — A Magyar Család Aranykönyve utmutatója, tanácsadója minden magyar családnak. — A három nagyalaku, felette díszes, vaskos kötet tartalma a következő:

*Megjelent!***I. kötet: EGÉSZSÉG. LAKÁS. RUHÁZAT.***Megjelent!*

Családi krónika. * Az Egészség könyve. Irta: Dr. Bexheft Ármín. * A női élet egészségtana. Irta: Dr. Jakabné dr. Rácz Hanna. * Gyermekepolás. Irta: Dr. Bán Ilona. * Szépségápolás. Irta: Dr. Garami Béla. * Első segítség. Irta: Dr. Kovách Aladár. * A lakás. Irta: Sárosi B. * Lakás és egészség. * Irta: Dr. Bexheft Ármín. * A ruházatkodás. Irta: Treitz Péterné.

*Sajtó alatt!**Sajtó alatt!***II. kötet: CSALÁDI NEVELÉS. A CSALÁDI ÉLET KÜLSŐ VONATKOZÁSAI.**

Társasélet. Irja: Gömbösné Galamb Margit. * Mulatságok. Játékok. Sport. Utazás. Nyaralás. Irja: Szabóné Nogáll Janka. * Családi nevelés. Irja: Dr. Hancsókné Wolkenberg Ilona. * Pályamutató fiúk részére. Irja: Mosdóssy I. * Pályamutató leányok részére. Irja: Bédy-Schwimmer Rózsa. * Jogi tanácsadó. Irja: K. Nagy S.

III. kötet: A CSALÁD GAZDASÁGI ÉLETE.

Általános háztartás. Irja: Gineverné Györi Ilona. * A konyha. Irja: Kürthy Emilné. * Házi- és szobakertészet. Irja: Kardos Árpád. * Háziállatok tartása. Gazdasági termények házi értékesítésére. Kézlmunka. Háziipar. Irja: Treitz Péterné.

A három kötet ára vászonkötésben 64 korona. ■ ■ ■ A három kötet ára bőrkötésben 84 korona.

Megrendelhető az Athenaeum r.t. könyvkiadóhivatalában, valamint minden könyvkereskedésben.

HECHT BANKHÁZNÁL

FERENCZIEK-TERE 6. FIÓK: ERZSÉBET-KÖRÚT 32.

VÁSÁROLJON OSZTÁLYSORSJEGYET
EGÉSZ 12-KOR. FÉL 6-KOR. NEGYED 3-KOR. NYOLCAD 1-50. KOR.

Ó csász. és Apost. kir. Felségének Legfelsőbb elhatározása folytán

A polgári jótékony célokra szánt
XXXIX. csász. kir. államsorsjáték.

Ezen az osztrák birodalomban törvényesen engedélyezett egyetlen pénzsorsjáték 18.399 nyere-
ményt tartalmaz 513.600 korona összegben.

A főnyeremény 200.000 korona.

A nyeremények kifizetéséért a csász. kir. lottóvédék kezkesedik. — A húzás visszavon-
hatlanul 1909. június 17-én fog megtartani. Egy sorsjegynek ára 4 korona.

A sorsjegyek Bécsben a csász. és kir. Államsorsjátékok osztályánál, III., Vordere Zollamtstrasse
7. sz. a., továbbá a lottógyűjtődekben, dohányüzletekben, adó-, posta-, távirat- és vasúti hiva-
taloknál, váltóüzletekben stb. kaphatók. Játéktérvek sorsjegyvörök részére ingyen adtnak ki.
A sorsjegyek portómentesen küldetnek szét.
A csász. kir. lottóvédéki igazgatóság (Államsorsjátéki osztály.)

Kézimunka
hímzésekhez, butorhoz,
függönyökhöz, lakásberen-
dezéshez, zsinórok, rojtok,
bojtok képes nagy árjegy-
zékét kívánatra ingyen
küldi: Budapesti Paszo-
mánygyár, Nagymező-utca
46. szám.

Az Én Ujságom
előfizetési ára:
egyedévre 2.50, félévre 5.—, egész éve 10.— kor
Singer és Wolfner, Andrásy-ut 10. szám.

Legjobb... Legjobb... Legjobb...
PAP PAP PAP

Összezsuknato vaságy kivethető
matraozsal 10 ftt. Sodrnyágybetétek méret
szerint 5 fttől feljebb.

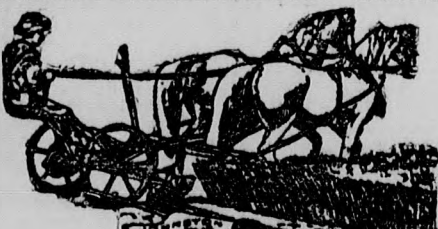
Gichner János ágynemű, róz- és
vasbutor-gyáros,
szőnyeg, függöny, pokrócz, terítő stb. nagy választék.
Budapest, Erzsébet-körút 20.
Fiókiizlet: Rákóczi (Kerepesi)-ut 86. sz.
Gyár: VII., Kertész-utca 7. és 9. szám.
Árjegyzéket bárkinek
ingyen és bérmentve
küldök.
Meg nem felelő árut
kicsérélem vagy a pénzt
visszaadom.

Gyermekocsók nagy választékban.

Rollétek darabja 1 ftt
53 kr.-tól felj.

JOHNSTON

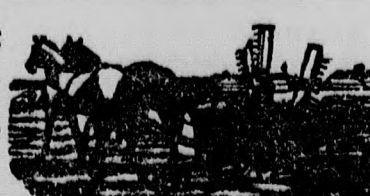
10-es számú fűkaszalógépe, széna-
forgatója és teljesen acél önműködő
kiváltású gyűjtőgereblyéi
a jelenkor legtekélyesebb mezőgazdasági eszközei.

JOHNSTON

könnyű marokrakói és kévekötő aratógépei
a hazai talajviszonyokra a legalkalmasabbak. Egyszerű szerkezet, könnyű
kezelés, csakély vonóró-szükséglet és föltétlen megbízható munka-
képeség a Johnston-gépek alapelvényei.

Délit gabonában is kiváló munkát végeznek.
Elsőrangú anyag! Legmodernebb szerkezet! Szolid, tartós kivitel!
Ezen gépekből Magyarországon több ezer van használatban!
Mielőtt vásárolni, arató- vagy gyűjtőgépet vesz, kérje be előnyös árajánlatunkat.

Vezérképviselet és főraktár:
Bücher Rudolf
Melichar Ferenc
Budapest, VI., Nagymező-utca 88.
Árjegyzék ingyen
és bérmentve.

Különleges vállalat
keményítő, glucose, szagó- és dextrin-gyárak
berendezésére és átalakítására
W. H. UHLAND, G. m. b. H.
LEIPZIG-GOHLIS. Prospektus ingyen.

Titkos betegségek
gyógyítására legjobban ajánlható 28 éven át szer-
zett kórházi tapasztalatai alapján
Dr. KAJDACSY
v. os. és kir. ezredorvos és kórházi főorvos.
Biztos sikerrel, rövid idő alatt gyógyít huygesófolyasát, hólyag-
bajt, sebeket, bujakort (syphillist), bőrbajokat, elyengült
férfierőt, idősebbeknél is, önfertőzést és annak utóbajait, ideg-
és hátegerincsbajt, valamint minden női bajokat.
RENDEL: 4-9-ig és este 7-8-ig.
BUDAPEST, VIII., JÓZSEF-KÖRÚT 2.
Levelekre válaszol, gyógyszeréről gondoskodik.
Levél útján is biztos gyógyulok.

Kerber Henrik
ablak, lakástisztítási, padló-
beeresztési, féregmentesítési
és pormentesítési vállalat
porszívógéppel
BUDAPEST,
VIII., Gyöngygyuk-u. 7.
Pontos kiszolgálás!!
TELEFON: 53-55.

A már 24 év óta a kerékpár-
világot uraló eredeti angol
Herical Premier és The Champion
kerékpárokat dupla harang-csapágy-
gyal és szabadonfutóval, 3 óvi lét-
állással, minden árfelemelés nélkül
szigorúan az eredeti gyári árakon
havi 12 és 15 koronás részlete
adjunk és
kerékpár-alkatrészeket
egész világon létező összes kerékpárokhoz külső és belső
gumikat, csengőket, lámpákat, pedálokat, lánczokat, kon-
szukat és csaszéket óriási forgalmunk következtében milyen
leszállított nagybani 30% áreszállítással szállítunk vidék-
eredeti gyári árban re is bárbevá
LÁNG JAKAB és FIA
kerékpár és alkatrész nagykereskedők
Budapest, VIII., József-körút 41. szám.
Fiókiizletek: Baross-tér 4. és Budán, II., Margit-körút 6. sz.
Nagy árjegyzékünk 1000 kóppel kerékpár
és alkatrészekről ingyen és bérmentve.

Ezen specialista legjobban ajánlható szertelett
gazdag tapasztalatai alapján, melyeket a kórház
huygesófolyasát és bujakóros osztályán való működése
alatt számos éven át szerzett.
DR. FABINYI
speczialista nemí bajokban
emeritált kórházi orvos
gyökeresen és rövid idő alatt gyógyít a rendes
foglalkozás megzavarása nélkül mindennemű
nemí betegséget
(huygesófolyasát, sebeket, syphillist és önfertő-
zésből támadt idegbajokat.)
Meglepő az eredmény férfiu gyen-
geségnél (Impotentia) még öregebb
egyéneknél is.
Biztos siker folytán a honorárium utólag is fizethető.
Levelekre díjtalanul válasz. Kívánatra gyógyszerök.
Rendelés délelőtt 9-3-ig, este 6-8-ig.
Budapest, Rákóczi-ut 8/A. szám.
(Ajánróház, a Pannónia szállóval szemben.)
Léposházi bejárat. — Külön városzobák.

E hirdetési rovatban minden szó egyszeri beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fl.-rel fizetendő.

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetési rovatban minden szó egyszeri beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fl.-rel fizetendő.

Pénzszekrények
Használtak és újak, rendkívül olcsó áron kapható a budapesti pénzszekrényraktárban, Budapest, V., Bajvány-utca 6-C. 28

Pénzt azonnal
butorra, zongorára, koscsikra, varrógépekre, kerékpárokat, kereskedelmi cikkekre, melyeket utólagos díjfizetéssel legutóbban bizományba beraktározzunk. Tauber Armin és Társa, VII., Rákos-tér 18. Telefon 97-66. Üzletünk máshol nincs

20,000 rózsafa
magasztörzsi kapható
Nevék János szőlőtelepén Székelyhid. Árjegyzék bérmentve.

Kalarabét
kárfiólt, cukorhorszót, kelkáposztát, ugorkát, fejes-salátát, hónapos retket, zöldhagymát postakosaraként 280 fillérért. Ismételőknak előnyárjegyzéket küld Gyümölcskivétel Csongrádról.

Korai főzeléket,
cukorhorszót, kalarabét, ugorkát, kárfiólt, új burgonyát, fejes-salátát, zöldhagymát, kelkáposztát, hónapos retket postakosaraként 320 fillérért. Ismételőknak árengedmény. Szabó, Csongrádról.

Fajborokat
felelősséggel kölesönördőben hektoliterenként 32 koronájával szállítja Gyümölcskivétel, Csongrádról.

Hol a hernyók
a gyümölcsben nagy károkat okoznak, Kecskeméti Farkas-féle hernyóirtó szerrel kell permetezni, melytől biztosan elpusztulnak. Ára 80 liter vízhez 60 fillér. Kapható Kecskeméten, Parkas Ignác gyógyszerárban. 27239

Előkelő
fővárosi pénzintézet köztisztviselői megbízottakat keres köztisztviselői törlesztéses kölcsönök propagálására oly városokban, hol közhivatalok vannak. Kik megbízatást vállalni hajlandók, kéretnek teljes névvel és állásmegjelöléssel ellátott ajánlatukat „Törlesztés” jellegre a kiadóhivatalba küldeni. 5762

Vasbutor.
Rézagy 35 ft, gyermekégy 11, összecusukható vaségy 5, ágybetét vaskeretű 5,50, fakeretű 3,50, rézgarnis 2,50. Összecusukható fábóri ágy acélsodronnyal 8,—, sodronnyonát kerítést, vaskaput legolcsóbban szállít Hicker Gy. gyára Holló-utca 3/E. Telefon 22-66. 26975

Pénzelőleggel
beraktározzunk butort, zongorát, automobilt, mindenemű gépeket és kereskedelmi árut, vidékről is. Butorszállítást, költöztetést elvállalunk. Legszolidabb kiszolgálás. — Magyar Kereskedelmi Szállítási és Beraktározási Bétéli Társaság Budapest, VI., Király-u. 76. Király-színházzal szemben. Telefon 119-05. 26997

Pénzszekrények
és amerikai irodabutorok, használtak és újak rendkívül olcsó áron szállít Hirsch és Társa Budapest, V. kerület, Alkotmány-utca 19. sz.

Eladó
Adonyban 5 szobás ház. Bővebbet: Csizmadia Józsefnél, Lovas-Berény. 5758

Ajtók, Ablakok,
vasredőnyök, használtak és újak, bármily méretben és alakban, igen olcsón kaphatók.

Wiener A. utódánál
BUDAPEST, ÜLLŐI-UT 123.
Telefon 62-80.

Szejtőfürdő
Saját gyártmányú fűthető fürdőkád körmelegítő-kályhával kádak 14 koronától feljebb. Elvállalok; mindenféle kutszivatagok és házi vízvezetékberendezéseket legolcsóbb áron. Lefkócsik Adolf, Bpest, VII., Wesselényi-u. 51/E. Telefon 218-46. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

CSIZ
a kontinensen a legerősebb Jód bromgyógyfürdő. A megelőző győgyeredményekben nevezetes szerep jut az ásványvíz nagy radioaktivitásának, melyet Lengyel Béla egyetem tanár legújabb vizsgálatai felelősek. Megnyitás május 1-én. Számos elsőrendű bérház, szanatórium, gyógytár, zongora, kávéház, latin-tenisz, tornapálya, kirándulások. Vasút állomás, posta, távírás helyben. Hivatalos orvos Kallos Jenő dr. Katonatisztek, államhivatalnokoknak elő- és utóidényben 50 százalékos kedvezmény. Prospektussal szívesen küld a fürdőigazgatóság. Az ásványvíz rendelkezhető használati utasítással a fürdőigazgatóságnál és EDESKUTY L. főelárúsnál Budapesten.

Zálogozódulákat
veszek. Elzálogosított brillánsokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszerket 100.000 kor. költségmentesen kiváltak és teljes értékét kifizetem. 736

SCHILLER ISZIDOR
Ékszerkereskedő
Budapest, Sip-utca 8. szám.

Parlamentari
gyorsírók által vezetett magyar, német gyorsíróiskola. Díjtalan gépirás-oktatás, magyar, német fogalmazás. Kereskedelmi akadémiai tanárok által oktatott szaktantárgyak. Az Országos Magyar Gyorsíró-Egyesület hivatalos tanfolyama. Alapította Markovits Iván 1868-ban. Biztos állásközvetítés. Nyitva szeptember 1-től július 1-ig. Tájékoztatót küld a Gabelsberger szakiskola. (Csak Liszt Ferenc-tér 10. sz. előbb Gyár-utca 4.) Czimre vigyázzunk! Az egyesület ezen kizárólagos szakiskolája írógépezégekkel és más hirdetésünket utánzó újabb tanfolyamoktól független. Telefon 64-68. Beiratások egész napon át. 22944

Jogi,
politikai szigorlatokra, alap- és államvizsgákra továbbá ügyvédi vizsgákra, ugyancsak államvizsgára teljes sikerrel gyorsan, olcsón előkészít: Dr. Kállay Zoltán jogi szemináriuma, Bpest, IV., Magyar-utca 3., III. em. 6. (ezelőtt VI., Rózsa-u. 44.) Ne tévesztse össze más hirdetéssel. 661

Pénzelőleggel
beraktározzunk bizományba butort, varrógépet, kerékpárt, kereskedelmi cikkek utólagos díjfizetéssel száraz raktárainkba
Szendró Sándor és Társai
VII., Dob-utca 43. sz.,
Telefonszám 105-94.

Klattai
óriási és dísz szegfűk
Kerti szegfű — K 2.50
Dísz-szegfű — K 5.—
Óriási szegfű — K 8.—
Dísz virágok — K 16.—
Amerikai
remontans szegfűk.
Modern órlás virágu újdonságok — K 15.—
Angol prima
nagy íragu pelargonium
új fajták — K 5.—
újabb fajták — K 7.—
legújabb fajták — K 10.—
10 darabonként.
Czim:
Rosarium in Zamlékau
bei Klattau (Böhmen.)
Katalogus ingyen.

Stenográfia
Rákóczi-ut 60. sz. Magyar, német gyorsíró- oktatás. Ingyenes gépirás- tanítás az összes rendszerű írógépeken. A „Stenográfia” Országos Gabelsberger gyorsíró- és gépiró-iskolában havonta új magyar, német gyorsírási, gépirási, kereskedelmi és sokszorosítási tanfolyamok nyílnak. Levelező és vitairási tanfolyamok. Okleveles gyorsíró- és kereskedelmi iskolai rendszer tanárok. Az intézet sokszorosító és másoló irodája elvállal mindennemű írás és dizsmunkák elkészítését és sokszorosítását. A „Kalligrafia” szepirási osztályában fényesen bevált gyakorlati módszer következtében minden esetben sikeres szepirás- oktatás. Mérsékelt tandíj. Beiratások naponta kizárólag Rákóczi-ut 60. I. em. Nem tévesztendő össze hasonló hangzású iskolákkal. Kérjen tájékoztatót. 292

BUTOR
30% megtakarítás!
Régi Butorszalon
Budapest, Ferenczi-ter 3
félemelet. Vetei és eladás
használt és új
polgári, urasági lakberendezéseknek mahagoni és palisander butorok, uri szobák, angol börgarnitúrák és szalonbutorok, koltli — szőnyegek, csillárok. —
Telefon 82-13.

Vigyázzon
ha meghűlt és vásároljon valódi Réthy-féle cukorkát 60 fillérért. 26796

Pénzt, rögtön
butorra, zongorára, varrógépre, kereskedelmi árura, melyeket legutóbban bizományba beraktározz
Tauber és Társa
VI., Nagymező-utca 25 sz.

Elegáns
egyemeletes villa a farkas réti villamos közelében, hat és háromezobás lakással, minden elgondolható kényelemmel benendezve, 4865 négyzetöglű terület, nagy park, 64.000 ftért azonnal eladó. Huszár lakás, üzlet, ingatlan forgalmi irodája, Zrínyi-u. 1. Telefon. 5671

Neu Samu és Fia
szállítóeszköz és gépjár, kir. országos fegyintézet
VÁCZ.
Gyárt: mindennemű fa- és vastalicskat, Fő- és közkecsit, szerszámokat, emelőgépeket, kettős áttétellel, fűzfafűrészszalokat kerti és locomobilfeskendőket stb. stb.
Budapesti raktár és iroda:
VI., Gyár-utca 23.
Telefon: 161-27.
Kérjen árajánlatot!

Pénz-szekrények
újak és használtak, valamint kazetták és másoló prések legolcsóbban csakis Spitzer M. és Testvérenél. Budapest, VII., Dob-utca 16. sz. (Király-u. 13.) Gozsdu-udvar kaphatók.

A legelőnyösebb részletfizetésre
zongorát,
pianinót,
czimbalmot,
hegedűt
készpénzbeni áron a legújabb rendszerű
bankhitel
után kizárólag csakis
REMÉNYI
nagy magyar hangszertelepén
Prospektus és árjegyzék
ingyen. 619
Budapest, Király-u. 58.

+ Soványtság +
Az egyedüli eredménytől kísért háziaszer a dr. William Hartley tanár amerikai erőtáp-pora. Soványak tartós, szép felt testidomokat nyernek. — Hölgyek remek koltli. Hat het alatt 20 kilo gyarapodásért jóallást. Verszegység, gyengesség, idegesség ellen és gyomorbetegségeknak neikülözhetően tápszer. Kiténtve: Chicago, Berlin, London Hamburgban. Köszönő levelek minden országból. Dobozonként 1 ft 10 kr. Használati utasítással. Főraktár: Balázs Mór E. Budapest, VII., István-ut 11, II/1.

RÉTI JAKAB IMRE
műasztalosnál
kaphatók a legjobb
BUTOROK
legjutányosabban.

Finom sima angol butorok szép választékban. Minta- raktár s megrendelési hely Kazinczy-utca 2., I. em Mindig nyitva esti 8 óraig

Brilliantot,
aranyat, ezüstöt, ékszerket és répiséget vészek és eladok. Kertész ökszerész Budapest, VII., Király-utca 85. szám. — Telefonszám 95-46.—

Légszesz és villamos csillárok
legelőnyösebben szerezhettek be Kulcsár Sándor bronzáru- és csillárgyárában. Budapest, VI. ker., Dessowfy-u. 9-11.

Elsőrendű vadonatúj
Singer női varrógépet
27 forintért
karika- hajóst 40 forintért. centralb. hint 45 forintért, iparogépeket igen olcsón 6 évi jótállással szállítok, vidékre árjegyzék ingyen. Krausz Henrik varrógépgyári raktár Budapest, IV., Verecs Fálné-u. 40. (Liszt & Vizonteladóknek árengedm)

Magyar harzi kanári- tenyészde Debrecenben.

A ki egy énekes harzi kanarit veszzen, életben soha emel jobbat nem teszzen, mert eloszlik ott a bu és vig lesz a ház, hol egy ilyen sárgatollú kis madár lármasz. Forduljon tehát bizalommal hozzám mindenki, aki a szép énekes kanarit szereti, megmondom a címet is, hogy könnyen megtegyenek. Debrecenben lakom és kanarit nevellek. Agoston István a nevem Magyarországon a hazám, 28 szám alatt lakom a Péterfia utca, énekes kanárk it. rabja 7, 8, 10, 12 forint. Tenyészésre alkalmas nőstények darabja 2 ft. Szállítás a legnagyobb hidegben is gondosan csomagolva történik. Árjegyzék és ápolási utasítás ingyen. A legnagyobb tenyészde és szétküldési intézet.

Ingóságokat
értékesítő és beraktározó vállalat Rákóczi- ut 19. bejárat a Szentkirályi utcából. Készpénzelőleggel beraktároz bármimemű ingóságokat, berendezéseket mintszerű raktárba csekély díjazásért értékesítés czéljából vagy anélkül. Telefon 110-08. 9984

Modern urasági butorok alkalmi vétele és eladása
háló, ebédli, szalon, uri szoba és irodai teljes berendezések. — Dus raktár szőnyegek, függönyök, terítők, csillárok, vas- és rézbutorokban.
GROSZ SANDOR és Társa
Budapest, Liszt Ferenc-tér 8. szám, ezelőtt Gyár-utca. Telefon 14-09.

LEGNAGYOBB Pénzelőleget

kaphat zongora, butor, varrógépet, kerékpár, hintó, automobilt, kényvek és kurászárakra, ha azokat száraz, tiszta raktárhelyiségekbe bizományba beraktározza.

TAUSZIK és TÁRSA
VI., Gyár-utca 21. sz.
TELEFON 83-97.

BENZINMOTOROK
1-25 lóerőig műhelyünkben gyárilag kijavítva, valamint új motorok is, jótállással és kedvező fizetési feltételek mellett kaphatók

Kállai motortelepén
Budapest, VI., Nagymező-utca 43. Ugyanitt használt gőzcső- készletek és őrlőmalmok is kaphatók.

Pénzkölcsönt
4 1/2, 4 3/4, 5 és 6% alapon földbirtokra, jövedelmező, fővárosi, vidéki, városi és Budapest környékén levő bérházakra J., II., III., he- lyen 15-60 évig törleszt- heto. Személyhittelt tisztviselőknak gyorsan eszköz- zöltetik.

HOFMANN JAKAB
bankbizományi iroda, Bu- dapest, Teréz-körút 1/a.

A Franklin-Társulat kiadásában most jelent meg:

Filozófiai Irók Tára
a Magyar Tudományos Akadé- mia támogatásával szerkesztik Alexander Bernát és Bánóczi József.
VIII. kötet.

KANT
prolegomenái minden leendő metafizikához, mely tudományként fog szerepelhetni.

Ford. & bevezetéssel ellátta Alexander Bernát.

Második javított és bőví- teti kiadás.
Ára 2 kor. 80 fillér.

Kapható: LAMPEL R. könyvkereske- dési (Wodianer F. és Fiai) r.-t.-nál Budapest, VI., Andrássy-ut 21. és minden könyvkereskedésben.

INGYEN DRÁGÁBB, MINT NÁLUNK RENDELT PÉNYKÉP
MAGYITÁSOK
BOLUNK EGY ÉLETNAGYSÁG KÉPET 5 KORONÁRT DÍSZES PARTUVAL 55-68 cm. MAGYSÁGBAN CSOMAGOLVA & SZINES
OLAJKÉP
ÁRA 10 KORONA. KÉPVISZELŐM MINDENYETT & FELVÉTELEMBEN.
SZAVATOSSÁG
MINDEN IRÁNYBAN RAFAEL PÉNYKÉPÁNYTÓ ÉS BUDAPEST, VI. RÖTTENBILÉK-UTCA 46. NYITNTE TVE 20 1904 JÁN PÉNYKÉP NEKEMZETŐZSI KIVÁLLÍTÁSON DÍSZBEKÉLTÉK, KERESZTTEL & ARANY-ÉREMMEL.